

Poročilo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje,
združenja za izobraževanje in družbeno vključenost
za leto 2024

V letu 2024 smo praznovali 40. obletnico SUTŽO

Ljubljana, februar 2025

Poročilo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje,
združenja za izobraževanje in družbeno vključenost
za leto 2024

Ljubljana, februar 2025

Poročilo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje,
združenja za izobraževanje in družbeno vključenost za leto 2024

Ljubljana, februar 2025

Besedilo: prof. dr. Ana Krajnc, dr. Dušana Findeisen, Alijana Šantej, Maša Sedar,
Alenka Gabriela Ščuka, Petra Bališ

Uredila: Alijana Šantej

Jezikovni pregled: Alijana Šantej, Maša Sedar

Oblikovanje: Maša Sedar

Fotografije: arhiv SUTŽO, Janez Platiše

Fotografija na naslovnici: Prof. dr. Ana Krajnc in dr. Dušana Findeisen, soustanoviteljici
Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, 10. aprila 2024 na jubilejnem dogodku ob
40. obletnici SUTŽO. Foto: Alenka Gabriela Ščuka

Izdala:

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje,
združenje za izobraževanje in družbeno vključenost
Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana

Zanjo: Ana Krajnc

Tisk: Copy@print shop d.o.o. Ljubljana

Naklada: 7 izvodov

Predgovor

V predgovoru navajamo glavne poudarke delovanja Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost v letu 2024, ki jih v nadaljevanju poročila podrobneje predstavljamo po posameznih sekcijah in področjih dela.

Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je v letu 2024 združevala 53 članic - univerz za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji. Mrežo SUTŽO vodi predsednica prof. dr. Ana Krajnc v sodelovanju s strokovnimi sodelavkami združenja in zunanjima sodelavkama doc. dr. Petro Javrh in Petro Bališ.

Članice mreže je v letu 2024 povežalo več strokovnih dogodkov, ki smo jih večji del izvedli ob finančni podpori Ministrstva za vzgojo in izobraževanje RS. Osrednji dogodek je bila jubilejna, 40. obletnica SUTŽO, ki smo jo obeležili 10. aprila. Slavnostno prireditev smo povezali s strokovnim posvetom in razširjeno sejo Sveta mreže SUTŽO.

V letu 2024 smo izvedli tudi dve usposabljanji za mentorje mreže SUTŽO: 14. maja na UTŽO Ajdovščina in 25. septembra na UTŽO Celje. 24. oktobra smo pripravili usposabljanje za članice mreže za izboljšanje promoviranja UTŽO v spletnih medijih in ga povezali z 2. razširjeno sejo Sveta mreže v letu 2024. Izvedli smo devet evalvacijsko-svetovalnih obiskov članic mreže.

Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja vodi razvojno, raziskovalno in projektno delo na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni. Inštitut vodi njegova predstojnica dr. Dušana Findeisen v sodelovanju s strokovnimi sodelavkami združenja in zunanjo sodelavko Nežo Repanšek. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je bila v letu 2024 vključena v dva evropska projekta Erasmus+: projekt Four Elements in Arts (Štirje elementi v umetnosti), ki se je zaključil aprila 2024 in projekt SEE U - Senior Explorers of Urban environments. Older people discover the neighbourhood digitally (Starejši digitalno odkrivajo svojo soseko), ki se je zaključil novembra 2024.

V študijskem letu 2024/25 obiskuje *Univerzo za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani* 2.481 študentov, ki skupno zasedajo 3.328 študijskih mest v 210 študijskih skupinah. Število študentov se je od preteklega študijskega leta povečalo za 6,4 %, število študijskih mest pa za 5,6 %.

Od skupno 210 študijskih skupin jih 171 deluje v predavalnicah (81 %), 39 pa na daljavo (19 %). Še vedno nekateri mentorji in člani študijskih skupin potrebujejo stalno ali občasno tehnično podporo strokovnih sodelavcev UTŽO pri izobraževanju na daljavo.

Najvišja udeležba študentov UTŽO Ljubljana je v izobraževalnih programih za umetnostno zgodovino (18,4 %), zgodovino (13 %), angleški jezik (10,2 %), računalništvo in nove tehnologije (7,9 %), italijanski jezik (7,9 %), geografijo (7,2 %) in naravoslovnih programih (4,5 %). Udeležba v ostalih programih je nižja od 4 %.

Poleg kontinuiranih tedenskih izobraževanj, ki potekajo v okviru študijskega leta, pripravljamo vrsto občasnih izobraževalnih dogodkov, ki jih za študente UTŽO organiziramo sami ali v sodelovanju z drugimi organizacijami, kot so, denimo, usposabljanje za varnost na spletu, usposabljanje za uporabo digitalnih bančnih storitev v sodelovanju z Izobraževalnim centrom NLB, izobraževalni in kulturni dogodki v sodelovanju s Slovenskim mladinskim gledališčem,

Krajinskim parkom Ljubljansko barje, Krajinskim parkom Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib itd. Študentom UTŽO redno posredujemo vabila na kulturne dogodke Kinodvor-a (Filmska srečanja ob kavi), Botaničnega vrta v Ljubljani, Slovanske knjižnice, Gledališkega kluba Krka, Cankarjevega doma, SNG Ljubljana, MGL in drugih kulturnih ustanov v našem okolju.

Posebno mesto zavzemajo kontinuirani izobraževalni programi, ki potekajo v sodelovanju s partnerskimi organizacijami: *Enajsta šola v knjigarni* poteka v sodelovanju s Knjigarno Konzorcij Mladinske knjige, filmski program *Po poteh slovenskega filma* v sodelovanju s Slovensko kinoteko, program *Narava doma in po svetu* v sodelovanju s Prirodoslovnim muzejem Slovenije.

Leto 2024 sta obeležili tudi dve nagradi. Arh. Meta Kutin, mentorica študijske skupine »Trgi, ulice in stavbe okoli nas« je prejela Plečnikovo nagrado, najvišjo nacionalno priznanje na področju arhitekture, za raziskovalno in ustvarjalno delo s študijsko skupino v projektu *Mesto živi v ljudeh. Pogledi starejših*.

Člani umetnostno-zgodovinskega krožka »Spoznamo svoje mesto in domovino« so pod mentorstvom mag. Olge Paulič dve leti preučevali umetnostne spomenike ter druge znane in manj znane znamenitosti po Ljubljani ter nasledke svojega raziskovalnega dela predstavili na Dnevih evropske kulturne dediščine in objavili v dveh zbornikih *Še ne videna Ljubljana, prvi in drugi del*. Za svoje delo so prejeli Plaketo Mesta Ljubljane 2024.

Sekcija *Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani* vodi Alijana Šantej, v njej sodelujejo strokovne sodelavke, andragoginje Alenka Gabriela Ščuka, Urša Kramberger in Maša Sedar. Področje računalniškega izobraževanja in spoznavanja novih tehnologij vodi Miha Kržič.

Inštitut za disleksijo vodi Petra Bališ. Védenje o disleksiji je v javnosti vse bolj prisotno, zato je tudi interes za poznavanje področja vse večji. Zelo je obiskana Facebook stran Inštituta za disleksijo, ki ima preko 3.800 sledilcev. Inštitut ima oblikovano tudi lastno spletno stran: <https://www.institutzadisleksijo.si>. Delo Inštituta je v letu 2024 precej zastalo. Za uresničevanje vseh načrtovanih nalog in nadaljnega razvoja področij delovanja je potrebno pridobiti nove strokovne sodelavce, ki bodo v bodoče vodili, usklajevali in razvijali delo Inštituta za disleksijo.

V letu 2024 smo se kot konzorcijski partner ponovno vključili v projekt KORAK - Temeljne kompetence, ki ga vodi Javni zavod Cene Štupar. V letu 2024 smo v okviru projekta izvedli dva 40-urna programa za pridobivanje temeljnih digitalnih kompetenc. Projekt v imenu SUTŽO koordinira Petra Bališ.

Oktobra 2024 smo se vključili v projekt Erasmus+ *Bodimo trajnostni v svojem ravnanju s tekstilom in ozaveščajmo druge o pomembnosti okoljske odgovornosti*. Cilj projekta je razviti program usposabljanja za trajnostno ravnanje s tekstilom. Projekt koordinira Studio MF. Poleg koordinatorja Studia MF in SUTŽO sodeluje še partnerska organizacija iz Španije Hola Ghana ONGD. V imenu SUTŽO sodeluje v projektu Alenka Gabriela Ščuka.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje ima status nevladne organizacije v javnem interesu na področju izobraževanja, kar potrjuje in izkazuje njeno delovanje v javno dobro. Ima status prostovoljske organizacije in je vpisana v seznam prostovoljskih organizacij pri AJPEŠ. Vključena je v mrežo EAPN Slovenija, ki je del Evropske mreže za boj proti revščini in socialni izključenosti (European Anti-Poverty Network). Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je članica Slovenske mreže prostovoljskih organizacij pri Slovenski filantropiji. Smo

sopodpisniki Listine raznolikosti Slovenija, mreže organizacij, ki se zavezujemo, da v svoje delovanje integriramo vrednote raznolikosti, vključenosti in enakosti. Vključeni smo v Mrežo občanske znanosti Slovenije, ustanovljene pri Centralno tehniški knjižnici Univerze v Ljubljani.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je vključena v več mednarodnih združenj. Je članica Evropskega združenja za raziskovanje izobraževanja odraslih ESREA (European Society for Research on the Education of Adults), evropskega združenja za starejše EURAG, Združenja DANET, obdonavski sosedi (Danube Networkers), Združenja obdonavskih civilnih organizacij (Danube Civil Society Forum). Prof. dr. Ana Krajnc je predstavnica SUTŽO v svetovni mreži PION (Pass It On Network), mreži PIMA (Promoting, Interrogating and Mobilising Adult Learning and Education), in mednarodnem združenju IFA (International Federation on Ageing). Dr. Dušana Findeisen je predstavnica SUTŽO v mednarodni zvezi univerz za tretje življenjsko obdobje IAUTA (International Association of Universities of the Third Age).

Besedilo za letno poročilo so prispevali strokovni sodelavci SUTŽO po svojih področjih dela: prof. dr. Ana Krajnc in Alijana Šantej za sekcijo Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, dr. Dušana Findeisen za Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja, Petra Bališ za projekt KORAK – Temeljne kompetence in Inštitut za disleksijo, Alenka Gabriela Ščuka za projekt Bodimo trajnostni v svojem ravnanju s tekstilom in ozaveščajmo druge o pomembnosti okoljske odgovornosti, Alijana Šantej in Maša Sedar za sekcijo Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani in druge dejavnosti združenja.

Vsebino letnega poročila dopolnjujejo spletne novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, dosegljive na povezavi: <http://www.utzo.si/e-novice/>

Alijana Šantej

KAZALO VSEBINE

POS LANSTVO IN ORGANIZIRANOST ZDRUŽENJA SUTŽO	6
MREŽA SLOVENSKA UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE	9
1. Mreža povezuje in združuje	10
2. Oblike delovanja in povezovanja članic mreže SUTŽO.....	11
3. Strokovni dogodki mreže SUTŽO.....	17
4. Druge oblike delovanja in povezovanja članic mreže SUTŽO	27
UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE V LJUBLJANI	32
1. Študijski krožki in študijske skupine ter druge oblike izobraževanja in povezovanja ...	32
2. Število študentov in študijskih mest, udeležba po izobraževalnih programih.....	43
3. Študenti UTŽO Ljubljana po spolu, starosti, izobrazbi in poklicih	46
4. Pregled dogodkov na UTŽO Ljubljana in njenega povezovanja z drugimi organizacijami v okolju	51
INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE IN RAZVOJ IZOBRAŽEVANJA	57
I. Snovanje, vodenje in izvajanje transnacionalnih projektov.....	58
II. Raziskovanje in oblikovanje modelov dejavnega staranja	62
III. Razvoj vsebinskega sodelovanja s partnerskimi ustanovami in združenji	62
IV. Sodelovanje na konferencah, konceptualiziranje konferenc in posvetov	63
V. Informiranje in osveščanje javnosti	64
VI. Izdajanje znanstvenih in strokovnih publikacij.....	65
DRUGE DEJAVNOSTI ZDRUŽENJA	66
Specialna knjižnica.....	66
Mentorstvo študentom in podpora raziskovalcem.....	68
Programi organiziranega prostovoljnega dela v javnih ustanovah	70
Projekt KORAK – Temeljne kompetence 2023-2029.....	73
Inštitut za disleksijo	74
Projekt Bodimo trajnostni v svojem ravnanju s tekstilom	75
Sodelovanje z drugimi organizacijami	76
Javna kampanja	78
FINANČNO POROČILO ZA LETO 2024	83
PRILOGE	84
Priloga 1: Izobraževalni programi, študijske skupine, število in udeležba študentov v študijskih letih 2022/23, 2023/24 in 2024/25.....	84
Priloga 2: Mentorji UTŽO Ljubljana v študijskem letu 2024/2025	87

Priloga 3: Članice mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje v letu 2024	91
Priloga 4: Organi Združenja SUTŽO	95
Priloga 5: Zaposleni in zunanji sodelavci v letu 2024	96

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2019-2024	43
Graf 2: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2019-2024	44
Graf 3: Študenti UTŽO Ljubljana po spolu	46
Graf 4: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti.....	47
Graf 5: Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi	48

KAZALO TABEL

Tabela 1: Novi vpisniki v obdobju 1. 8.-30. 9. 2024 po študijskih področjih.....	36
Tabela 2: Način izvajanja izobraževanj v letih 2021, 2022, 2023 in 2024	37
Tabela 3: Pregled študijskih skupin po lokacijah.....	38
Tabela 4: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2019-2024	43
Tabela 5: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2019-2024.....	44
Tabela 6: Udeležba po študijskih programih.....	45
Tabela 7: Študenti UTŽO po spolu.....	46
Tabela 8: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti.....	47
Tabela 9: Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi	48
Tabela 10: Najbolj pogosti poklici študentov UTŽO Ljubljana	49
Tabela 11: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po številu obiskovanja študijskih skupin	49
Tabela 12: Udeležba moških po študijskih programih	50

POSLANSTVO IN ORGANIZIRANOST ZDRUŽENJA SUTŽO

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je združenje državljske narave, ki starejšim omogoča boljšo vključenost v družbo, uveljavljanje večje družbene enakosti, doseganje prepoznavnosti v družbi, pridobivanje družbene moči, dejavno staranje, krepitev družbenih vezi z drugimi generacijami in družbenimi skupinami, vse na temelju znanja, kulture in organiziranega delovanja v lokalni skupnosti.

Združenje izvaja te naloge tudi s pomočjo internacionalizacije svojega delovanja, raziskovanja, razvoja, svetovanja, izobraževanja mentorjev in prostovoljcev animatorjev, izvajanjem kampanje za prepričevanje javnosti, nudenjem podporne strukture samo-organiziranim študijskim in drugim skupinam starejših ter njihovemu prostovoljskemu delovanju na temelju pridobljenega znanja in kulture.

Namen združenja je:

- ◇ ustvarjati okoliščine za osebno rast starejših za njihovo vključenost v družbo, dejavno starost, solidarnost in sodelovanje z drugimi generacijami in to s pomočjo izobraževanja, kulture, svetovanja, raziskovanja, zagovorništva in delovanja v javnosti,
- ◇ uvajati in spremljati inovativne prakse izobraževanja, učenja in delovanja starejših,
- ◇ prizadevati si za pravice starejših in jim v ta namen omogočati pridobivanje znanja,
- ◇ spodbujati delovanje starejših v dobro razvoja lokalne skupnosti,
- ◇ manjšati neenakost družbenih skupin ter delovati za doseganje družbene prepoznavnosti in enakosti starejših,
- ◇ krepiti kritično mišljenje in zmožnosti starejših za medsebojno strpnost, upoštevanje drugačnosti, spoštovanje človekovih pravic in svoboščin,
- ◇ omogočati družbeno participacijo starejših,
- ◇ spodbujati in razvijati zagovorništvo starejših zaboljšanje in utrjevanje njihovega družbenega položaja ter družbenih vezi z drugimi generacijami,
- ◇ spodbujati, boljšati in omogočati povezovanje in samo-organiziranost ter medsebojno pomoč starejših s pomočjo izobraževanja, kulture, svetovanja, raziskovanja in delovanja v javnosti,
- ◇ nuditi podporo, informacije, izobraževanje in nasvete starejšim glede njihovih življenjskih okoliščin,
- ◇ spodbujati nastanek novih prostovoljskih programov in drugih organiziranih dejavnosti v skupnosti, v katere se starejši lahko vključijo,
- ◇ analizirati in raziskovati vprašanja starejših, starosti in staranja ter izobraževanje starejših z osebnega in družbenega vidika,
- ◇ razvijati sodelovanje z drugimi organizacijami za starejše na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni,
- ◇ preučevati in lajšati posebne učne težave ter spodbujati talente oseb z disleksijo ne glede na njihovo starost,
- ◇ povečati osveščenost strokovnjakov in javnosti glede vprašanj starejših v lokalnem, nacionalnem in mednarodnem okolju.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje deluje v dobro starejših upokojenih, starejših na prehodu v upokožitev, dolgotrajno brezposelnih starejših, starejših, ki so invalidsko

upokojeni ali so na dolgotrajni zdravstveni ali psiho-socialni rehabilitaciji. Poleg izobraževanja starejših za dejavno državljanstvo, ki je njena temeljna dejavnost, deluje Univerza tudi v širši javnosti in izvaja obširno javno kampanjo za razumevanje položaja starejših v družbi in krepitev njihove družbene vrednosti. Ima status nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju izobraževanja, kar potrjuje vrednost njenega delovanja v javno dobro.

Organiziranost združenja

Za doseganje svojega poslanstva ima združenje štiri sekcije:

- ◇ Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje,
- ◇ Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani,
- ◇ Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja,
- ◇ Inštitut za disleksijo.

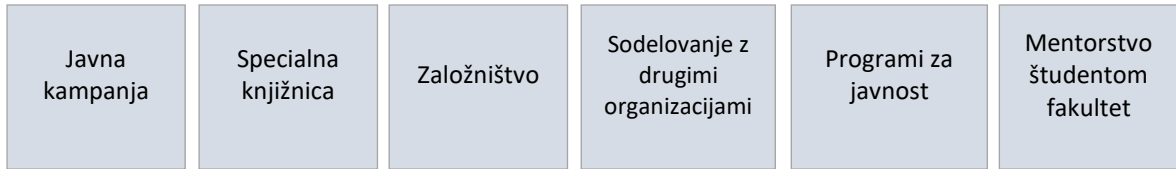
Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje združuje 53 univerz za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji, spodbuja razvoj novih univerz za tretje življenjsko obdobje, informira, koordinira in povezuje članice mreže, jim nudi strokovno in svetovalno podporo ter jih zastopa na nacionalni ravni. Mreža organizira strokovna srečanja (posvete, delavnice, usposabljanja ipd.) za vodje, mentorje in animatorje univerz za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji. Strokovne dogodke mreže SUTŽO na podlagi javnih razpisov sofinancira Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje RS. Mrežo SUTŽO vodi predsednica prof. dr. Ana Krajnc ob sodelovanju strokovnih sodelavcev združenja in zunanjih sodelavcev.

Sekcija *Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani* združuje samo-organizirane skupine starejših, ki temeljijo na načelih proste izbire, vzajemnosti, prostovoljstva, medsebojne pomoči ter izmenjavi znanja, izkušenj in kulture med člani skupine in mentorjem. Člani skupin svoje učenje in delovanje uravnavajo sami, ob strokovnem vodstvu mentorja in organizacijski podpori animatorja-prostovoljca. V skupinah poteka pod mentorjevim vodstvom skupna gradnja novega znanja v podporo razvoja dejavnega državljanstva starejših. Sekcijo vodi Alijana Šantej.

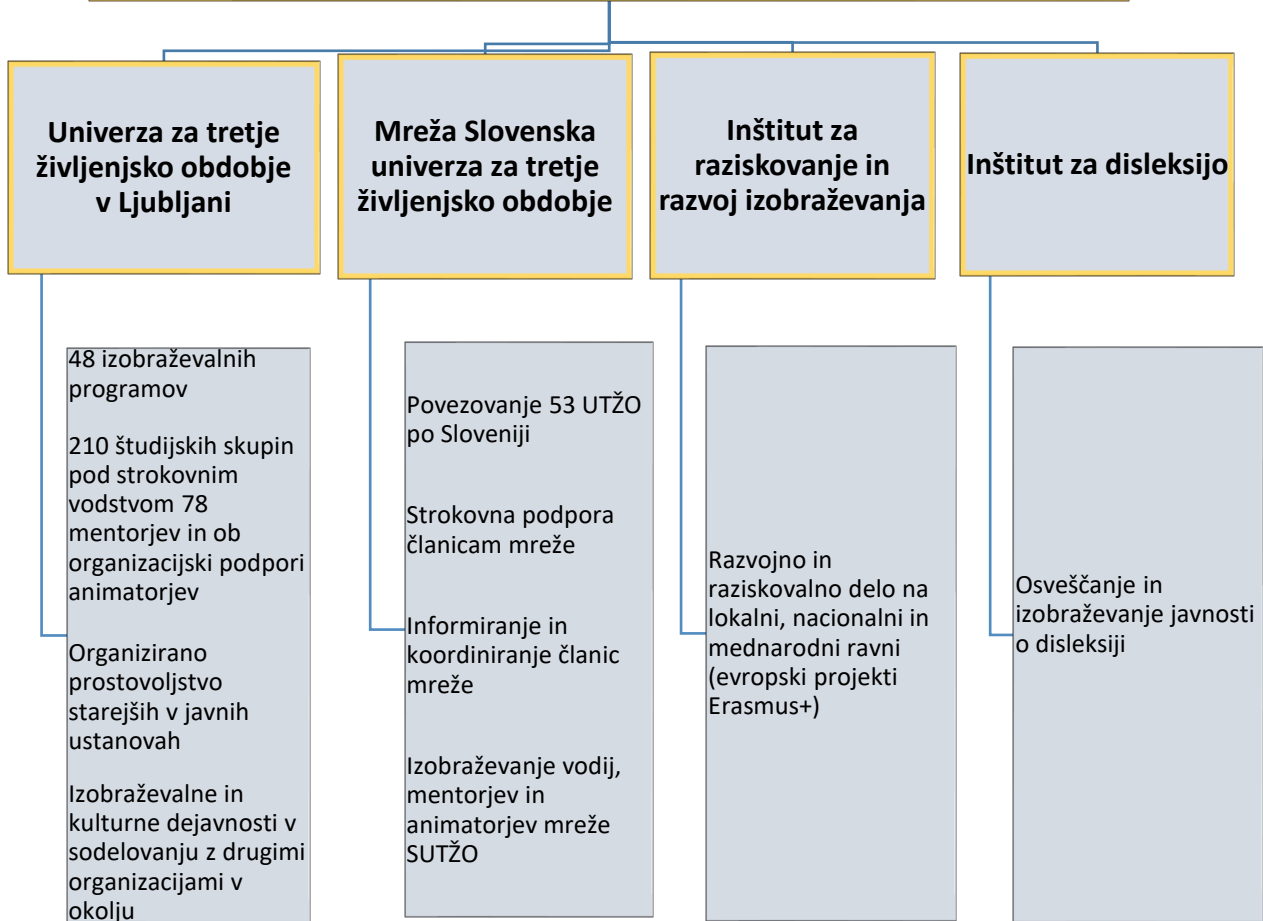
Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja vodi razvojno, raziskovalno in projektno delo na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni na področjih, kjer raziskovanje podpira razvoj izobraževanja za osebno rast in družbeno delovanje starejših državljanov. V izpolnjevanju svojega poslanstva sledi načelu javnega interesa, sodeluje v presoji in raziskovanju pomembnih družbenih vprašanj, ki jih postavijo njegovi člani, državni organi, organizacije, civilna družba ter posamezni raziskovalci. Razvojna naloga Inštituta je, da raziskuje in napoveduje potrebe starejših po izobraževanju ter razvija ustrezne inovativne izobraževalne programe za odrasle in starejše odrasle. Inštitut vodi predstojnica dr. Dušana Findeisen.

Inštitut za disleksijo preučuje disleksijo, osvešča javnost za razumevanje disleksije in oseb z disleksijo, posveča pa se tudi iskanju individualnih rešitev v podporo otrokom in njihovim staršem, odraslim in starejšim odraslim. Delo Inštituta je namenjeno tudi podpori pri odkrivanju strategij, ki jih posamezniki razvijejo za premagovanje učnih in drugih težav. Delo Inštituta vodi Petra Bališ, v strokovnem delu Inštituta sodelujejo prof. dr. Ana Krajnc, dr. Vesna Radonjić Miholič, dr. Dušana Findeisen in mag. Marija Velikonja.

Organigram Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, združenje za izobraževanje in družbeno vključenost

MREŽA SLOVENSKA UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Osnovni namen Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je povezovanje članic mreže, pospešitev njihovega strokovnega razvoja, povečanje socialnega in človeškega kapitala ter krepitev njihove družbene moči. Članice mreže so organizirane kot samostojne nevladne organizacije ali kot del druge organizacije (npr. drugega društva, javnega zavoda za izobraževanje odraslih ali na področju kulture itd.), če imajo lastno organizacijsko strukturo, skladno z opredeljenim konceptom delovanja univerze za tretje življenjsko obdobje, določeno stopnjo samostojnosti znotraj organizacije in če v lokalnem okolju delujejo po načelu samo-organizacije.

Za uresničevanje svojega namena mreža razvija, izvaja in spodbuja naslednje dejavnosti:

- mreženje članic kot podpora nacionalnemu, regijskemu in lokalnemu socialno-ekonomskemu razvoju;
- razvijanje področja izobraževanja starejših v Sloveniji ter spremljanje razvoja potreb in stanja na področju izobraževanja starejših;
- izvajanje raziskovalne dejavnosti kot podlage za oblikovanje nacionalnih strategij in slovenske zakonodaje na področju socialnega razvoja in novih ekonomskih vzorcev dejavnega staranja v tretjem življenjskem obdobju;
- prizadevanje za pridobivanje finančnih virov za delovanje mreže in razvoj izobraževanja starejših;
- izdajanje priročnikov za usposabljanje mentorjev in drugih strokovnjakov za tretje življenjsko obdobje, izdajanje študijskega gradiva, promocijskega gradiva (predstavitvene zgibanke, plakati) in razvijanje spremljajočih dejavnosti;
- sodelovanje in koordinacija z drugimi pristojnimi nacionalnimi organizacijami in vladnimi organi (ministrstvi, pristojnimi za izobraževanje, socialne zadeve in enake možnosti, zdravje, kulturo, digitalno preobrazbo in drugimi ministrstvi, Andragoškim centrom Slovenije, Zvezo društev upokojencev Slovenije in drugimi organizacijami v okolju);
- urejanje in razvijanje osrednjega specializiranega informacijsko-dokumentacijskega centra o starejših;
- načrtovanje, organiziranje in izvajanje izobraževalnih dejavnosti za starejše za premagovanje socialne izločenosti in v podporo novi družbeni integraciji ljudi po upokojitvi;
- razvijanje in uvajanje modela medgeneracijskega učenja in sodelovanja;
- raziskovanje in sodelovanje v mednarodnih projektih, izvajanje študijskih in drugih izmenjav, sodelovanje na skupnih spletnih portalih in drugih spletnih aplikacijah za pospeševanje mednarodnega sodelovanja v praksi.

1. Mreža povezuje in združuje

Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO) povezuje 53 članic - univerz za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji. Namen mreže je informiranje, koordiniranje in povezovanje članic, strokovna in organizacijska podpora njihovemu delovanju, podprta z individualnimi svetovalnimi obiski, organiziranje posvetov in usposabljanj za vodje, mentorje in animatorje univerz za tretje življenjsko obdobje.

Mreža v ta namen organizira izobraževalna srečanja, strokovne posvete in usposabljanja na nacionalni ravni, spodbuja razvoj novih UTŽO po Sloveniji ter omogoča in koordinira izmenjave izkušenj in primerov dobrih praks med članicami mreže. Mreža podpira razvoj kakovosti izobraževanja starejših, zato posveča posebno skrb usposabljanju vodstev UTŽO ter mentorjev in animatorjev. Povezovanje članic mreže in prenos informacij o dogajanjih v mreži poteka tudi preko E-novic SUTŽO, obveščanja po e-pošti ter objavah v rubriki Dogajanja na spletni strani SUTŽO.

Mreža SUTŽO je v letu 2024 združevala 53 univerz za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji

Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je priznana kot eno od šestih nacionalnih strokovnih združenj na področju izobraževanja odraslih in je nosilna mreža za izobraževanje starejših v Sloveniji. Dejavnosti mreže delno sofinancira Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje RS preko letnega javnega razpisa za sofinanciranje programov in dejavnosti za izobraževanje odraslih.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je zaščiteno ime ter predstavlja jasno opredeljen koncept in model delovanja: študij poteka kontinuirano skozi vse študijsko leto v obliki študijskih krožkov, s sodelovanjem mentorja in animatorja ter aktivnega sodelovanja vseh članov skupine ter prenašanjem znanja, izkušenj in nasledkov učenja v lokalno okolje. Takšen način delovanja se v formaliziranih dejavnostih v okviru institucije težje razvije, večjo širino dobi v nevladni organizaciji. Izobraževanje na univerzah za tretje življenjsko obdobje temelji na znanstvenih vedah in disciplinah ter je naravnano izrazito neprofitno.

Družbena vloga mreže SUTŽO

Izobraževanje starejših, to je izobraževanje v obdobju po upokojitvi, je pomemben sestavni del vseživljenjskega izobraževanja. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, ki deluje že 41 let, ima veliko družbeno odgovornost za razvoj izobraževanja starejših in dejavne starosti, saj je največja in nosilna mreža za izobraževanje starejših v slovenskem prostoru. Naloga mreže SUTŽO je spodbujanje in razvijanje dejavne starosti ter dejavnega državljanstva starejših. Izobraževanje in delovanje sta dva vzporedna in tesno prepletajoča se vseživljenjska procesa. Človek živi, ko se uči in deluje ne glede na starost. Če se starejši ne razvijajo, postanejo namesto medsebojnega dopolnjevanja breme mlajšim generacijam. V Sloveniji predstavljajo upokojenci več kot četrtnino vsega prebivalstva. Odprta, zdrava in ustvarjalna družba ne more imeti take množice socialno izločenih ljudi. Demokratična evropska in svetovna javnost si prizadevata za vključujočo družbo (inclusive society) vseh generacij.

Izobraževanje starejših vpliva na kakovost življenja njih samih in drugih generacij. V ta namen vodimo v mreži več dejavnosti: zagovorništvo za področje izobraževanja in družbenega delovanja starejših na nacionalni ravni, razvijamo in dopolnjujemo koncept vseživljenjskega učenja in vseživljenjskega delovanja, oblikujemo skupne cilje in si na različne načine prizadevamo za njihovo uresničevanje.

Na ravni mreže razvijamo in izvajamo kontinuirano usposabljanje mentorjev in animatorjev, izdajamo učna pisma *Mentor in znanje* ter *E-novice* Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, izdajamo strokovne in znanstvene publikacije, sodelujemo v evropskih projektih, prizadevamo si za kakovostno izobraževanje starejših in dejavno staranje. Vodimo tudi dokumentacijo za mrežo SUTŽO in tematsko knjižnico o izobraževanju in delovanju starejših.

2. Oblike delovanja in povezovanja članic mreže SUTŽO

Svet mreže SUTŽO

Mrežo SUTŽO vodi Svet mreže, ki je sestavljen iz regijskih predstavnikov članic mreže. Vsaka seja Sveta je zaradi boljšega sodelovanja in pretoka informacij razširjena in nanjo vabimo predstavnike vseh članic mreže. Seja Sveta je običajno povezana s strokovnim posvetom na izbrano temo ali usposabljanjem mentorjev in vodij članic mreže SUTŽO, kar podpira razvoj celotne mreže in gradi našo skupnost. Koordinacijsko, strokovno in administrativno delo za mrežo opravljajo strokovne sodelavke na sedežu Združenja SUTŽO.

V letu 2024 sta v povezavi s strokovnimi srečanji mreže potekali dve razširjeni seji Sveta mreže SUTŽO: 33. seja se je odvila 10. aprila v sklopu strokovnega posveta mreže, 34. seja je potekala 24. oktobra v okviru spletnega usposabljanja članic mreže »Kako izboljšati promocijo SUTŽO v digitalnih medijih«. Zaradi racionalizacije stroškov (potni stroški članic mreže, najem prostora) strokovno srečanje članic mreže vedno povežemo z razširjeno sejo Sveta mreže.

Glavni povzetki 33. seje Sveta mreže SUTŽO

Seja je potekala 10. aprila 2024 v City hotelu Ljubljana v okviru popoldanskega strokovnega posveta mreže SUTŽO. Sejo je vodila predsednica prof. dr. Ana Krajnc, ki je uvodoma predstavila, da je prejela mreža v letu 2024 nekoliko višje sofinanciranje MVI, kar omogoča

izvedbo več dejavnosti za članice mreže. Izpostavi predvsem dve usposabljanji za mentorje starejših v letu 2024 ter poudari pomembnost usposabljanja mentorjev v neformalnem izobraževanju: študijske skupine na UTŽO so primarne socialne skupine, zato je vloga mentorja še posebej pomembna, saj se študijska skupina na UTŽO obdrži ali razpade glede na osebnostne lastnosti in kakovost dela mentorja.

Prof. dr. Ana Krajnc, Petra Bališ in dr. Petra Javrh so na seji predstavile načrt za delo mreže v letu 2024:

- v tem letu načrtujemo dve usposabljanji za mentorje v izobraževanju starejših: maja na UTŽO Ajdovščina za mentorje iz zahodne Slovenije in septembra na UTŽO Celje (v Knjižnici Celje za mentorje iz vzhodne Slovenije).

V nadaljnjih letih načrtujemo usposabljanja tudi po drugih regijah, seveda ob pogoju, da bomo uspešni s prijavi na javnih razpisih MVI. Usposabljanja po različnih delih Slovenije načrtujemo z namenom, da jih krajevno približamo čim večjemu številu mentorjev. UTŽO po Sloveniji nimajo finančnih sredstev, da bi svoje mentorje pošiljale na izobraževanje v Ljubljano, pa tudi mentorji iz različnih krajev Slovenije bi v tem primeru izgubili veliko časa s potjo. Osnovni namen usposabljanj je omogočiti opolnomočenje mentorjev in strokovnih delavcev v izobraževanju starejših, izboljšati kakovost izobraževanja starejših ter posledično pritegniti večje število starejših udeležencev v izobraževalne aktivnosti UTŽO.

- Petra Bališ načrtuje septembra ali oktobra usposabljanje na daljavo za članice mreže: promocija dejavnosti UTŽO prek digitalnih medijev. To usposabljanje je posebej pomembno za pritegnitev novih generacij upokojencev v izobraževanje, saj so jim sodobne tehnologije blizu.
- načrtujemo svetovalno-evalvacijske obiske UTŽO po Sloveniji z namenom strokovne podpore delovanju univerz za tretje življenjsko obdobje. Obiske bodo izvajale prof. dr. Ana Krajnc, doc. dr. Petra Javrh in Petra Bališ.

Glavni povzetki 34. seje Sveta mreže SUTŽO

Seja je potekala 24. oktobra prek spletne povezave Zoom v okviru usposabljanja članic mreže SUTŽO za boljšo promocijo svojega delovanja prek digitalnih orodij. Sejo je vodila podpredsednica Nevenka Tomšič, sodelovale so prof. dr. Ana Krajnc, Petra Bališ in doc. dr. Petra Javrh.

Povzetki seje:

- a) Distribucija e-novic mreže in učnih pisem Mentor in znanje (prof. dr. Ana Krajnc)

Prof. dr. Ana Krajnc, predsednica mreže SUTŽO, je uvodoma predstavila namen in pomen e-glasil mreže SUTŽO: predstavnike mreže prosi, naj posredujejo spletne novice vsem svojim članom: študentom, mentorjem in sodelavcem UTŽO. Ugotavlja, da nekatere UTŽO e-novic ne posredujejo naprej svojim članom, sama SUTŽO pa nima možnosti dostopa do njihovih e-naslovov, da bi jih lahko direktno posredovali. Predsednica mreže poudari, da so spletne novice namenjene povezovanju med članicami mreže, predstavljanju njihovih dejavnosti in dogodkov. Spletne novice so del promocijske dejavnosti mreže SUTŽO za večjo prepoznavnost

delovanja univerz za tretje življenjsko obdobje in utrjevanje njihove vloge v širši javnosti. V e-novicah predstavljamo primere dobrih praks v izobraževanju starejših doma in po svetu. Odpiramo tudi širša vprašanja starejših, širimo zavedanje o njihovih novih socialnih vlogah, spodbujamo in krepimo dejavno staranje ter dejavno državljanstvo starejših.

Dogovorili smo se, da bodo vodstva univerz redno posredovala spletne novice vsem svojim članom ter da bodo članice mreže za e-novice na sedež SUTŽO redno pošiljale prispevke o delu in dogajanjih na njihovih univerzah, primerih dobrih praks itd., kar bo omogočilo boljše medsebojno obveščenost in komunikacijo med članicami mreže.

Tudi učna pisma Mentor in znanje so namenjena vsem mentorjem mreže SUTŽO, zato naj jih vodstva univerz za tretje življenjsko obdobje posredujejo mentorjem svoje UTŽO.

b) Usposabljanja mentorjev mreže SUTŽO (Petra Bališ)

Petra Bališ je predstavila, da smo v letu 2024 izvedli dve regijski usposabljanji za mentorje v izobraževanju starejših in sicer eno na UTŽO Ajdovščini (Društvo Most) za mentorje univerz za tretje življenjsko obdobje iz goriške, primorsko notranjske in obalno-kraške regije ter drugo na UTŽO Celje v Knjižnici Celje – za mentorje univerz za tretje življenjsko obdobje iz savinjske in zasavske regije. Obeh usposabljanj se je udeležilo skupno 53 udeležencev, večinoma mentorjev, pa tudi nekaj vodij UTŽO. Usposabljanja so bila usmerjena v izboljšanje razumevanja vloge in delovanja mentorjev v študijskih skupinah. Udeleženci so pridobili znanje o kompetencah mentorjev, potrebne za uspešno mentorstvo. Ugotovili smo, da so izmenjava izkušenj mentorjev in primerov dobrih praks, pa tudi načinov reševanja raznih težav v študijskih skupinah, ključnega pomena za udeležence usposabljanj, zato bomo na prihodnjih usposabljanjih namenili več časa medsebojni komunikaciji med mentorji.

Petra Bališ predstavi, da v letu 2025 načrtujemo dve usposabljanji: za mentorje koroške regije (UTŽO Velenje, UTŽO Slovenj Gradec, UTŽO Ravne na Koroškem) in mentorje obalno-kraške regije (UTŽO Izola, UTŽO Koper, UTŽO Piran, UTŽO Kras). Usposabljanji bosta potekali predvidoma v Slovenj Gradcu in Izoli.

V naslednjem letu (2026) načrtujemo dve usposabljanji za mentorje podravsko-pomurske regije (UTŽO Hoče-Slivnica, UTŽO Lenart v Slovenskih goricah, UTŽO Ormož, UTŽO Ptuj, UTŽO Maribor, UTŽO Murska Sobota itd.) in dolenske regije (UTŽO Grosuplje, UTŽO Logatec, UTŽO Ivančna Gorica, UTŽO Trebnje, UTŽO Novo mesto, UTŽO Ribnica, UTŽO Kočevje, UTŽO Sevnica, UTŽO Črnomelj itd.). Usposabljanji bosta potekali predvidoma v Mariboru in Novem mestu.

c) Evalvacijsko-svetovalni obiski članic mreže SUTŽO (doc. dr. Petra Javrh)

Prof. dr. Ana Krajnc, doc. dr. Petra Javrh in Petra Bališ so v letu 2024 opravile več evalvacijsko svetovalnih obiskov v mreži. Namen obiskov je поблиže spoznati posebnosti delovanja posamezne UTŽO, ki vplivajo na njeno delovanje. Nekatere UTŽO so razvile lastno dobro in uspešno prakso delovanja. V razgovorih se je pokazalo, da si vodstva UTŽO želijo izmenjave izkušenj, sploh pri vprašanjih, kot so pridobivanje novih članov, vključevanje moških v programe, načini promocije in regijskega povezovanja ipd. V razgovorih se je ponovno potrdilo, da sta za študente UTŽO pri delovanju posamezne študijske skupine še vedno najpomembnejša znanje in kakovost odnosov v skupini. Doc. dr. Petra Javrh izpostavi bogastvo učenja in ustvarjanja v skupnosti mreže SUTŽO.

Na evalvacijsko-svetovalnih obiskih so predstavnice mreže vodstva univerz za tretje življenjsko obdobje informirale o aktualnih dogodkih v mreži in načrtovanih usposabljanjih za mentorje, svetovale glede programskega in organizacijskega vodenja UTŽO, dela z mentorji, načinov promocije, predvsem pa so obisk namenile utrjevanju koncepta UTŽO (študijski programi, ki temeljijo na znanstvenih vedah, delovanje UTŽO v lokalnem okolju – pomen UTŽO kot socialnega subjekta v kraju, samoorganizacija članov študijskih skupin itd.). Če bomo dobili uspešno odobreno prijavo na letnem javnem razpisu MVI za koordinacijo delovanja mreže SUTŽO, bodo z evalvacijsko-svetovalnimi obiski UTŽO po Sloveniji nadaljevale tudi v letu 2025.

V letu 2024 so bili izvedeni evalvacijsko-svetovalni obiski na UTŽO Novo mesto, UTŽO Grosuplje, UTŽO Log-Dragomer, UTŽO Litija in Šmartno, v Društvu UTŽO Maribor, na UTŽO Celje, v Društvu Faros – UTŽO Piran, Društvu Pristan – UTŽO Koper in Andragoškem društvu Morje – UTŽO Izola.

č) Pogledi in predlogi članic mreže

Nadja Mislej Božič, predsednica UTŽO Kras, je podala pobudo za širjenje bralne kulture med starejšimi. Predlaga, da bi eno od vsebin na naslednjih srečanjih mreže posvetili branju v tretjem življenjskem obdobju, značilnostim starejših bralcev ter možnostim branja v različnih bralnih skupinah in okoljih.

Udeleženci seje so podali informacije o slabi odzivnosti mentorjev za usposabljanje, problemu pridobivanja mentorjev in pomanjkanju finančnih sredstev za ustrezno višino plačila mentorskih ur.

Na 34. seji Sveta mreže SUTŽO so bili sprejeti naslednji sklepi:

- Vodstva UTŽO poskrbijo za redno širjenje glasil *Spletne novice SUTŽO* in *Mentor in znanje* med svoje člane in mentorje.
- Vodstva slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje na sedež mreže SUTŽO posredujejo prispevke o dogajanjih na univerzah, predstavijo rezultate svojega dela, primere dobrih praks ipd., kar je velikega pomena za medsebojno obveščanje in komunikacijo med članicami mreže.
- V letu 2025 se ob pogoju uspešne prijave na javni razpis MVI organizirajo usposabljanja mentorjev na UTŽO Slovenj Gradec in na UTŽO Izola.
- V letu 2025 se ob pogoju uspešne prijave na javni razpis MVI nadaljujejo evalvacijsko-svetovalni obiski članic mreže SUTŽO, ki jih izvajajo prof. dr. Ana Krajnc, doc. dr. Petra Javrh in Petra Bališ.

Povezovanje mreže z ustanovami v okolju

SUTŽO kot vodilna mreža za izobraževanje starejših redno sodeluje z Ministrstvom za vzgojo in izobraževanje RS. Občasno sodeluje tudi na razpisih Ministrstva za digitalno preobrazbo, Ministrstva za javno upravo in Ministrstva za zdravje, če se razpisi tematsko pokrivajo s področji njenega delovanja.

Univerze za tretje življenjsko obdobje s svojim delovanjem pokrivamo več področij in zasledujemo več ciljev, zato je naša dejavnost izrazito medresorska:

- v osnovi je dejavnost univerz za tretje življenjsko obdobje izobraževalna dejavnost – področje, ki ga pokriva Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
- UTŽO s svojim delovanjem uresničujemo poslanstvo socialne vključenosti starejših, preprečevanja socialne osame in posledično socialne patologije – glede na to področje spadamo pod Ministrstvo za solidarno prihodnost,
- izobraževanje starejših je močan element zdravstvene preventive, saj preprečuje in zmanjšuje upad kognitivnih sposobnosti in psiho-socialnih spretnosti, kar v svojih raziskavah potrjujejo tudi nevrologi in drugi medicinski strokovnjaki – področje Ministrstva za zdravje,
- eden od ciljev, ki jih UTŽO zasledujemo, je razvoj in krepitev digitalnih kompetenc starejših – področje Ministrstva za digitalno preobrazbo,
- veliko dejavnosti na UTŽO je usmerjeno v spoznavanje, preučevanje in raziskovanje kulturne dediščine, v ustvarjanje na področjih umetnosti (likovnem, kiparskem, literarnem področju itd.) – področje Ministrstva za kulturo.

Tovrstna širina delovanja in razvejanost področij UTŽO se žal dostikrat odraža tudi v prestavljanju odgovornosti za njihovo sofinanciranje z enega na drugo ministrstvo.

Pri raziskovanju in razvoju izobraževanja starejših ter nastajanju nove strokovne literature se SUTŽO povezuje predvsem z Oddelkom za pedagogiko in andragogiko na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, s Centralno tehniško knjižnico Univerze v Ljubljani za razvoj občanske (skupnostne) znanosti, z Andragoškim centrom Slovenije pri pripravi skupnih tematskih dogodkov ter občasno tudi z drugimi sorodnimi organizacijami v okolju (npr. z Zvezo društev upokojencev Slovenije, Gerontološkim društvom Slovenije, Slovensko filantropijo, CNVOS itd.).

Pri razvoju abonmajev za starejše se članice mreže povezujejo z vidnimi kulturnimi ustanovami v okolju, kot denimo v Ljubljani s Slovenskim mladinskim gledališčem, Mestnim kinom Kinodvor, Slovensko kinoteko, Prirodoslovnim muzejem Slovenije in drugimi. Na ta način se model sodelovanja s kulturnimi ustanovami širi med ostale članice mreže, saj tovrstno sodelovanje bogati in podpira kakovost izobraževanja in delovanja starejših.

Mednarodno povezovanje mreže

Pomembno je povezovanje mreže SUTŽO z mednarodnimi organizacijami in sodelovanje v svetovnih združenjih, saj na ta način pridobivamo širši vpogled v mednarodno dogajanje, hkrati pa širimo dobre primere domačih praks tudi v mednarodni prostor. SUTŽO zastopa članice mreže na mednarodni ravni s sodelovanjem v evropski organizaciji za starejše EURAG, Evropskem združenju za raziskovanje izobraževanja odraslih (ESREA) in Združenju DANET. Prof. dr. Ana Krajnc je predstavnica SUTŽO v svetovnih mrežah PION (Pass It On Network) in PIMA (Promoting, Interrogating and Mobilising Adult Learning and Education), IFA (International Federation on Ageing). Dr. Dušana Findeisen je predstavnica SUTŽO v mednarodni zvezi univerz za tretje življenjsko obdobje IAUTA (International Association of Universities of the Third Age). SUTŽO zastopa članice mreže tudi z uspešnim sodelovanjem s

partnerji širom Evrope v mednarodnih projektih Erasmus+, kjer posredujemo svoje znanje in izkušnje, hkrati pa prenašamo v mrežo SUTŽO evropske smernice nadaljnega razvoja dolgožive družbe.

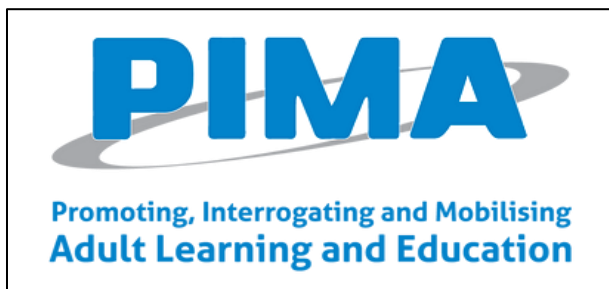
Zastopanje SUTŽO in sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc v svetovni mreži PION (Pass It On Network): <https://www.passitonnetwork.org>

Mreža PION (Pass It On Network: A global Exchange for Positive Ageing, slov. Mreža predaj naprej: svetovna izmenjava za pozitivno staranje) povezuje priznane strokovnjake in druge zainteresirane za področje staranja in vprašanj starejših iz vsega sveta z namenom učenja in izmenjave izkušenj o pozitivnih primerih, strategijah in inovacijah zdravega in aktivnega staranja.

Prof. dr. Ana Krajnc je kot predstavnica SUTŽO tudi v letu 2024 redno mesečno sodelovala na virtualnih srečanjih mreže PION. Velik poudarek delovanja te mreže je na premagovanju prepada v digitalizaciji med mlajšimi in starejšo generacijo, kar bistveno ovira medgeneracijsko sodelovanje in postavlja starejše v neenakovredno vlogo ter odvisen položaj od drugih generacij.

Zastopanje SUTŽO in sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc v mednarodni mreži PIMA (Promoting, Interrogating and Mobilising Adult Learning and Education): <https://www.pimanetwork.com>

Prof. dr. Ana Krajnc dejavno sodeluje v mreži PIMA (Promoting, Interrogating and Mobilising Adult Learning and Education – a global network of adult and lifelong learning educators, activists and scholars), ki kritično in ustvarjalno spremlja stanje in razvoj na področju izobraževanja odraslih in starejših odraslih.

Zastopanje SUTŽO in sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc v mednarodni zvezi za staranje IFA (International Federation on Ageing): <https://ifa.ngo>

Mednarodna zveza za staranje je globalno nevladno združenje, katerega člani so vlade, nevladne organizacije, akademiki, predstavniki industrije in posamezniki iz skoraj 80 držav sveta. IFA si prizadeva za oblikovanje politik in dobrih praks na področju staranja svetovnega prebivalstva. Ima splošni posvetovalni status pri Organizaciji združenih narodih. Prof. dr. Ana Krajnc se kot predstavnica Slovenije občasno vključuje v njena prizadevanja za razumevanje in reševanje vprašanj starejših in starosti, predvsem za oblikovanje politik za enakovredno vključevanje starejših v vseživljenjsko izobraževanje in delovanje.

Sofinanciranje članic mreže SUTŽO

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje RS je v letu 2024 sofinanciralo dejavnost članic mreže SUTŽO v višini 3.330 € za posamezno UTŽO. Simbolično vsota vsaka od univerz oplemeniti s prostovoljnimi delom. Četudi je vsota majhna, pa je pomembna, ker daje priznanje in družbeni pomen univerzam za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji.

3. Strokovni dogodki mreže SUTŽO

V letu 2024 so članice Mreže SUTŽO povezali strokovni dogodki in druge dejavnosti, ki jih je finančno podprlo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje RS:

- Jubilejni dogodek ob 40. obletnici Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje se je odvil 10. aprila dopoldne s predstavitvijo retrospektivnega filma *Njenih 40 let* ter z intervjujem s prof. dr. Ano Krajnc in dr. Dušano Findeisen, so-ustanoviteljicama SUTŽO;
- Strokovni posvet 10. aprila popoldne je bil namenjen temama: Kako pripovedovanje zgodb osmišlja in podpira učenje? (predavateljica Petra Založnik), Disleksija - ovira ali izziv za doseganje učnih ciljev? (predavateljica dr. Vesna Radonjić Miholič);
- Izvedli smo dve usposabljanji za mentorje v izobraževanju starejših: 14. maja na UTŽO Ajdovščina in 25. septembra na UTŽO Celje;
- Usposabljanje članic mreže 24. oktobra je bilo namenjeno temi »Kako izboljšati promocijo UTŽO v spletnih medijih?«. Usposabljanje je pripravila in izvedla Petra Bališ;
- Prof. dr. Ana Krajnc, Petra Bališ in doc. dr. Petra Javrh so v letu 2024 izvedle več evalvacijsko-svetovalnih obiskov članic mreže: na UTŽO Novo mesto, UTŽO Grosuplje, UTŽO Log-Dragomer, UTŽO Litija in Šmartno, Društvo UTŽO Maribor, UTŽO Celje, Društvo Faros – UTŽO Piran, Društvo Pristan – UTŽO Koper in Andragoško društvo Morje – UTŽO Izola.

Jubilejni dogodek ob 40. obletnici delovanja Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje
10. april 2024, City hotel Ljubljana

40. obletnico Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje smo obeležili 10. aprila 2024 v City hotelu Ljubljana. Jubilejni dogodek v dopoldanskem delu smo povezali s strokovnim posvetom mreže v popoldanskem delu dneva. Slavnostnega dogodka so se poleg predstavnikov slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje udeležili tudi sodelavci iz prvih let njenega delovanja (prof. dr. Nives Ličen, dr. Zoran Jelenc, Lučka Lešnik idr.) ter gosti: Biserka Marolt Meden iz Urada predsednice Republike Slovenije; Teja Dolgan, vodja Sektorja za izobraževanje odraslih na Ministrstvu za vzgojo in izobraževanje; dr. Nataša Potočnik, direktorica Andragoškega centra Slovenije; Ida Srebotnik, predsednica Andragoškega društva Slovenije, kolegi iz drugih organizacij ter naši sodelavci, podporniki in somišljeniki.

Dogodek smo uvedli z ogledom retrospektivnega filma *Njenih 40 let*, ki predstavlja 40-letno pot Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje od njenih začetkov v letu 1984 do danes: <https://youtu.be/Gzvg74Q96k0>. Idejno zasnovo in podlage za nastajanje filma je pripravila Alijana Šantej, ki je tudi koordinirala proces izdelave filma. Andrej Avanzo je prevzel montažo filma, Janez Platiše je izvedel snemanje sogovornikov za film.

Po uvodnih nagovorih [Alijane Šantej](#), Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, in [Teje Dolgan](#), Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje RS, je sledil pogovor z ustanoviteljicama SUTŽO, prof. dr. Ano Krajnc in dr. Dušano Findeisen, ki ga je vodila doc. dr. Petra Javrh z Andragoškega centra Slovenije.

Prof. dr. Ana Krajnc in dr. Dušana Findeisen, ustanoviteljici SUTŽO, sta v pogovoru poudarili pomen demokratičnosti izobraževanja. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje se je od samih začetkov dalje razvijala na vseslovenski ravni. Že v prvih letih (1985 in 1986) je prof. dr. Ana Krajnc organizirala izobraževanja za bodoče vodje in mentorje izobraževanja starejših iz vse Slovenije. Tako je nastajala podlaga vseslovenski mreži univerz za tretje življenjsko obdobje, ki se je skozi leta vse bolj krepila.

Dandanes je Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje razvita nacionalna mreža 53 univerz za tretje življenjsko obdobje, ki delujejo v domala vseh večjih slovenskih krajih inboljšajo življenje starejših, jim omogočajo novo znanje za osebno rast, večjo socialno vključenost in boljše razumevanje družbenih sprememb ter prispevajo k razvoju lokalnih in širše skupnosti.

Strokovni posvet mreže SUTŽO

10. april 2024, City hotel Ljubljana

Po jubilejnem obeležju 40. obletnice SUTŽO v dopoldanskem času smo popoldanski del dneva namenili strokovnemu posvetu članic mreže. Na posvetu smo obravnavali dve strokovni temi: Kako pripovedovanje zgodb osmišlja in podpira učenje? (predavateljica Petra Založnik), Disleksija - ovira ali izziv za doseganje učnih ciljev? (predavateljica dr. Vesna Radonjić Miholič).

Predavanje Petre Založnik: Kako pripovedovanje zgodb osmišlja in podpira učenje?

Pripovedovanje zgodb je najstarejša in izvirna oblika učenja. Zgodbe so učinkovito orodje za pridobitev pozornosti občinstva, za ponazoritev izbrane teme ali situacije ali opredelitev določenega problema. S pomočjo zgodb razmišljamo, si bolje zapomnimo in osmišljamo določeno temo. Sposobnost oblikovanja zgodbe in predstavitve vsebin, ki pritegnejo pozornost občinstva, je izjemno pomembna veščina izobraževalca. Z zgodbami povezujemo, saj je pripovedovanje zgodb vedno dvosmeren proces (nekdo pripoveduje, drugi posluša). Zgodbe nagovarjajo naše emocije, naredijo naše možgane bolj aktivne, zato si zgodbe bolje zapomnimo kot gola dejstva. Zgodbe so preprosto in močno orodje, s katerim osmišljamo izkušnje in svet okoli nas. Zgodbe prispevajo tudi h krepitvi socialnih veščin ter predstavljajo način medsebojnega povezovanja.

Predavanje dr. Vesne Radonjić Miholič: Disleksija - ovira ali izziv za doseganje učnih ciljev?

Disleksijo oziroma posebne učne težave lahko odkrijemo pri osebah različnih starosti. Disleksija ni znak manjše inteligentnosti, marveč je nevrolško pogojena posebnost. Možgani osebe z disleksijo drugače procesirajo informacije (jih drugače obdelujejo, povezujejo). Disleksija torej nima nobene povezave s splošnimi intelektualnimi sposobnostmi človeka, lahko pa predstavlja veliko oviro pri učenju ter v poklicnem in socialnem življenju. Disleksija ni stanje, ki mine ali se pozdravi, marveč je prisotna vse življenje. Pomembno je, da osebe z disleksijo spoznajo, da lahko razvijejo nadomestne strategije za premagovanje težav (pri učenju, delu, v socialnem življenju).

Osebe z disleksijo pa imajo lahko tudi številne prednosti: izrazita radovednost in vedoželjnost, divergentno mišljenje, visoka ustvarjalnost, intuitivna presoja, kritično razmišljanje, s svojstvenim načinom povezovanja podatkov pridejo do inovativnih rešitev. Vse to so lastnosti, ki so v današnjem času vse bolj pomembne in potrebne. Disleksijo moramo spoznati, predvsem pa razumeti izzive in težave, ki jih prinaša, saj se bomo le tako lahko uspešno spoprijeli z njenimi posledicami in jo uspešno premagovali.

Rezultati raziskave v mreži SUTŽO

V nadaljevanju posveta smo udeležencem predstavili nasledke raziskave o stanju v Mreži SUTŽO. Obdelavo vprašalnikov članic Mreže SUTŽO je pripravila Petra Bališ.

Glavni nasledki raziskave stanja v Mreži SUTŽO:

- vprašalnik je izpolnilo 52 članic mreže,
- spletno stran ima 42 članic, FB stran ima 30 članic mreže,
- 29 članic mreže izvaja od 6 do 20 kontinuiranih študijskih programov letno, 8 članic izvaja manj kot 6 programov letno, 15 članic izvaja več kot 20 programov letno,
- večina članic, to je 44, ima manj kot 30 študijskih skupin; od tega ima 22 članic manj kot 10 študijskih skupin,
- dve članici mreže imata več kot 50 študijskih skupin (UTŽO Ljubljana, UTŽO Domžale),
- 38 članic navaja, da se letno število udeležencev izobraževanja giblje med 50 in 300 udeleženci, od tega ima 20 članic med 50 in 150 udeležencev, 11 članic pa med 200 in 300 udeležencev,
- 6 članic ima število udeležencev višje od 450 na leto,

- 38 članic navaja, da se je število članov (udeležencev izobraževanja) v primerjavi s predhodnim letom povečalo,
- večina članic izvaja poleg kontinuiranih letnih študijskih programov tudi druge dejavnosti: enkratna ali občasna predavanja in delavnice na področju zdravega življenja, spoznavanja novih tehnologij, varnosti v prometu, kulturne dogodke, izdajanje biltenov, publiciranje, raziskovalne projekte v lokalnem okolju, sodelovanje v mednarodnih projektih itd.,
- 28 članic usposablja mentorje za izobraževalno delo s starejšimi, 24 članic odgovarja, da tega usposabljanja ne izvajajo,
- sodelovanje z drugimi organizacijami v lokalnem okolju je zelo razvito, članice navajajo sodelovanje z raznimi organizacijami, kot so knjižnice in druge kulturne ustanove, občina, zdravstveni dom, razna društva, vrtci in šole, medgeneracijski center, ljudska univerza, razvojna agencija itd.
- 41 članic navaja, da ima dobro ali zelo dobro razvito sodelovanje z vodstvom svoje občine,
- ključne težave, ki jih članice mreže izpostavljajo pri svojem delovanju, so: pomanjkanje finančnih sredstev za delovanje UTŽO, prostorske težave, pomanjkanje mentorjev,
- 23 članic mreže deluje kot samostojno društvo, 24 članic deluje v okviru javnih zavodov za izobraževanje odraslih (predvsem ljudskih univerz) ali na področju kulture (predvsem knjižnic), ostale v okviru drugih organizacijskih oblik.

Organizacijske oblike članic mreže SUTŽO	
- samostojna društva, NVO	23 (42,6 %)
- v okviru ljudskih univerz	12 (24,0 %)
- pri knjižnicah, centrih za izobraževanje in kulturo	11 (20,4 %)
- v okviru kulturno-umetniških in društev upokojujencev	4 (7,4 %)
- v okviru regionalnih razvojnih agencij	3 (5,6 %)
SKUPAJ	53 (100 %)

Analiza stanja v mreži je podlaga za nadaljnje načrtovanje dejavnosti mreže, predvsem okrepitev tistih področjih delovanja, za katera članice mreže navajajo, da bi potrebovale oziroma želele največ podpore. Ppt predstavitev analize stanja mreže SUTŽO je dostopna na spletni povezavi: <https://www.utzo.si/usposabljanje>

Strokovnega posveta se je udeležilo 59 predstavnikov univerz za tretje življenjsko obdobje iz vse Slovenije. Udeležencem posveta smo naknadno po e-pošti posredovali gradivo, predstavljeno na posvetu (power point predstavitev) za nadaljnjo interno učno rabo. Gradivo je dostopno tudi na naši domači spletni strani, na povezavi: <https://www.utzo.si/usposabljanje>

Usposabljanje za mentorje v izobraževanju starejših

14. maj 2024, UTŽO Ajdovščina

25. september 2024, UTŽO Celje

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je v letu 2024 izvedla dve usposabljanji strokovnih delavcev ter izobraževalcev (mentorjev) starejših za članice mreže SUTŽO. S pripravami na izvedbo usposabljanja smo začeli od januarja dalje, saj je bilo potrebno vsebino programa in termine za izvedbo usklajevati s petimi predavatelji in z dvema univerzama za tretje življenjsko obdobje, na katerih je usposabljanje potekalo (UTŽO Ajdovščina in UTŽO Celje). Potrebno je bilo pripraviti tudi učno gradivo za udeležence usposabljanj. Programsko načrtovanje usposabljanja in uvodno koordinacijo z izvajalci je vodila Alijana Šantej. Organizacijsko izvedbo usposabljanj je koordinirala Petra Bališ, ki je pripravila tudi evalvacijski poročili z obeh usposabljanj.

Udeležencem usposabljanja smo uvodoma predstavili program in opredelili cilje usposabljanja. V nadaljevanju jih povabili, da predstavijo svoja pričakovanja in potrebe. Izpostavljamo nekatera njihova pričakovanja:

- spoznati nove pristope sodelovanja s starejšimi (komuniciranje z udeleženci, vključevanje udeležencev v aktivno sodelovanje na izobraževalnih srečanjih);
- podrobneje opredeliti vlogo mentorja;
- kako razumljivo in pristno pristopiti k članom študijske skupine, pomen uvodnega srečanja;
- kakšen naj bo dober mentor in kako naj motivira nove člane za vključitev v skupino;
- spoznati nove poti in načine za pridobivanje novih generacij starejših v študijske skupine na UTŽO;
- izvedeti, kaj si želi današnji starejši človek, kakšne potrebe ima;
- povezovanje in prenašanje izkušenj med različnimi članicami UTŽO;
- pridobiti nova spoznanja in ideje, kako pridobiti nove mentorje in animatorje.

Po predstavitvi ciljev usposabljanja in opredelitvi pričakovanj udeležencev je sledilo uvodno predavanje prof. dr. Ane Krajnc, predsednice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, z naslovom »Starejši študenti – ali poznamo njihove potrebe, motive in pričakovanja?«

Predavanje je osvetlilo specifične potrebe, motive in pričakovanja starejših študentov. Poznavanje in razumevanje teh dejavnikov je pomembno za uspešno izobraževanje starejših. Predavateljica je poudarila, da temeljna motivacija starejših za vključitev v izobraževanje izvira iz vedoželjnosti, temeljni cilj izobraževanja starejših je pridobiti novo znanje. Pri tem je vloga mentorja zelo pomembna, saj je od njega odvisno ali bo študijska skupina obstala, se razvijala ali razpadla. Poudarila je tudi, da izobraževanje starejšim omogoča večjo vključenost v družbo, pridobivanje družbene moči in vezi z drugimi generacijami ter drugimi družbenimi skupinami v lokalni skupnosti.

Drugi na vrsti je bil prispevek »Sodobna podoba starosti in položaj starejših v družbi« predavateljice prof. dr. Nives Ličen s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Prof. dr. Nives Ličen je predstavila aktualne trende in izzive, s katerimi se soočajo starejši v današnji družbi, dolgoživo družbo in gradnike strategije dolgožive družbe, ki vključuje zaposlovanje, družbeno sodelovanje, izobraževanje in oblikovanje okolij, ki podpirajo aktivno staranje. Raziskovanje starosti je zajemalo kulturno-zgodovinske vidike, pri čemer je Ličnova izpostavila demografske spremembe (leta 2060 bo 30 % ljudi v EU starejših od 65 let) in posledično spremenjeno – novo, sodobno podobo starosti ter njen vpliv na položaj starejših. Nov koncept staranja »nova zlata leta« vključuje željo starejših po spoznavanju samih sebe,

duhovni rasti, uživanju v sprostitvi, potovanjih in aktivnemu preživljanju prostega časa. Načini staranja in interesi starejših so danes različni kot pred desetletji. Spoznali smo tudi različne projekte in raziskave, ki podpirajo starosti prijazna mesta. Mesta lahko postanejo dolgoživa le z vključevanjem vseh generacij, spodbujanjem zdravih življenjskih slogov in zagotavljanjem primerne infrastrukture.

Usposabljanje mentorjev v Ajdovščini, 14. maj 2024

Sledilo je predavanje in delavnica doc. dr. Petre Javrh z Andragoškega centra Slovenije »Katere kompetence mora imeti dober mentor«.

Izobraževanje starejših je del procesa samouresničevanja in je zelo osebni proces. V obdobju po upokojitvi se poveča osebna svoboda, zmanjša se zunanji socialni pritisk, starejši lažje prisluhnejo svojim željam in potrebam. V nadaljevanju je predavateljica predstavila ključne kompetence, ki jih mora imeti dober mentor. Dober mentor mora imeti odlično strokovno znanje, hkrati mora poznati in imeti v ospredju interes udeležencev, jih znati motivirati, opogumljati in prepoznavati njihova predznanja. Za uspešno mentorstvo so ključni empatija mentorja do starejših, prilagodljivost in zmožnost spodbujanja različnih vrst učenja. Predavateljica je izpostavila, naj mentor ne izraža slabšalnega odnosa do starosti in učenja in naj ne bo pokroviteljski (kot npr. saj boste zmogli, saj še niste tako stari ...). Pomembno je, da poišče načine, kako udeležence osvoboditi dvomov in strahov glede učenja in uporabe novega znanja, da zna predvideti strah starejših pred nepoznano tehnologijo in ga pomaga preseči.

Predavateljica dr. Dušana Findeisen s Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje je predstavila, kako in s kakšnim namenom poteka »Učenje starejših za delovanje v skupnosti«.

Predstavila je pomen učenja, ki je usmerjeno v aktivno delovanje starejših v lokalni skupnosti. Ljudje v lokalni skupnosti predstavljajo njen socialni kapital in zmožnost lokalne skupnosti je, da se zavzame za svoj trajnostni razvoj, k čemer bistveno pripomorejo tudi starejši. Rezultat učenja starejših je več znanja, spretnosti in posledično večja udeležba v kohezivni družbi, več ustvarjenega bogastva, psihološke in ekonomske moči. Dr. Findeisen pove, da starejši študenti s svojim delovanjem vstopajo v javno sfero in izobraževanje postane njihov način življenja. Vseživljenjsko učenje je danes pomembno merilo socialne razvitosti družbe in lokalnega okolja. Poudarila je, da je Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje primer takšnega socialnega kapitala, ki deluje kot lokalni subjekt, povezuje ljudi in spodbuja inovativne spremembe v skupnosti.

Usposabljanje mentorjev v Celju, 25. september 2024

Lidija Bavec, prof. fran. in špan., mentorica na Univerzi za tretje življenjsko obdobje Ljubljana je spregovorila o »Izzivih jezikovnega izobraževanja starejših«.

Pri tem je izhajala iz svojih mentorskih izkušenj in predstavila, da se poučevanje jezikov na Univerzi za tretje življenjsko obdobje razlikuje od poučevanja jezikov za mlade in delovno aktivne odrasle. Vsaka ciljna skupina je svet zase, ima svoje značilnosti in zaradi tega zahteva drugačen pristop učitelja ali mentorja. Študenti v tretjem življenjskem obdobju so družbena skupina, ki ima za seboj bogato poklicno in življenjsko pot ter so polni izkušenj in različnih znanj. Pri učenju želijo imeti svobodo in pridobivati znanje sproščeno, z veseljem, brez pritiskov. V skupini ostanejo le, če jim ta ustreza, prav tako jim morata ustrezati mentor in njegov način poučevanja.

Predavateljica je izpostavila, da starejše udeležence izobraževanja odbija vse, kar spominja na »klasično« šolo in šolski način dela. Izredno pomembno je, da mentor spozna potrebe in želje udeležencev ter jih v učnem procesu upošteva, da torej ni zgolj mentor tisti, ki sam in edini odloča o tem, kaj je dobro zanje. Prav tako je pomembno, da ima mentor empatičen odnos do svojih študentov, jih spoštuje ter se je hkrati pripravljen tudi sam od njih učiti.

Zadnji del srečanja smo namenili zaključni razpravi. Spodbudili smo udeležence, da delijo svoja mnenja, izkušnje in poglede na mentorsko delo v študijskih skupinah starejših. Veliko mentorjev je predstavilo, da so se največ naučili iz svojih lastnih izkušenj pri delu s starejšimi. Predvsem so izpostavili, da je poleg teoretične podlage potrebna za uspešno in kakovostno mentorsko delo velika empatija do starejših oseb in razumevanje njihovega položaja v družbi.

Udeležence smo prosili tudi za povratne informacije o uspešnosti današnjega usposabljanja (evalvacija izobraževalnega dogodka). Med njimi je prevladovalo večinsko mnenje, da so pridobili nova znanja, ki so jih kot pričakovana in potrebna izpostavili na začetku izobraževanja. Spoznali so temeljne potrebe in motive študentov za učenje, sodobno podobo starosti in vlogo starejših. Poleg kompetenc dobrega mentorja so se poglobili tudi v učenje in delovanje skupnosti UTŽO. Izpostavili so vrednost predavanja o izzivih jezikovnega izobraževanja starejših, ki je bilo prepleteno z bogatimi izkušnjami predavateljice. Precej udeležencev je izrazilo željo za nadaljnja izobraževanja, ki naj bodo čim bolj praktično usmerjena, predstavljene naj bodo zelo konkretne situacije, v katerih se znajdejo mentorji v študijskih skupinah.

Vsak udeleženec usposabljanja je prejel tri tiskane izvode učnega gradiva:

- Krajnc, A.: Zakaj in kako se starejši izobražujejo?
- Krajnc, A.: Vloga mentorja na univerzi za tretje življenjsko obdobje.
- Krajnc, A., Ličen, N., Findeisen, D.: Kako programiramo vsebine in določamo cilje v izobraževanju starejših.

Usposabljanja 14. maja v Ajdovščini se je udeležilo 26 udeležencev - mentorjev in strokovnih sodelavcev na univerzah za tretje življenjsko obdobje Ajdovščina, Koper, Piran, Ilirska Bistrica, Postojna, Kras-Sežana in Idrija.

Usposabljanja 25. septembra v Celju se je udeležilo 27 udeležencev - mentorjev in strokovnih sodelavcev na univerzah za tretje življenjsko obdobje Celje, Žalec, Velenje, Laško, Litija in Šmartno, Kozje ter Bistrica ob Sotli.

Vsi udeleženci usposabljanja so naknadno prejeli ppt predstavitev predavateljev na posvetu, ki smo jih objavili tudi na spletni strani SUTŽO, na povezavi: <https://www.utzo.si/usposabljanje>

Kako izboljšati promocijo UTŽO v spletnih medijih?

24. oktober 2024, spletno okolje, prek orodja Zoom

Petra Bališ je za članice mreže SUTŽO pripravila in izvedla usposabljanje »Kako povečati in čim bolj uspešno promovirati poslanstvo in dejavnosti UTŽO v svojem okolju prek spletnih medijev«, kako čim bolje predstaviti svoje programe, kako pritegniti čim večje število novih članov v izobraževalne aktivnosti. Usposabljanja, ki je potekalo na daljavo, prek orodja Zoom, se je udeležilo 41 udeležencev iz vse Slovenije.

Poudarek na usposabljanju je bil na uporabi spletnih orodij za promocijo UTŽO, saj so novejšje generacije, ki se sedaj upokojujejo, večinoma že večje uporabe interneta. Predavateljica je pozornost usmerila v oblikovanje pregledne, razumljive in zanimive spletne strani posamezne UTŽO, FB strani in drugih družbenih omrežij, ki lahko prispevajo k večji prepoznavnosti UTŽO in s tem k večji vključenosti starejših v izobraževalne programe in druge dejavnosti UTŽO.

Za namen promocije izobraževanja starejših smo posneli vzorčni [animacijski filmček](#) s predstavitvijo poslanstva in študijskih programov, ki ga UTŽO po Sloveniji lahko prilagodijo promociji v svojem lokalnem okolju.

Srečanje članic mreže SUTŽO, 24. 10. 2024, spletno okolje

Svoj način promocije in širjenja védenja o izobraževanju starejših na UTŽO v lokalnem okolju sta predstavila Rajmund Valcl, predsednik UTŽO Velenje, in Mojca Videmšek z UTŽO Celje, ki deluje pri Osrednji knjižnici Celje.

Evalvacijsko-svetovalni obiski in udeležba na drugih dogodkih članic mreže SUTŽO

Prof. dr. Ana Krajnc, Petra Bališ in dr. Petra Javrh so v letu 2024 izvedle več evalvacijsko-svetovalnih obiskov članic mreže: UTŽO Novo mesto, UTŽO Grosuplje, UTŽO Log-Dragomer, UTŽO Litija in Šmartno, v Društvu UTŽO Maribor, UTŽO Celje, Društvo Faros – UTŽO Piran, Društvo Pristan – UTŽO Koper in Andragoško društvo Morje – UTŽO Izola.

Prof. dr. Ana Krajnc je sodelovala kot slavnostna govornica ali osrednja predavateljica na več jubilejnih dogodkih članic mreže.

Pregled evalvacijsko-svetovalnih obiskov in sodelovanja na dogodkih članic mreže v letu 2024:

26. april 2024

Mag. Petra Bališ in dr. Petra Javrh: evalvacijsko-svetovalni obisk na UTŽO Novo mesto (DU Novo mesto).

22. maj 2024

Prof. dr. Ana Krajnc in dr. Petra Javrh: obisk na UTŽO Log-Dragomer in nagovor prof. dr. Ane Krajnc na dogodku ob 10. obletnici izdajanja revije Pogovori z občani in revije Kolo časa.

23. maj 2024

Prof. dr. Ana Krajnc in dr. Petra Javrh: svetovalni obisk na UTŽO Grosuplje in sodelovanje na jubilejnem dogodku ob 20. obletnici UTŽO Grosuplje, na katerem je imela prof. dr. Ana Krajnc osrednje predavanje.

22. julij 2024

Evalvacijsko-svetovalni obisk dr. Petre Javrh in mag. Petre Bališ na UTŽO Litija in Šmartno.

5. september 2024

Udeležba prof. dr. Ane Krajnc in mag. Petre Bališ v Društvu UTŽO Maribor na dogodku ob 5. obletnici delovanja, na katerem je imela prof. dr. Ana Krajnc nagovor »Učenje in delovanje sta lastnosti starejših«.

25. september 2024

Evalvacijsko-svetovalni razgovor mag. Petre Bališ s predstavnico UTŽO Celje pri Osrednji knjižnici Celje.

21. oktober 2024

Evalvacijsko-svetovalni razgovor dr. Petre Javrh in mag. Petre Bališ s predsednicami Društva Pristan – UTŽO Koper, Andragoška društva Morje – UTŽO Izola in Društva Faros – UTŽO Piran.

10. december 2024

Udeležba prof. dr. Ane Krajnc in dr. Petre Javrh na obeležju 20. obletnice UTŽO Škofja Loka.

17. december 2024

Dr. Dušana Findeisen in mentorica arh. Meta Kutin sta se udeležili dogodka ob izdaji knjige *Bistriški biseri – z menoj po mojem mestu* na UTŽO Ilirska Bistrica.

Evalvacijsko-svetovalne obiske članic mreže SUTŽO izvajamo z namenom podpore delovanju posamezne lokalne univerze za tretje življenjsko obdobje, boljšemu informiranju in utrjevanju poslanstva ter koncepta (študijski programi, ne prostočasni) in modela delovanja študijskih skupin na UTŽO. Osebni obiski članic mreže so se izkazali kot zelo uspešni in potrebni, saj osebni razgovor odpre marsikatero vprašanje posameznega lokalnega okolja, katerim na nacionalnih srečanjih mreže ne moremo posvetiti toliko pozornosti. Ti razgovori so dragocena povratna informacija o potrebah in težavah, s katerimi se srečujejo UTŽO po Sloveniji.

4. Druge oblike delovanja in povezovanja članic mreže SUTŽO

Mednarodna tribuna Vseživljenjsko izobraževanje za dvig kakovosti življenja starejših: naše in evropske izkušnje

4. junij 2024, spletno okolje

Sekcija upokojenih psihologov pri Društvu psihologov Hrvaške je organizirala mednarodno tribuno »Cjeloživotno obrazovanje u funkciji podizanja kvalitete života starijih osoba: naša i europska iskustva«. Želja organizatorja je bila, da na tribuni predstavimo mrežo slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje: njeno poslanstvo, družbeno vlogo ter predvsem način delovanja in povezovanja članic mreže na nacionalni ravni. Tudi na Hrvaškem bi želeli razširiti mrežo izobraževalnih organizacij za starejše po vsej državi in jih je naš model delovanja nacionalne mreže zelo zanimal. Mrežo SUTŽO je predstavila Alijana Šantej, na tribuni so sodelovali še Silvia Dabo Cruz, predsednica UTŽO Frankfurt, Jasna Čurin, predsednica sekcije upokojenih psihologov pri Društvu psihologov Hrvaške in prof. dr. Sanja Smojver-Ažić s Sveučilišta za treću dob, ki deluje pri Sveučilištu v Reki. Četudi so organizacijske oblike in modeli delovanja univerz za tretje življenjsko obdobje v posameznih državah različni, pa vse

združuje skupno poslanstvo:boljšati življenje starejših in spodbujati njihovo družbeno vključenost s pomočjo izobraževanja, kulture, raziskovanja, delovanja v javnosti.

Letni posvet Andragoškega centra Slovenije o izobraževanju odraslih »Sodobni, zavzeti, sodelovalni«

22. oktober 2024, Portorož

Letni posvet ACS, 22. 10. 2024

Alijana Šantelj je na letnem posvetu ACS v Portorožu sodelovala s prispevkom *Kaj zmore izobraževanje starejših*, v katerem je predstavila razvoj, poslanstvo in dejavnosti ter ključne izzive in uspehe mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje.

Sosvet za tretje življenjsko obdobje pri Statističnem uradu RS

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je članica Sosveta za tretje življenjsko obdobje, ki deluje pri Statističnem uradu RS (SURS). Sosvet vodi Tomaž Banovec (ZDUS), sestavljajo ga predstavniki vladnih in nevladnih organizacij ter združenj, ki delujejo na področju starejših (ZPIZ, UMAR, NIJZ, ZZS, MDDSZEM, MZ, ZDUS, Ekonomska fakulteta v Ljubljani, Andragoški center Slovenije, Skupnost socialnih zavodov Slovenije idr.). SURS seznanja člane sosveta z najnovejšimi statističnimi raziskovanji in podatki na področju starejših, člani sosveta pa SURS-u predlagajo vsebine statističnih raziskovanj v povezavi s starejšimi. Slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje zastopa v Sosvetu Alijana Šantelj, ki si prizadeva za vključitev starejših nad 65 let v statistične raziskave SURS-a na področju vključenosti prebivalstva v izobraževanje.

Spletne novice mreže SUTŽO

Spletne novice so del promocijske dejavnosti mreže SUTŽO za večjo prepoznavnost delovanja univerz za tretje življenjsko obdobje in utrjevanje njihove vloge v širši javnosti. V E-novicah predstavljamo primere dobrih praks v izobraževanju starejših doma in po svetu. Odpiramo tudi širša vprašanja starejših, širimo zavedanje o njihovih novih socialnih vlogah, spodbujamo in krepimo dejavno staranje ter dejavno državljanstvo starejših. Novice so namenjene tudi povezovanju članic mreže, predstavljanju njihovih dejavnosti in dogodkov.

V letu 2024 so izšle tri številke *E-novic*. Posamezna številka obsega v povprečju osem do devet strani. E-novice redno objavljamo tudi na domači spletni strani SUTŽO, na povezavi: <https://www.utzo.si/e-novice>.

Za medsebojno obveščanje članic Mreže SUTŽO smo na naši domači spletni strani www.utzo.si oblikovali rubriko Dogajanja v mreži, v kateri lahko članice mreže spremljajo aktualne dogodke na univerzah za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji: <http://www.utzo.si/dogajanje-v-mrezi>

Mentor in znanje

V letu 2024 smo na e-naslove članic mreže SUTŽO posredovali štiri številke učnih pisem *Mentor in znanje*, ki so obravnavale naslednje teme:

- Kaj je značilno za uspešno učenje? (januar 2024),
- Uporabnost umetne inteligence v izobraževanju (februar 2024),
- Izzivi izobraževanja odraslih (marec 2024),
- Prvo srečanje v izobraževanju starejših. Prvi stik mentorja s člani študijske skupine. Kako prebiti led, čemu dati pozornost? (september 2024).

Učna pisma Mentor in znanje pripravlja dr. Dušana Findeisen.

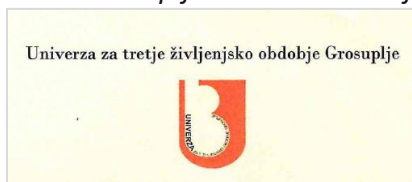
Jubilejne obletnice UTŽO po Sloveniji

V letu 2024 je kar nekaj članic mreže SUTŽO obeležilo svoje jubilejne obletnice:

UTŽO Celje: 30 let delovanja

UTŽO Grosuplje: 20 let delovanja

UTŽO Ivančna Gorica: 20 let delovanja

Log-Dragomer: 10. obletnica izdavanja revije Pogovori z občani in Kolo časa

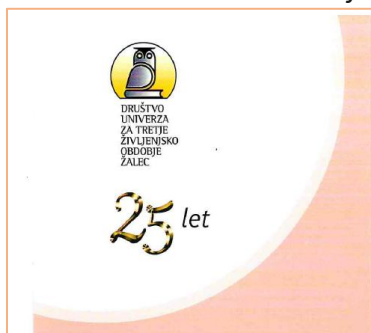
UTŽO Kras: 15 let delovanja

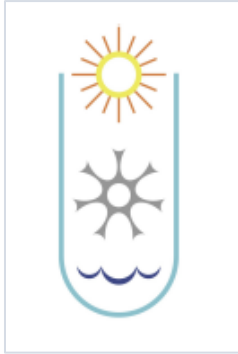
Društvo UTŽO Maribor: 5 let delovanja

UTŽO Žalec: 25 let delovanja

UTŽO Škofja Loka: 20 let delovanja

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE V LJUBLJANI

1. Študijski krožki in študijske skupine ter druge oblike izobraževanja in povezovanja

Splošno o sekciji Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani

Sekcija *Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani* združuje študijske skupine, študijske krožke in druge samo-organizirane skupine starejših, ki delujejo pod vodstvom strokovno usposobljenega mentorja in organizacijski podpora animatorja. UTŽO Ljubljana vodi Alijana Šantelj, poleg nje so zaposlene v sekciji tri strokovne sodelavke - andragoginje Alenka Gabriela Ščuka, Urša Kramberger in Maša Sedar. Občasno se vključujejo tudi v podporo delovanju drugih dejavnosti združenja. Računalniško izobraževanje in spoznavanje novih tehnologij na UTŽO Ljubljana vodi Miha Kržič. Občasno se za vodenje delavnic na področju spoznavanja novih tehnologij vključuje zunanji sodelavec Miha Nagode (uporaba pametnih telefonov, spoznavanje storitev javne e-uprave, varnost na internetu ipd.).

Osnovna organizacijska oblika v sekciji Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani je študijska skupina, katere člani z izmenjavo znanja in izkušenj, prostovoljnimi delom, medsebojno pomočjo, javnim delovanjem in podporno članarino uresničujejo program svoje skupine in s tem poslanstvo ter cilje Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost.

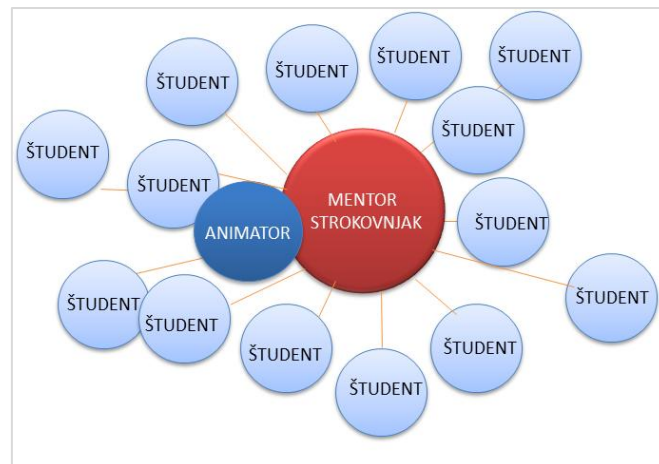
Načrtovanje, priprava, svetovanje, izvedba in evalvacija delovanja študijskih skupin zahtevajo obsežno strokovno, organizacijsko in administrativno delo ter tehnično podporo. Na sedežu združenja poteka tekoče delo, kot je organizacija delovanja študijskih skupin, urejanje prostorov, urnikov, učnih pripomočkov, vodenje evidenc študentov, študijskih skupin, mentorjev, animatorjev itd., delo z mentorji pri oblikovanju novih študijskih programov, svetovanje ob vpisu, izvedba vpisa, oblikovanje študijskih skupin, uvajanje novih študijskih skupin, spremljanje študijskih skupin in mentorjev pri delu, stalna tehnična pomoč pri izvajanju izobraževanja v predavalnicah in na daljavo, individualno svetovanje mentorjem in animatorjem, evidentiranje prostih mest v študijskih skupinah in zapolnjevanje prostih mest, oblikovanje in vodenje baz podatkov, mesečni obračuni za mentorje in prostore, priprava in obdelava statističnih podatkov ipd. Iz leta v leto se kot poseben segment dela povečuje tehnična podpora mentorjem pri izvajanju izobraževanj, kot je pomoč pri ravnanju z učnimi pripomočki v predavalnicah (delo s projektorjem, računalnikom, DVD predvajalnikom ipd.) ter podpora pri izvajanju izobraževanj prek spleta.

Pomemben del našega dela je vzdrževanje stikov z že vključenimi študenti (svetovanje pri premestitvi v drugo skupino, svetovanje v primeru organizacijskih in drugih težav v skupinah, združevanje skupin, svetovanje v primeru konfliktnih situacij v skupini itd.). Po umiritvi epidemije se je zelo povečalo število stikov v živo (z mentorji, animatorji, člani študijskih skupin) na sedežu UTŽO, hkrati pa poteka veliko stikov tudi po telefonu in elektronski pošti.

Redni letni program v študijskih skupinah poteka osem mesecev v okviru študijskega leta. Poleg rednega programa teče še vrsta razvojnih, podpornih in spremljevalnih aktivnosti: administrativna in tehnična podpora programu, javna kampanja, organizirani programi prostovoljnega dela v javnih ustanovah, javne predstavitve nasledkov učenja študentov UTŽO, povezovanje in sodelovanje z drugimi ustanovami, publiciranje, izobraževanje mentorjev in animatorjev, mentorstvo študentov na andragoški študijski praksi, evalvacija programa itd.

Animator in mentor študijske skupine

Animatorjeva vloga je večplastna, predvsem ima povezovalno vlogo v študijski skupini: je vezni člen med člani študijske skupine, med skupino in mentorjem ter med skupino in vodstvom UTŽO. Animator spodbuja povezovanje med člani skupine, razvija pozitivno vzdušje in dobre odnose v skupini. Spodbuja učenje v študijskem krožku, išče in predlaga dodatne vire za učenje, obvešča skupino o aktualnih dogajanjih v okolju v povezavi z izobraževalnim programom. Animira in motivira člane skupine za dejavnosti v okolju (razstave, raziskave, preučevanje kulturne dediščine, aktivnosti za urejanje kraja ipd.), vodi in ureja evidence skupine ter je v oporo mentorju pri organizaciji dela in učenja študijske skupine.

Mentor študijske skupine je strokovni vodja za namembno študijsko področje, zato ima v skupini središčno vlogo. Mentorji vodijo študijske skupine ob organizacijski podpori animatorja in sodelovanju vseh članov študijske skupine. Člani študijske skupine skozi leta ob mentorjevem in animatorjevem spodbujanju in vodenju zlagoma vse bolj prevzemajo odgovornost za organizacijo delovanja svoje študijske skupine, mentor pa se vse bolj posveča strokovnemu načrtovanju in izvajanju izobraževalnega dela študijske skupine.

Priprave na novo študijsko leto 2024/25

Skozi vse poletne mesece poteka priprava na oblikovanje novega študijskega leta, ki zajema pregled in evalvacijo poročil mentorjev, pregled izobraževalnih programov mentorjev za novo študijsko leto, dogovore z mentorji za dopolnitev programov, dogovore glede načina izobraževanja (v predavalnici ali prek spleta), dogovore z novimi mentorji za oblikovanje študijskega programa in uvajanje v mentorsko delo na UTŽO, oblikovanje urnikov študijskih skupin, priprava predavalnic, urejanje učnih pripomočkov v posameznih predavalnicah na različnih lokacijah, oblikovanje programov za objavo na domači spletni strani, priprava evidenčne in obračunske aplikacije UTŽO za novo študijsko leto itd.

Poletna univerza 2024

V okviru »Poletne univerze 2024« smo organizirali tri izobraževalne programe: enega na področju geografije (Države Bližnjega vzhoda), drugega na področju umetnostne zgodovine (Sprehod po svetu brezčasnih umetnin) in tretjega na področju razvoja digitalnih kompetenc (Spoznajmo pametne telefone in njihovo uporabo).

Poletna univerza 2024

Države Bližnjega vzhoda
Mentor: dr. Erik Logar

Puščava v Jordaniji

Sprehod po svetu brezčasnih umetnin
Mentorica: Kaja Rožman, umet. zgodovinarica

Jan Vermeer: Dekle z bisernim uhanom

Spoznajmo pametne telefone
Mentor: Miha Nagode

Program *Države Bližnjega vzhoda* je potekal na daljavo, prek Zoom aplikacije, v mesecih junij, julij in september in je obsegal osem izobraževalnih srečanj. Vodil ga je mentor Erik Logar, doktor zgodovinskih znanosti.

Program *Sprehod po svetu brezčasnih umetnin* je potekal vse štiri poletne mesece, od junija do septembra, v predavalnici in v prepletu z ogledi na terenu. Izobraževalna srečanja v predavalnici je vodila mentorica Kaja Rožman, ogleda po Ljubljani mentor dr. Boštjan Plut. Program je obsegal 16 izobraževalnih srečanj.

Program *Spoznajmo pametne telefone in njihovo uporabo*, ki ga je vodil mentor Miha Nagode, se je odvil v mesecu juniju v dveh izvedbah in skupnem obsegu 16 pedagoških ur.

Vse tri programe Poletne univerze je skupaj obiskovalo 116 udeležencev, večinoma študentov ljubljanske UTŽO, program na daljavo pa tudi študenti univerz za tretje življenjsko obdobje iz drugih krajev Slovenije.

Animacija za vpis

Univerza za tretje življenjsko obdobje
*Širimo **obzorja**, združujemo **ljudi***

Želite v prijateljski skupini pridobivati novo znanje, obuditi nekdanje interese ali razviti nova zanimanja, spoznavati geografijo, zgodovino, druge kulture in civilizacije, razvijati in utrjevati digitalne spretnosti, spregovoriti v tujih jezikih, bolje razumeti sebe in druge ter dogajanja okoli nas, se naučiti naravnega vrtnarjenja, se poglobiti v likovno, glasbeno, literarno, filmsko umetnost?

Pridružite se Univerzi za tretje življenjsko obdobje!

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje,
združenje za izobraževanje in družbeno vključenost
Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani
Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana
Telefon: 01 433 20 90
E-pošta: univerza3@siol.net
Spletna stran: www.utzo.si

Kot vsako leto smo tudi tokrat v mesecu septembru namenili posebno pozornost animaciji za vpis. Izdelali smo novo promocijsko zgibanko in oblikovali nov plakat (Alijana Šantej, Maša Sedar). Izdelali smo tudi promocijski filmček za vpis (scenarij Alijana Šantej, montaža Andrej Avanzo, branje besedila Miha Zor) in ga objavili na domači uvodni spletni strani: <https://youtu.be/DYmeCeuOOG8>

Animacijsko besedilo in seznam programov za vpis smo objavili na domači spletni in Facebook strani, spletnih portalih MojaLeta.si in Mojaobcina.si, v Seniorskih novicah, na spletnem portalu Andragoškega centra Slovenije Kam po znanje. Na oglasnih panojih na Poljanski cesti 6 smo razstavili animacijske plakate in sezname izobraževalnih programov za vpis. Izdali smo tudi novo predstavitveno zgibanko »Pridružite se Univerzi za tretje življenjsko obdobje«, ki smo jo delili ob vpisu, v avli ZPIZ-a in na drugih javnih mestih. Prispevek o UTŽO Ljubljana je bil objavljen tudi v oktobrski številki glasila MOL Ljubljana.

Alenka Gabriela Ščuka, mentorja Kaja Rožman in Miha Nagode ter člani študijskih skupin so 17. septembra sodelovali v TV oddaji »Jutro na planetu« (Planet TV). Alijana Šantej, Maša Sedar in mentor dr. Erik Logar so 19. septembra predstavili novo študijsko leto v radijski oddaji Storž (Radio Prvi): <https://prvi.rtvsl.si/podkast/storz/2125127/175073193>.

TV Slovenija je posnela obsežen prispevek o SUTŽO (novinarka in urednica Neva Novljan), v katerem so sodelovali: prof. dr. Jurij Kunaver, Janez Platiše, Meta Kutin in Andrej Šolar. TV je 28. septembra predvajala prispevek v oddaji *Ah, ta leta*, v kateri sta kot sogovornici sodelovali prof. dr. Ana Krajnc in Alijana Šantej: <https://www.rtvsl.si/rtv365/arhiv/175075239?s=tv>.

Vpis v novo študijsko leto

Vpis v študijske skupine je potekal pretežno v mesecu septembru, delno že konec meseca avgusta. Vpis je potekal v živo - osebni obiski na sedežu UTŽO, po telefonu in elektronski pošti. V obdobju od 1. avgusta do 30. septembra smo zabeležili skupno 594 vpisov, od tega je bilo 226 novih vpisnikov. Teh 226 novih vpisnikov je zasedlo 308 študijskih mest.

Največ novih vpisnikov se je odločilo za vpis v naslednje študijske programe:

Študijski program	Število študijskih mest	%
Umetnostna zgodovina	43	14,0
Italijanski jezik	41	13,3
Angleški jezik	33	10,7
Računalništvo	32	10,4
Zgodovina	24	7,8
Človek, zdravje, medicina; Misleče telo	22	7,1
Slikarstvo	17	5,5
Naravno vrtnarjenje	16	5,2
Španski jezik	14	4,5
Keramika	12	3,9
Geografija	11	3,6
Medsebojni odnosi in sporazumevanje	10	3,3
Ostali programi	33	10,7
Skupno število študijskih mest, ki jih je zasedlo 226 novih vpisnikov	308	100,0

Tabela 1: Novi vpisniki v obdobju 1. 8.-30. 9. 2024 po študijskih področjih

Kot vsako leto smo hkrati v istem obdobju beležili tudi nekaj prepisov in izpisov študentov iz preteklega študijskega leta. Vpisi, prepisi in izpisi so potekali še zlasti v mesecih oktober in november. Mnogo vpisnikov se namreč vpiše v več izobraževalnih programov in se naknadno, po nekaj obiskih v posamezni skupini, dokončno odloči za udeležbo v izbrani študijski skupini. Na dokončno odločitev za izbrano skupino vpliva več dejavnikov: kakovost in/ali ustreznost izobraževalnega programa, način dela mentorja, odnos mentorja do članov skupine, vzdušje v skupini, pa tudi termin in lokacija izobraževalnih srečanj.

Tehnična podpora pri izvajanju izobraževanja na daljavo

Tudi v letu 2024 je potekalo individualno usposabljanje in svetovanje mentorjem, ki pri izvajanju izobraževanj na daljavo naletijo na tehnične težave. Sicer pa na sedežu UTŽO skozi vse študijsko leto izvajamo tehnično podporo za mentorje in študente pri poteku izobraževanja na daljavo. To delo opravljajo strokovni delavci na sedežu UTŽO, za reševanje specifičnih tehničnih težav je pristojen mentor za računalništvo Miha Kržič.

Študijsko leto 2024/25

V poletnih mesecih smo se na sedežu UTŽO pripravljali za izvedbo dveh načinov izobraževanj: v predavalnicah in na daljavo. Izhajali smo iz želja študentov, ki si večinoma želijo izobraževalna srečanja v predavalnicah. Hkrati pa nekateri študenti izražajo željo za izobraževanje na daljavo, saj je ta način zanje bolj enostaven (ne izgubljajo časa za prevoz in/ali parkiranje), počutijo se bolj varne zaradi zdravja (ni strahu za prenos raznih okužb), bolje slišijo mentorja in bolje vidijo predvajane vsebine na zaslonu računalnika ipd.). Za mentorje smo za izvajanje izobraževanja na daljavo z oktobrom zakupili devet Zoom računov (za vse mesece študijskega leta), ki omogočajo neprekinjeno izobraževalno delo za do 100 udeležencev.

V septembru je potrebno dogovoriti in pripraviti z najemodajalci pogodbe oziroma dogovore za uporabo prostorov in učnih pripomočkov. Za mentorje je potrebno pripraviti pogodbe za mentorsko delo, jih poslati v podpis, voditi evidenco vrnjenih in urejenih pogodb.

Oktober je vedno zelo dinamičen mesec, saj se začne novo študijsko leto, skupine se še oblikujejo, hkrati poteka še vpis, veliko je prepisov iz ene v drugo študijsko skupino, pa tudi izpisov, ko posamezniki ugotovijo, da jim program ne ustreza ali da so vpisali preveliko število programov in nato po uvodnih srečanjih zožijo svojo udeležbo na izbrane programe.

V prvi polovici oktobra pripravimo in damo v tisk vzorce položnic za individualno poravnavanje članarin. Položnice oziroma UPN (univerzalne plačilne naloge) delno že izpolnimo s podatki naše organizacije z namenom, da bi študentom čim bolj olajšali poravnavanje članarin. Zaradi lažjega evidentiranja članarin smo vsakemu članu dodelili individualno sklicno številko, ki je enaka zaporedni številki člana v naši evidenčni bazi. Vzorčno položnico s spremnim dopisom (obrazložitev glede načina poravnavanja članarine) prejme vsak vpisani študent UTŽO po redni pošti. Položnice pošiljamo v drugi polovici meseca oktobra, ko se študijske skupine že vsaj delno oblikujejo.

Kot je razvidno iz tabele št. 2, se je s študijskim letom 2024/25 še nekoliko povečalo število študijskih skupin, ki delujejo v predavalnicah. Hkrati pa se zmanjšuje število skupin, ki so prejšnja študijska leta, v obdobju epidemije, delovale na daljavo.

Število študijskih skupin, ki delujejo	December 2021	December 2022	December 2023	December 2024
- v predavalnici:	45	125	158	171
- na daljavo:	127	63	44	39
SKUPAJ	172	188	202	210

Tabela 2: Način izvajanja izobraževanj v letih 2021, 2022, 2023 in 2024

Lokacije izobraževanj

Večina študijskih skupin deluje v stalno najetih prostorih UTŽO na Poljanski cesti 6 in sicer 122 skupin (71,3 %) od skupno 171 študijskih skupin, ki imajo izobraževalna srečanja v predavalnicah. Izobraževalna srečanja večjih študijskih skupin potekajo v dvorani v pritličju, izobraževanja manjših študijskih skupin (jezikovnih, likovnih ipd.) pa v sedmih manjših predavalnicah v prvem nadstropju. Študijske skupine za računalništvo in spoznavanje novih tehnologij delujejo v namensko opremljeni računalniški predavalnici v prvem nadstropju. Računalniška predavalnica je opremljena s 16 sodobnimi prenosnimi računalniki.

Lokacija	Število študijskih skupin
UTŽO, Poljanska cesta 6	122
Center za dopisno izobraževanje Univerzum, Grošljeva ulica 4	10
Prirodoslovno društvo Slovenije, Poljanska cesta 6	8
MOL, Rozmanova ulica 12	8
MOL, Štefanova ulica 11	4
MOL, Vojkova cesta 1	3
MOL, Dunajska cesta 101	4
Mestni muzej Ljubljana, Gosposka ulica 15	4
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Beethovnova ulica 5	4
Center Rog	2
Prirodoslovni muzej Slovenije, Prešernova cesta 20	1
Slovenska kinoteka, Miklošičeva cesta 28	1
SKUPAJ	171

Tabela 3: Pregled študijskih skupin po lokacijah

Za študijske skupine z večjim številom članov najemamo prostore po urah predvsem v Mestnem muzeju Ljubljana in na Centru za dopisno izobraževanje (CDI) Univerzum v Šiški. Študijski krožki za keramiko zaradi specifičnosti narave svoje dejavnosti delujejo v ateljeju Javnega sklada za kulturne dejavnosti na Beethovnovi ulici 5.

Mestna občina Ljubljana, Oddelek za lokalno samoupravo, nam omogoča brezplačno uporabo prostorov četrtnih skupnosti na lokacijah Rozmanova 12, Štefanova 11, Vojkova 1 in Dunajska 101. V teh prostorih moramo sami poskrbeti za učne pripomočke, po potrebi tudi za pripravo in čiščenje prostorov. V štirih prostorih mestnih četrtnih skupnosti deluje 23 študijskih skupin oziroma 13,5 % od skupno 171 skupin UTŽO, ki delujejo v predavalnicah.

Dve študijski skupini zaradi vsebinske izvedbe programa delujeta v prostorih namembne organizacije: študijska skupina *Narava doma in po svetu* v prostorih Prirodoslovnega muzeja Slovenije in študijska skupina *Po poteh slovenskega filma* v Slovenski kinoteki.

Programsko sodelovanje s Prirodoslovnim muzejem Slovenije, Slovensko kinoteko in Krajskim parkom Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Univerza za tretje življenjsko obdobje se povezuje z javnimi ustanovami na področju izobraževanja, kulture in drugimi organizacijami javnega pomena, katerih delo in poslanstvo sta namenjena obči dobrobiti, širjenju kulture in razvoju izobraževanja.

V sodelovanju s Prirodoslovnim muzejem Slovenije že vrsto let poteka program za spoznavanje in varovanje narave, ki ga vodi dr. Staša Tome, v programu pa sodelujejo tudi drugi strokovni sodelavci in kustosi muzeja. Namen programa je spoznati najnovejše znanstvene informacije o naravi in aktualna dognanja znanstvenikov, razumeti človekovo odvisnost od narave in človekov vpliv na naravo ter razvijati okolju prijazno ravnanje. V študijskem letu 2024/25 deluje program pod naslovom *Narava doma in po svetu*.

V sodelovanju s Slovensko kinoteko poteka program *Po poteh slovenskega filma*, ki je namenjen spoznavanju slovenske filmske dediščine. Program vodi Vitja Dominkuš Dreu, koordinator pedagoško-andragoških dejavnosti v Slovenski kinoteki.

V sodelovanju s strokovnimi sodelavci mestne službe Krajski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib je do maja 2024 potekal program *Narava v našem mestu*. Namen programa je bil spoznavanje lokalnega naravnega okolja ter osnovna pravila in načela upravljanja zavarovanih mestnih območij narave.

Enajsta šola v knjigarni

Enajsta šola v knjigarni je plod programskega sodelovanja Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje in Mladinske knjige, knjigarne Konzorcij. Cikel javnih mesečnih predavanj pod imenom *Enajsta šola v knjigarni* se odvija vsak prvi torek v mesecu ob 11. uri v knjigarni Konzorcij. Mentorji Univerze za tretje življenjsko obdobje predstavijo na predavanjih raznovrstne teme, zanimive za študente UTŽO in širšo javnost. S tem konceptom si Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje prizadeva, da starejše in izobraževanje starejših umesti v javni prostor in približa širši javnosti.

V letu 2024 so se v Enajsti šoli v knjigarni zvrstila naslednja predavanja:

- ◇ 9. januar 2024: Zakaj skopi, zakaj razsipni? O našem razmerju z denarjem
Dr. Dušana Findeisen
- ◇ 6. februar 2024: Slovenska pesem – slovenska identiteta
Veronika Brvar in člani Glasbene matice Ljubljana
- ◇ 5. marec 2024: predstavitev knjige Naše znanstvenice. Kako so ženske soustvarjale znanost v Jugoslaviji. Intervju dr. Jovane Mihajlovic Trbovc, urednice knjige, s prof. dr. Ano Krajnc
- ◇ 2. april 2024: Cvetoči balkoni
Barbara Podlogar
- ◇ 7. maj 2024: Ljudske pripovedke Slovenije in Avstrije
Dušica Kunaver, Marja Černelič, Katja Škrabar, Irena Kos

- ◇ 5. november 2024: Slovenski grb, slovenska zastava: naša identiteta, naš ponos
Aleksander Hribovšek, predsednik Društva Heraldica Slovenica
- ◇ 3. december 2024: Dosje Manet: zajtrk za vse generacije
Janez Zalaznik, akad. slikar

Posredovanje vabil na izobraževalne in kulturne dogodke drugih organizacij

Študentom UTŽO posredujemo vabila na izobraževalne in kulturne dogodke drugih javnih ustanov v okolju, kot so Dnevi Jožefa Stefana v organizaciji Inštituta Jožef Stefan in Teden možganov v organizaciji SiNAPSe, na izobraževalno-kulturne dogodke v Slovanski knjižnici, Narodni galeriji, Narodnem muzeju Slovenije, Mestnem muzeju Ljubljana, Cankarjevem domu, na Andragoškem centru Slovenije, v Botaničnem vrtu v Ljubljani, Mestnem kinu Kinodvor, Slovenskem mladinskem gledališču, SNG Drami Ljubljana, Mestnem gledališču ljubljanskem itd. Če imamo z javnimi ustanovami sklenjen dogovor o partnerskem sodelovanju, posredujemo njihova vabila na e-naslove študentov UTŽO, sicer pa objavljamo vabila na oglasnih deskah v prostorih UTŽO na Poljanski cesti 6.

Abonma Gledališče ob petih

Univerza za tretje življenjsko obdobje sodeluje s Slovenskim mladinskim gledališčem v abonmaju *Gledališče ob petih*. Po ogledu predstave sledi pogovor z ustvarjalci in igralci gledališke predstave. Vloga UTŽO je promocija gledališkega abonmaja med študenti UTŽO, ki jo izvajamo po elektronski pošti, z deljenjem promocijskih zgibank in objavami na domači spletni strani UTŽO: <https://www.utzo.si/utzo-ljubljana/program-za-javnost>

Abonma Filmska srečanja ob kavi

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je partnerska ustanova Mestnega kina Kinodvor v abonmaju *Filmska srečanja ob kavi*. UTŽO promovira filmski program med študenti UTŽO z deljenjem promocijskega gradiva in objavami na domači spletni strani UTŽO: <https://www.utzo.si/utzo-ljubljana/program-za-javnost>

Delovna skupina NVO za digitalno vključenost starejših

UTŽO je vključena v delovno skupino nevladnih organizacij za digitalno vključenost starejših, ki deluje v okviru Mreže NVO za vključujočo informacijsko družbo (Mreža VID). Cilj skupine je spodbuditi vladne ukrepe za čim večjo digitalno vključenost starejših in utrditi vlogo NVO kot kompetentnega sogovornika pri izvajanju politik za področje digitalizacije starejših. Delovno skupino vodi Simon Delakorda iz Mreže NVO za vključujočo informacijsko družbo. Člani skupine se srečujejo na spletnih srečanjih ter na sestankih s predstavniki Ministrstva za digitalno preobrazbo predstavljajo, posredujejo in zastopajo potrebe starejših za razvoj digitalnih kompetenc. Skupino sestavlja več NVO, ki zasledujejo skupni cilj večje digitalne vključenosti starejših in drugih skupin z oviranostmi: Zveza društev upokojencev Slovenije, Srebrna nit – združenje za dostojno starost, Društvo Duh časa, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica, Zavod IZRIIS, Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Festival za tretje življenjsko obdobje, Mestna zveza upokojencev Ljubljana, Zavod za digitalno dostopnost A11Y.si, Zavod Simbioza Genesis, Zavod Rhea – tehnologija za kakovost življenja. SUTŽO v delovni skupini zastopa Alijana Šantej.

Slavnostno obeležje 40. obletnice SUTŽO

Slavnostno obeležje 40. obletnice SUTŽO, 10. 4. 2024

V okviru širšega jubilejnega obeležja 40. obletnice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje smo pripravili 10. aprila zvečer za mentorje in animatorje UTŽO Ljubljana slavnostni dogodek v City hotelu Ljubljana. Uvodni nagovor na dogodku je imela prof. dr. Ana Krajnc, predsednica SUTŽO. V nadaljevanju dogodka smo predvajali retrospektivni film *Njenih 40 let*, ki smo ga posneli posebej za to jubilejno obeležje: <https://youtu.be/Gzvg74Q96k0>.

Alijana Šantelj je v svojem nagovoru izpostavila vlogo prvih šestih študentov UTŽO v študijskem letu 1984/85, ki so dejavno sodelovali pri razvoju izobraževanja starejših, kot tudi številni drugi prostovoljci, sodelavci, mentorji, študenti andragogike s Filozofske fakultete v Ljubljani. Ob njihovem sodelovanju sta prof. dr. Ana Krajnc in dr. Dušana Findeisen postavili konceptualne temelje za področje izobraževanja starejših in razvoj Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, ki je danes priznana ustanova za izobraževanje starejših in omogoča starejšim novo znanje za osebno rast, večjo socialno vključenost in boljše razumevanje družbenih sprememb ter prispeva k razvoju lokalne in širše skupnosti.

Nagrade in priznanja

Podelitev Plaket mesta Ljubljane 2024 na Ljubljanskem gradu, 9. 5. 2024

Umetnostno-zgodovinski krožek »Spoznajmo svoje mesto in domovino« je prejel Plaketo Mesta Ljubljane 2024. Člani in članice krožka so pod mentorstvom mag. Olge Paulič dve leti preučevali umetnostne spomenike v našem mestu, predvsem tiste manj znane ali manj opažene. Nasledke svojega raziskovanja so objavili v dveh zbornikih pod naslovom »Še ne videna Ljubljana« ter jih javnosti predstavili na Dnevih Evropske kulturne dediščine, na vodenih študijskih sprehodih po Ljubljani, v Enajsti šoli v knjigarni in še drugod.

Podelitev Plečnikove nagrade arh. Meti Kutin, 20. 5. 2024

Arh. Meta Kutin, mentorica študijske skupine »Trgi, ulice in stavbe okoli nas« je prejela Plečnikovo nagrado, najvišje nacionalno priznanje na področju arhitekture, za raziskovalno in ustvarjalno delo s študijsko skupino v projektu *Mesto živi v ljudeh. Pogledi starejših*.

2. Število študentov in študijskih mest, udeležba po izobraževalnih programih

Število študentov

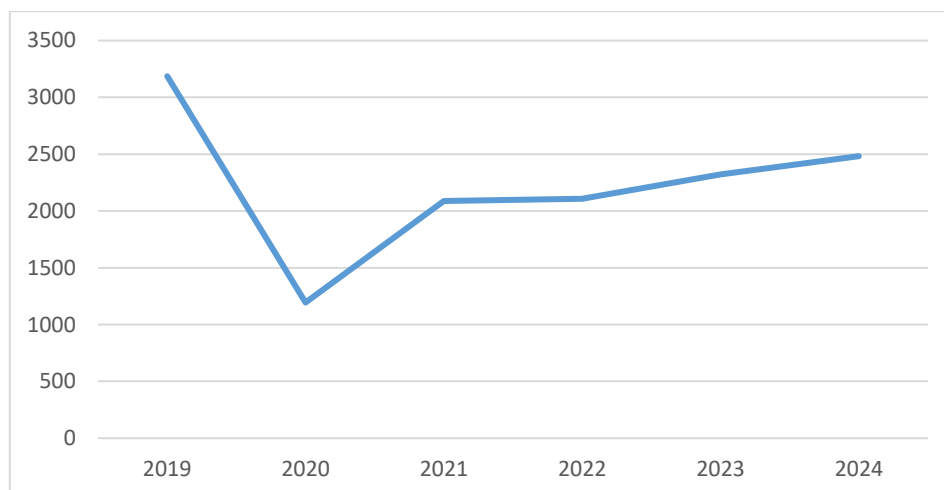
Podatke o številu študentov, številu študijskih mest (udeležbi) in številu študijskih skupin za pripravo letnega poročila vedno zajemamo v mesecu decembru. Število študentov je v študijskem letu 2024/25 v primerjavi s prejšnjim študijskim letom višje za 160 študentov oziroma za 6,4 %.

Študijsko leto 2023/2024 (december 2023): 2.321 študentov

Študijsko leto 2024/2025 (december 2024): 2.481 študentov

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Število študentov	3.186	1.194	2.089	2.108	2.321	2.481
Indeks	100	37,5	65,6	66,2	72,8	77,9

Tabela 4: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2019-2024
Leto 2019 je indeks 100.

Graf 1: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2019-2024

Udeležba po študijskih mestih

Udeležba po študijskih mestih je v primerjavi s predhodnim študijskim letom večja za 185 študijskih mest, to je za 5,6 %.

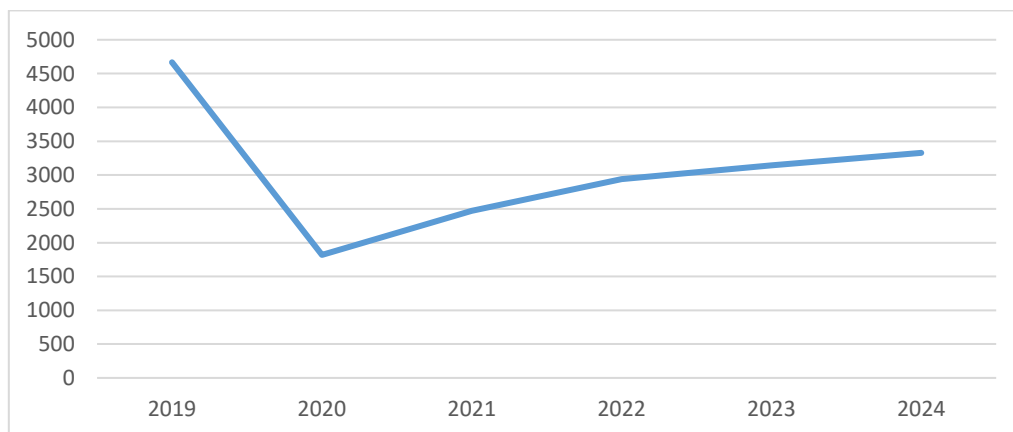
Študijsko leto 2023/2024: 3.143 študijskih mest

Študijsko leto 2024/2025: 3.328 študijskih mest

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Udeležba študentov po študijskih mestih	4.667	1.819	2.471	2.938	3.143	3.328
Indeks	100	39	52,9	62,9	67,3	71,3

Tabela 5: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2019-2024

Leto 2019 je indeks 100.

Graf 2: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2019-2024

Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih programih v študijskem letu 2024/25

Študijski program	Udeležba	Odstotek
Umetnostna zgodovina	613	18,4
Zgodovina	432	13,0
Angleški jezik	338	10,2
Računalništvo in spoznavanje novih tehnologij	263	7,9
Italijanski jezik	262	7,9
Geografija	238	7,2
Naravoslovni programi (Človek in okolje; Gozdovi in gobe; Narava za zdravje in dobro počutje; Naravno vrtnarjenje; Narava doma in po svetu; Rastlinstvo Evrope)	151	4,5
Francoski jezik	128	3,8
Španski jezik	117	3,5
Nemški jezik	89	2,7
Slikarstvo	85	2,5
Arhitektura (Trgi, ulice in stavbe okoli nas; Notranja oprema in kultura bivanja; Slovenska in svetovna stavbna dediščina)	83	2,5
Drugi programi (udeležba v posameznem programu je nižja od 2 %): Človek, zdravje, medicina; Japonska nekoč in danes; Kaligrafija; Keramika; Književnost; Latinski jezik; Ljubljana in Ljubljančani; Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas; Medsebojni odnosi; Misleče telo; Novinarstvo; Od branja do pisanja; Po poteh slovenskega filma; Rad(-a) imam gledališče; Ruski jezik; Spoznavanje glasbe; Svetovne religije in verstva; Ustvarjalno pisanje	529	15,9
Skupaj	3.328	100,0

Tabela 6: Udeležba po študijskih programih

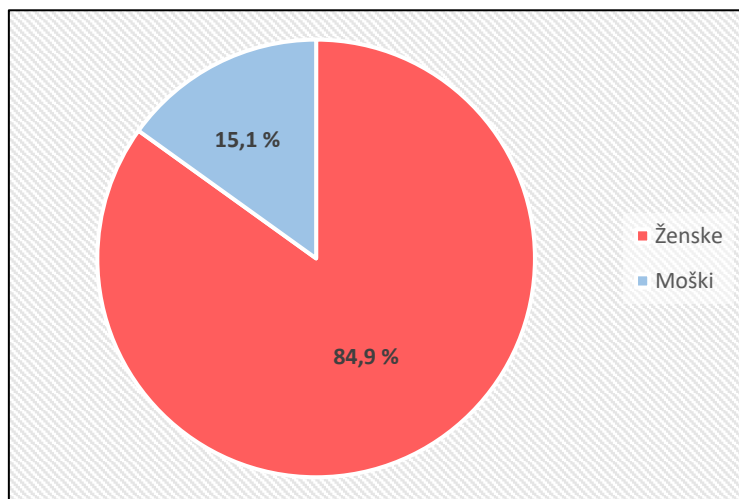

3. Študenti UTŽO Ljubljana po spolu, starosti, izobrazbi in poklicih

Študenti UTŽO Ljubljana po spolu

Spol	Število študentov	Odstotek
Ženske	2.107	84,9
Moški	374	15,1
Skupaj	2.481	100,0

Tabela 7: Študenti UTŽO po spolu

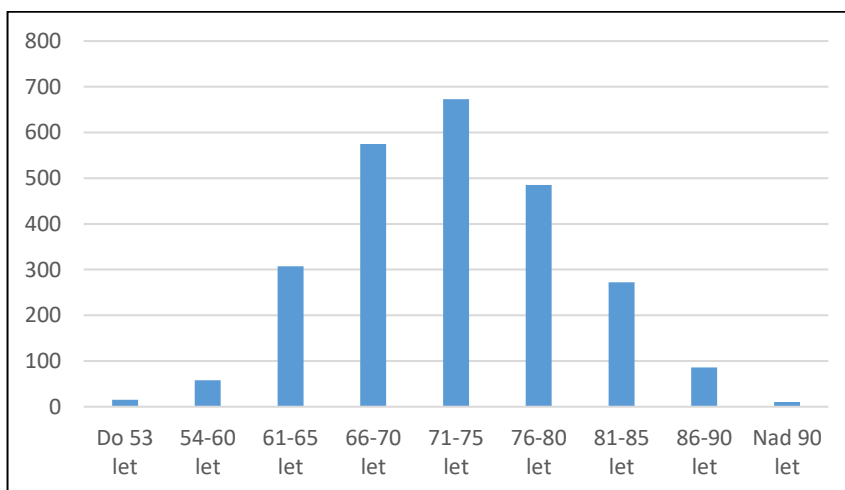

Graf 3: Študenti UTŽO Ljubljana po spolu

Študenti UTŽO Ljubljana po starosti

Starost	Število študentov	Odstotek
do 53 let	15	0,6
54 do 60 let	58	2,3
61 do 65 let	307	12,4
66 do 70 let	575	23,2
71 do 75 let	673	27,1
76 do 80 let	485	19,5
81 do 85 let	272	11
86 do 90 let	86	3,5
nad 90 let	10	0,4
Skupaj	2.481	100,0

Tabela 8: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti

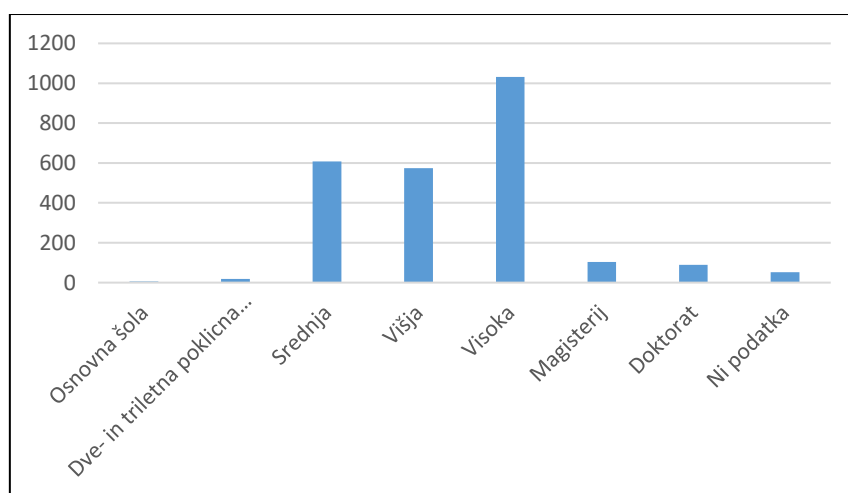
Graf 4: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti

Povprečna starost študenta UTŽO Ljubljana v študijskem letu 2024/2025 je 72,7 let.

Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi

Izobrazba	Število študentov	Odstotek
Osnovna šola	5	0,2
Dve- in triletna poklicna šola	18	0,7
Srednja	608	24,5
Višja	574	23,1
Visoka	1.031	41,6
Magisterij	104	4,2
Doktorat	89	3,6
Ni podatka	52	2,1
Skupaj	2.481	100,0

Tabela 9: Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi

Graf 5: Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi

Študenti UTŽO Ljubljana po poklicih

Poklic	Odstotek
Poklici s področja ekonomije	16,4
Vzgojitelji in učitelji	6,5
Poklici v zdravstvu	6,3
Administrativni poklici	4,6
Poklici v družboslovju	3,8
Pravniki	3,7
Kemiki	2,5
Jezikoslovci	2,2
Farmacevti	1,8
Arhitekti	1,8
Poklici v naravoslovju	1,5
Računalničarji	1,4
Mehaniki in strojniki	1,1
Gradbeniki	1,0
Gimnazijski maturanti	1,0

Tabela 10: Najbolj pogosti poklici študentov UTŽO Ljubljana
(Ostali poklici so zastopani z manj kot 1 %)

Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po številu obiskovanja študijskih skupin

Eno študijsko skupino obiskuje:	1.818 študentov	73,3 %
Dve študijski skupini obiskuje:	520 študentov	21,0 %
Tri študijske skupine obiskuje:	122 študentov	4,9 %
Štiri študijske skupine obiskuje:	18 študentov	0,7 %
Pet študijskih skupin obiskujejo:	3 študenti	0,1 %
Skupaj:	2.481 študentov	100 %

Tabela 11: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po številu obiskovanja študijskih skupin

Pregled študijskih programov, v katerih je udeležba moških najvišja

Študijski program	Število vključenih moških
Računalništvo in nove tehnologije	73
Zgodovina	68
Italijanski jezik	51
Angleški jezik	45
Umetnostna zgodovina	42
Geografija	30
Francoski jezik	22
Španski jezik	19
Naravoslovni programi (Človek in okolje; Gozdovi in gobe; Narava doma in po svetu; Naravno vrtnarjenje; Rastlinstvo Evrope; Z naravo za zdravje in dobro počutje)	18
Slikarstvo	17
Nemški jezik	14

Tabela 12: Udeležba moških po študijskih programih

V preglednici navajamo zgolj študijske programe, v katerih je udeležba moških višja od 10.

4. Pregled dogodkov na UTŽO Ljubljana in njenega povezovanja z drugimi organizacijami v okolju

V pregledu niso zajeti dogodki mreže SUTŽO (nacionalni posveti in usposabljanja za članice mreže SUTŽO) in mednarodnih projektov (evropski projekti Erasmus+). Ti so navedeni posebej pri poročilu posamezne sekcije. Prav tako v pregledu niso navedeni ciklični dogodki, kot so Enajsta šola v knjigarni, Poletna univerza itd. (dogodki, ki potekajo kontinuirano vsak mesec ali v izbranem obdobju). Te dogodke smo predstavili v poglavju *Študijski krožki in študijske skupine ter druge oblike izobraževanja in povezovanja*.

9. januar, 11. januar, 23. januar, 25. januar, računalniška predavalnica UTŽO Ljubljana

Delavnica Uporaba pametnega telefona. Mentor Miha Nagode.

25. januar, dvorana UTŽO Ljubljana

Evalvacijsko srečanje mentorjev in mentoric jezikovnih študijskih skupin UTŽO Ljubljana.

26. januar, dvorana UTŽO Ljubljana

Pomen zgodnjega prepoznavanja demence. Predavanje Ajde Ogrin, dipl. ing. lab. biomedicine, v okviru projekta Pomni.si.

29. februar, dvorana UTŽO Ljubljana

Odprtje razstave likovne skupine UTŽO Ljubljana »Čudež z imenom Kras«; mentorica akad. slikarka Duša Jesih.

16. marec-6. april, Festival Bobri

Medgeneracijski projekt Bobrova izmenjevalnica misli (v okviru 16. ljubljanskega festivala kulturno-umetnostne vzgoje Bobri). Sodelovanje članov študijske skupine UTŽO Ljubljana Od branja do pisanja, mentorica dr. Mateja Seliškar Kenda.

19. marec, 26. marec in 10. april, NLB Center inovativnega podjetništva

Delavnice NLB za digitalno bančno poslovanje: uporaba novega NLB Klik-a.

10. april, City hotel Ljubljana

Slavnostni dogodek za mentorje in animatorje UTŽO Ljubljana ob 40. obletnici Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje.

23.-25. april, UTŽO Ljubljana

Obisk Edite Žaromskiene in Laimė Ruzgiene iz Kaunas Third Age University iz Litve. Sodelovali: dr. Dušana Findeisen, prof. dr. Ana Krajnc, Lučka Šičarov, Alijana Šantej, Meta Kutin, Mira Rajh, Andrej Šolar, Bojana Žokalj Jesih, Neva Železnik in člani novinarskega študijskega krožka.

24. april, dvorana UTŽO Ljubljana

Razvoj socialnih kompetenc za dobre medosebne odnose. Delavnica študentov psihologije Filozofske fakultete v Ljubljani pod mentorstvom prof. dr. Sonje Pečjak za študente UTŽO.

7.-16. maj, dvorana UTŽO v Ljubljani

Delavnica *Uporaba pametnega telefona*. Mentor Miha Nagode.

9. maj, Ljubljanski grad

Podelitev plaket mesta Ljubljana. Med prejemniki plaket je študijski krožek UTŽO Ljubljana Spoznajmo svoje mesto (mentorica mag. Olga Paulič). Udeležba Alijana Šantej.

17. maj in 20. junij, Telekom Slovenije

Predstavitev delovanja Univerze za tretje življenjsko obdobje Ljubljana zaposlenim (pred upokojitvijo) v Telekomu Slovenija. Predstavitev sta izvedli Alijana Šantej in Mirjam Bevc Peressuti.

20. maj, Plečnikova hiša

Podelitev Plečnikovih nagrad 2024 – prejemnica mentorica arh. Meta Kutin. Udeležba Alijana Šantej.

28. maj, spletno okolje Zoom

Mednarodni forum v organizaciji Hrvaškega psihološkega društva – sekcije Psihologi v pokoju (PUM): Vseživljenjsko izobraževanje v funkcijiboljšanja kakovosti življenja starejših – naše in evropske izkušnje. Nastop Alijane Šantej s predstavitvijo mreže SUTŽO.

1. junij, Center Rog, Park Izbrisanih

Predstavitvena stojnica: predstavitev izobraževalnih in drugih dejavnosti UTŽO Ljubljana na dogodku Dan soseda. Sodelovanje Alijane Šantej in Mojce Močnik.

4. junij, Andragoški center Slovenije, spletno okolje Zoom

28. Andragoški kolokvij – Zapeljani v branje. Udeležba Alijana Šantej in Urša Kramberger.

12. junij, Gospodarsko razstavišče Ljubljana

Odprtje Dnevo medgeneracijskega sožitja v organizaciji Zveze društev upokojencev Slovenije. Udeležba Alijana Šantej.

5. julij, Frankfurt, Nemčija

Umetniški petek na Kampusu Westend v organizaciji UTŽO Frankfurt – Mladi in stari: umetnostnozgodovinski pogledi na življenje. Udeležba Alijana Šantej.

30. september, Cankarjev dom

Predstavitve programov UTŽO v partnerskem sodelovanju z Andragoškim centrom Slovenije na Festivalu za tretje življenjsko obdobje.

17. oktober, spletno okolje Zoom

Pravna posvetovalnica CNVOS: delodajalčeve obveznosti pri zagotavljanju pravice zaposlenih do odklopa v NVO. Udeležba Alijana Šantej.

22. oktober, Portorož

Letni posvet ACS o izobraževanju odraslih 2024. Sodobni. Zavzeti. Sodelovalni. Sodelovala Alijana Šantej s predavanjem Kaj zmore izobraževanje starejših? Udeležba Urša Kramberger.

5., 7. in 19. november, računalniška predavalnica UTŽO Ljubljana

Delavnica za pridobitev e-identitete in uporabo državnih e-storitev. Mentor Miha Nagode.

8. november, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Angažirana univerza v dolgoživi družbi: inovativne strategije izobraževanja starejših na univerzah v Sloveniji. Udeležba Alijana Šantej.

21. november, UTŽO Ljubljana

Razstava punčk skupine prostovoljk UTŽO Ljubljana v okviru UNICEF-ovega humanitarnega projekta Punčka iz cunj.

21. november, spletno okolje Zoom

Spletni festival znanja – Digitalizacija: napredek in priložnost v sodobnem izobraževanju odraslih. Zaključno srečanje projekta »Korak naprej (Step Forward) v programu Erasmus+ v organizaciji Andragoškega društva Slovenije. Udeležba Alijana Šantej.

27. november, dvorana UTŽO v Ljubljani

Predstavitev študijskega izleta v Pariz članic študijske skupine za francoščino; mentorica Nataša Helena Tomac.

18. november-16. december, dvorana UTŽO Ljubljana

Cikel predavanj o slovenski ljudski stavbni dediščini – Arhitektura dediščine: delo malega človeka, ki je zgradil velike arhitekture. Predavatelj prof. dr. Borut Juvanec.

5. in 12. december, dvorana UTŽO Ljubljana

Predavanje Neve Sosič Lepo vedenje je način življenja: Kako nam poznavanje bontona pomaga v vsakdanjem življenju?

Posredovana e-vabila drugih organizacij študentom UTŽO:

- 25. april: vabilo Biotehniškega centra Naklo na »Predstavitev izobraževalne platforme DIGIAGRI ob dnevu odprtih vrat«.
- 29. maj: vabilo na »Predavanje Zavoda Pomni in Gerontološkega društva Slovenije - Demenca: do nižjega tveganja s krepitvijo miselnih procesov in ustreznim načinom življenja.«
- 6. junij: vabilo na »Predstavitev 69. gledališke sezone 2024/2025 Slovenskega mladinskega gledališča: Konec dober, vse dobro.«
- 1. julij: vabilo UNICEF-a študentom UTŽO Ljubljana za sodelovanje pri zbiranju donacij
- 6. september: vabilo Muzeja novejše zgodovine na ogled razstave »Marjan Ciglič – Mojster za vse čase«
- 9. september: vabilo Slovenskega mladinskega gledališča v abonma »Gledališče ob petih.«
- 9. september: vabilo »Dogodki ob Evropskem tednu športa (Be active day) v organizaciji Gospodarske zbornice Slovenije in partnerjev.«
- 13. september: vabilo na »Slovesnost ob uradnem odprtju razstave Človek in čas: Od ponedeljka do večnosti – Slovenski etnografski muzej.«
- 25. september: vabilo Lutkovnega gledališča Ljubljana »Lutkovna predstava za odrasle: Hiša za lutke. Lutkovna uprizoritev Ibsenove Nore.«
- 7. november: vabilo Slovanske knjižnice na predavanje doc. dr. Ines Babnik »Kopališča v Tivoliju«.
- 6. december: vabilo Cankarjevega doma na ogled premiernega filma »Protagonistke«.

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE IN RAZVOJ IZOBRAŽEVANJA

UVOD

Naloge Inštituta za raziskovanje in razvoj izobraževanja

Naloga inštituta je predvsem, da raziskuje in napoveduje potrebe različnih skupin starejših po izobraževanju, ugotavlja družbene potrebe ter razvija ustrezne inovativne izobraževalne programe za starejše odrasle in odrasle. Inštitut skrbi za razvoj programov usposabljanja za odrasle, ki delajo na področju starejših in si želijo pridobiti posebno znanje o izobraževanju starejših ter o drugih vprašanih v povezavi z njimi.

V tem poročilu so predstavljene dejavnosti, ki so potekale v letu 2024, dejavnosti inštituta pa so sicer širše in obsegajo:

Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja se tako osredotoča na:

- (1) snovanje, vodenje in izvajanje lokalnih, nacionalnih in transnacionalnih projektov,
- (2) raziskovanje in oblikovanje modelov dejavnega staranja,
- (3) razvoj vsebinskega sodelovanja s partnerskimi ustanovami/združenji,
- (4) sodelovanje na konferencah, konceptualiziranje, organiziranje konferenc in posvetov,
- (5) spremljanje razvoja področja izobraževanja starejših in referenčnih področij,
- (6) informiranje in osveščanje javnosti,
- (7) izdajanje znanstvenih in strokovnih publikacij.

Prerazporeditev nalog, kadrovske spremembe

V letu 2024 smo na Inštitutu za raziskovanje in razvoj izobraževanja doživeli kadrovske spremembe in omejitve. Zaradi preobremenjenosti s projektnimi obveznostmi, ki so se v času pandemije Covid-19 zgostile v zaključni fazi evropskih projektov (potovanja, dogodki za širjenje védenja, poročanje o rezultatih projektov in skrb zanje), je zbolela sodelavka Urška Majaron (adrenalna izgorelost). Z velikim naporom je zaključila nekatere svoje obveznosti, njene preostale obveznosti pa sta opravili dr. Dušana Findeisen in nova sodelavka Neža Repanšek, ki jima je nazadnje uspelo privedi projektne dejavnosti do pričakovanega in uspešnega konca. V pomoč pri projektnih nalogah je bila tudi Alenka Gabriela Ščuka (koordiniranje sodelovanja starejših študentov v Ljubljani in Ilirski Bistrici, tehnološka podpora (ActionBound) pri izvedbi projekta *SEE U - Starejši odkrivajo svojo sosesko digitalno*). Da bi finančno razbremenila Slovensko UTŽO, je v poletnem času Dušana Findeisen poglobila svoje tehnološko znanje (CANVA, Excel) in tako opravila tudi del nalog Urške Majaron. V mesecu aprilu se je delno upokojila - zadržala je 50 % obveznosti - dokončno pa na dan 31. december 2024. Pogodbeno avtorsko delo nadaljuje v višini 25 % prejšnje mesečne obveznosti.

Inštitutu se je pridružila andragoginja doc. dr. Petra Javrh, ki je prevzela svetovalne obveznosti in po potrebi nekatere stike z evropskimi partnerji, posebej pa se posveča dejavnostim v Mreži Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje.

Rezultati projektov so bili vsebinske ali raziskovalne narave. Vsebovali so tudi močno digitalno razsežnost. Namenjeni so bili izobraževanju izobraževalcev (neposredna ciljna skupina) in posrednim ciljnim skupinam učečih se odraslih, tj. tistim v glavnem toku družbenega dogajanja, predvsem pa starejšim, osebam z disleksijo, gluhim in slabovidnim osebam, tj. posrednim ciljnim skupinam v projektu *4 Elements in Arts* in skupini starejših odraslih v projektu *SEE U*.

Dejavnosti inštituta

I. Snovanje, vodenje in izvajanje transnacionalnih projektov

Novi projekti v letu 2024

Poleg zaključevanja starih projektov je Dušana Findeisen v prvih mesecih leta 2024 pripravila, vsebinsko razvila ali dopolnila 4 nove projekte. Kljub temu, da so bili posamezni predlogi visoko ocenjeni in so združevali skrbno izbrane uspešne partnerske organizacije, niso bili sprejeti, kar kaže na bistvene spremembe v prednostnih nalogah Evropske unije, nam pa nakazuje potrebo po iskanju novih priložnosti.

1. Empower Age

Prejeli smo visoko oceno 89, najboljši projekt pa 94. Za projekt smo pripravili konceptualno ozadje z raziskovalnimi vprašanji, kot so: Kaj morajo izobraževalci vedeti o družbeno prikrajšanih skupinah?, Kaj ovira prikrajšane družbene skupine starejših, da se ne udeležujejo izobraževanja?, Kako starejše navdušiti za uporabo digitalnih orodij?.

Koordinator: Age Platform Europe, zanj Sofia Santos Nunes

2. Care Arts

Projektni predlog je posvečen »izvedencem za izražanje z umetnostjo«. Projekt odpira tudi vpogled v izrazne umetnosti, kot jih srečujemo v terapijah in enakovredno vključuje starejše študente in mentorje.

Koordinator: EureCons Förderagentur GmbH, Augsburg, Nemčija

3. SoPlace

Za ta projekt smo razvili in pripravili idejno in vsebinsko dokumentacijo na Slovenski SUTŽO. Predlagali smo odkrivanje pomenljivih krajev starejših odraslih, pomen teh za gradnjo osebne in skupinske identitete ter skupnostno delovanje; ugotavljanje prostorskih kompetenc starejših, dislektikov, gluhih itd., obravnavanje pomenljivih krajev v umetnosti in umetnostnem izobraževanju, denimo v izobraževanju igralcev. V urbanem okolju so načeloma vsi kraji pomenljivi, vsaj za koga. Končni cilj: odkrivanje pomenljivih krajev družbeno prikrajšanih skupin, prenos koncepta iz drugih ved v izobraževane odraslih; preučevanje vloge pomenljivih krajev pri gradnji izobraževalnih programov in izobraževalnega okolja starejših odraslih itd.

Koordinator: DomSpain, Reus, Španija

4. DEFT 50+ je bil namenjen turizmu, ki sloni na poznavanju potreb starejših.

Koordinator: Aid Learn, Lizbona

Projekti, ki so se nadaljevali v letu 2024

4 ELEMENTS IN ARTS

PROJEKT: 2021-1-BE02-KA220-ADU-000035111

Spletna stran je v sedmih jezikih: <https://4-elements.eu/en/inarts>

Cilj projekta: izboljšanje kompetenc v tujem jeziku in medkulturnih kompetenc ob pomoči e-učenja.

Karl Putrih (1910-1959): Odmev. *Element zrak*

S projektom Erasmus+ KA220 "4 ELEMENTI V UMETNOSTI" smo želeli podpreti izobraževalce, ki delajo z odraslimi iz prikrajšanih okolij in ljudmi s (posebnimi) učnimi težavami, a tudi talenti. V projektu 4 ELEMENTI V UMETNOSTI smo raziskovali potencial štirih elementov - prevladujočih podob v evropski kulturi - v zvezi z umetnostjo, socializacijo z umetnostjo, ustvarjalnostjo in ustvarjalnim razmišljanjem, pri čemer smo se osredotočili na reprezentacije štirih elementov v delih vizualne umetnosti: slike, risbe, kipi, celovečerni igrani filmi itd.

Cilj projekta je bil izboljšati kompetence izobraževalcev odraslih na področju umetnosti, kulturne dediščine in učenja angleščine. Projekt vključuje vse odrasle v izobraževanje odraslih in podpira njihovo učenje v odraslosti. Poleg tega je bil cilj projekta okrepiti jezikovne, digitalne in kreativne/umetniške spretnosti učečih se ter njihov občutek vključenosti.

Pavel Künl (1817–1871): Ribji trg. *Element voda*

Milan Lorenčak (1921-2003): Ravne na Koroškem.
Element zemlja

V projektu smo preučevali izbrana umetnostna dela, ki upodabljajo štiri elemente v umetnosti in tako združujejo prevladujoče podobe, navzoče v kulturah dežel projektnih partnerjev. Slovenijo smo nazadnje predstavili skozi dela Toneta Lapajne in manj znanega slikarja Milana Lorenčaka (zemlja), Slavka Pengova in Franceta Miheliča (ogenj), Matije Jame in Pavla Künla (voda), Riharda Jakopiča ter kiparja Karla Putriha (zrak). Izbor je bil žal pogojen tudi z obstojem omejujočih avtorskih pravic. Potrebno je bilo pridobiti dovoljenja nosilcev teh pravic. Postopki so bili zlasti mučni, če so avtorske pravice posedovali med seboj sprti dediči posameznih umetnikov. Partnerski ustanovi My Artist in Istituto dei Sordi sta poskrbeli, da je bilo besedilo o slikarju Pengovu prevedeno v brajico in da je nastal film v angleškem znakovnem jeziku. Vprašanje izgube sluha in uveljavitve ukrepov bi veljalo bolje spoznati na univerzah za tretje življenjsko obdobje.

Slavko Pengov (1908-1966): Litostroj. *Element ogenj*

V projektu so nastali »intelektualni izdelki«: Interaktivna zbirka umetnostnih del, Učbenik, Gradivo za izobraževalce, Brajica in Znakovni jezik.

Projekt 4 Elementi v umetnosti smo predstavili javnosti, tudi strokovni, Andragoškemu centru Slovenije, posameznim študijskim skupinam, gostom na Slovenski UTŽO: prispevali smo tudi konceptualno ozadje tega projekta. S projektom 4 Elements in Arts smo znova teoretično stopili na razmeroma slabo obravnavano področje umetnosti v izobraževanju starejših odraslih. Zdaj razmišljamo o *participativni umetnosti*, pa tudi o *družbeno zavzeti umetnosti*.

V projektu je sodelovalo sedem partnerjev. Projekt je koordiniral CVO EduKempen (Belgija). Partnerji so bili še DomSpain Consulting (Španija), Zini Foundation (Latvija), Les Apprimeurs (Francija), Istituto dei Sordi di Torino (Italija), Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje (Slovenija), MyArtist (Grčija).

SEE U - Older People Explore Their Neighbourhood Digitally (slov. Starejši svojo sosesko odkrivajo digitalno)

PROJEKT: 2022-1-AT01-KA220-ADU-000086294

Spletna stran: [SEE U project](#)

Projekt je nadaljevanje projekta *Dreamlike Neighbourhood* (slov. Sanjska soseska). Tudi v tem projektu, kjer so neposredna ciljna skupina starejši, posredna pa izobraževalci starejših, je bistveno, da omogočamo delovanje skupin starejših in starejših v visoki starosti v soseskah. Ti oblikujejo skupine, ki opravljajo tematsko raziskovanje (občanska znanost), se redno srečujejo in si med seboj pomagajo. Prispevajo svoje znanje in nadarjenost, iščejo načine, kako dejavno prispevati k delovanju skupnosti.

Starejši študenti so sodelovali kot so-voditelji skupin (Andrej Šolar in Vida Vilhar Pobegajlo v Ljubljani ter v Ilirski Bistrici Nevenka Tomšič).

Na Slovenski univerzi za tretje življenjsko smo se naslonili na v preteklosti opravljeno raziskovalno delo svojih študentov, denimo v projektih *Z menoj po mojem mestu* in *Kruh združuje in povezuje* v angleškem jeziku. Skupina v Ilirski Bistrici je za razvoj programa digitalnega sprehoda *Tječe, tječe bistra voda* uporabila etnografsko deskriptivno metodo in se ravnala po že izdanem vodniku *Z menoj po mojem mestu*. Na podlagi tega je na UTŽO Ilirska Bistrica nastala tudi 133 strani obsegajoča publikacija *Bistriški biseri - Z menoj po mojem mestu*.

Vse skupine so s pomočjo Alenke Gabriele Ščuka pripravile izobraževalne programe (bounde) v aplikaciji Actionbound. Oblikovale so jih vsebinsko, dodale so nove slušne in slikovne vire, izdelale učne in razvedrilne naloge. Tako je nastalo pet programov za vodene digitalne sprehode po soseskah. Pripravljeno je bilo tudi lastno slikovno gradivo.

V projektu so nastali »intelektualni izdelki«: Povzetek dejstev, Učbenik in Priročnik.

II. Raziskovanje in oblikovanje modelov dejavnega staranja

V letu 2024 smo preučevali vprašanje profesionalizacije izobraževanja starejših. V povzetku članka v Andragoških spoznanjih preberemo: »Avtorica Dušana Findeisen že desetletja sodeluje v procesu profesionalizacije izobraževanja starejših v Sloveniji. Profesionalizacija novega področja izobraževanja odraslih prispeva k izgradnji družbene vrednosti starejših in njihovega izobraževanja ter družbene vrednosti izobraževanja izobraževalcev starejših odraslih. Avtorica navaja distinktivne značilnosti profesionalizacije, kot so disciplinarno znanje, natančno, avtonomno delo, normativna pravila, ki jih postavljajo člani profesije (slov. stroke). Uporabljena je historična metoda opazovanja skozi oči akterjev, vpletenih v snovanje in razvoj profesionalizacije izobraževanja starejših na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje. Spoznanja bodo vodilo nadaljnjemu razvoju področja.«

To raziskovanje se prvič poglobljeno ukvarja z vprašanjem profesionalizacije izobraževanja starejših na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje in pokaže, kako je ta omogočila razvoj lastnega modela izobraževanja in dejavnega staranja.

Na Slovenski UTŽO si prizadevamo, da bi poleg *varovalnega modela staranja* strokovnjaki in odločevalci sprejeli tudi *socio-kulturni in razvojni model staranja* in temu sledimo s preučevanjem dobrih praks, ki jih predstavljamo v e-novicah in na Facebook strani.

III. Razvoj vsebinskega sodelovanja s partnerskimi ustanovami in združenji

V letu 2024 v aprilu smo oblikovali in izvedli večdnevni program študijskega obiska (job shadowing) za kolegici Edito Žaromskienė in Laimo Ruzgienė z Univerze za tretje življenjsko obdobje Kaunas iz Litve (23. do 25. april). Predstavili smo strukturo, razvoj, dosežke in aspiracije Slovenske UTŽO. Kolegici sta obiskali študijski krožek novinarstva, ruskega jezika, spoznali sta projekt CINAGE ... Bili sta deležni nastopov sodelavcev Slovenske UTŽO, ogledali sta si filme Slovenske UTŽO, spoznali sta še nekatere njene projekte.

Za Združenje DANET, Danube Networkers, smo v mesecu juliju izvedli v Ulmu dve predavanji: *Getting familiar with the SEE U project and older people's digital skills* znotraj *Strengthening Civil Society for a Joint Europe* in *There will be no Europe without culture ... and digital awareness/consciousness*. Na tej konferenci smo predstavili tudi *poster o projektu SEE U*.

V sodelovanju z novinarskim študijskim krožkom smo se udeležili (Tatjana Rodošek) fotografskega natečaja DANET Traces of Europe (slov. Sledi Evrope). Prevedli in uredili smo prispevke novinarskega krožka o Evropi. Pripravili smo vsebinsko podlago za razvoj prostovoljstva za organizacijo Letokruh iz Prage.

Pripravili smo prispevek za VIMO o Ajdovščini in Vipavski dolini. Sodelovali smo na spletnem srečanju Come Together s predavanjem *There will be no Europe without culture ... and digital awareness/consciousness*.

Sodelovanje z Inštitutom Antona Trstenjaka smo uresničili s predstavitvijo Slovenske UTŽO članom njihovega projekta ITOSA (Innovative Techniques of Seniors Activation).

IV. Sodelovanje na konferencah, konceptualiziranje konferenc in posvetov

Članice inštituta so sodelovale na dveh regionalnih posvetih, usposabljanju za mentorje in vodje UTŽO-jev. Regionalni posvet v Ajdovščini maja in regionalni posvet v Celju septembra 2024. *Doc. dr. Petra Javrh* je spregovorila o indeksu staranja, ki zajema tudi okoliščine, ki kakovost staranja podpirajo, ali pa tudi ne. *Lidija Bavec* se je posvetila izzivom v jezikovnem izobraževanju starejših. *Dr. Dušana Findeisen* je predstavila vpletenost UTŽO v lokalni razvoj, korenine te usmeritve.

Dušana Findeisen je na Andragoškem centru Slovenije 5. aprila 2024 izvedla *Umetnost odpihne prah*, predavanje o umetnosti in izobraževanju in štirih elementih v umetnosti.

Dušana Findeisen in Petra Javrh sta 12. julija 2024 sodelovali v diskusijah na konferenci v Ulmu *Krepitev civilne družbe za skupno Evropo*.

Meta Kutin in *Dušana Findeisen* sta pripravili prispevek za Mednarodno konferenco ICOM: *Preventing Urban Dementia - Empowering Older People To Identify, Protect And Develop Their Meaningful Places*.

V sodelovanju z inštitutom Prelomi smo zasnovali in izvedli konferenco z mednarodno udeležbo na temo finančne pismenosti. Dušana Findeisen je predavala o psiholoških značilnostih odnosa do denarja *Zakaj skopi, zakaj razsipni*. Predavanje je kasneje priredila za Enajsto šolo v knjigarni.

V. Informiranje in osveščanje javnosti

1. Mentor in znanje

[Izšle so štiri številke](#)

- ◇ *Mentor in znanje št. 1* je bila posvečena učinkovitemu učenju. Mentorje in mentorice je spomnila na to, kar že poznajo. Pomagala naj bi jim, da si morda vnovič postavijo nekatera vprašanja glede metod, učnih strategij in učnih načinov. Viri so lahko znanstveni članki, video posnetki, časopisni članki, različne metode in načini, primeri dobre prakse.
- ◇ *Mentor in znanje št. 2* smo posvetili napotkom glede uporabe umetne inteligence za pisanje besedil, risanje ipd.
- ◇ *Mentor in znanje št. 3* prinaša nekaj poudarkov iz razmišljanj Hrvaškega andragoškega društva. Izobraževanje odraslih se srečuje s številnimi in vse močnejšimi izzivi. Procesov je več. So vzporedni, hitri in nepredvidljivi.
- ◇ *Mentor in znanje št. 4* Prvo srečanje v izobraževanju starejših. Prvi stik mentorja s člani študijske skupine. Kako prebiti led, čemu nameniti pozornost?

2. Novice in Teklo je leto

Novice so v letu 2024 izšle 3 x, prav tako tudi napovedniki novic. Skupni obseg e-novic je 30 strani. Povzemamo jih tudi v tiskani publikaciji *Teklo je leto 2024*.

Več: <https://www.utzo.si/e-novice>

Novice namenjamo univerzam za tretje življenjsko obdobje in sorodnim ustanovam. Prinašajo novice iz Mreže SUTŽO, s posameznih univerz po Sloveniji. Z njimi spremljamo pomembne dogodke v povezavi z izobraževanjem starejših odraslih. Objavljamo novice o filmih, gledaliških predstavah, razstavah, knjigah, pa tudi *Jasne misli ...* aktualne razmisleke.

3. Objave na spletni strani EPALE

V letu 2024 smo objavili tri članke na EPALE:

- ◇ [They Started as Receivers of Help and Ended Up as Givers. Danube Networkers'](#)
8th Partnership Meeting in Ulm
- ◇ [Projects, projects, why and what for?](#)
- ◇ European projects also come of age: 4 Elements in Arts

4. E-Novičke, Andragoški center Slovenije

Findeisen, D: [SEE-U ali starejši študenti na SUTŽO digitalno odkrivajo svojo sosesko](#)
28. november 2024

VI. Izdajanje znanstvenih in strokovnih publikacij

Findeisen, D. (2024). Učijo se, torej so: Prispevek Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje k procesu profesionalizacije izobraževanja starejših. *Andragoška Spoznanja*, 30(1), 139-149. [Več](#)

Findeisen, D. (2024). O finančni pismenosti. Recenzija programa ACS. [Več](#)

Kutin, M., Findeisen, D. (2024). [Gentrifikacija, pomenljivi kraji in starejši](#) v ABC in na Academia edu.

DRUGE DEJAVNOSTI ZDRUŽENJA

Specialna knjižnica

Že od samih začetkov delovanja Univerze za tretje življenjsko obdobje smo začeli zbirati gradivo, ki omogoča preučevanje različnih vidikov starosti in staranja, zlasti področja izobraževanja starejših. Od leta 2006 dalje deluje v prostorih UTŽO v Ljubljani specialna knjižnica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, ki je namenjena širši javnosti, predvsem pa mentorjem in študentom UTŽO, novinarjem, raziskovalcem in študentom fakultet, ki prihajajo na UTŽO na organizirano študijsko prakso.

Knjižnično gradivo je urejeno po prevladujočih ključnih besedah ter najpogosteje prepoznanih področjih in pojavih. Knjižnica šteje skupno 2.293 enot.

Digitalni seznam knjižničnega gradiva po posameznih vsebinskih sklopih je dostopen na domači spletni strani na povezavi: <https://www.utzo.si/knjiznica/http-www-utzo-si-wp-content-uploads-2018-10-knjiznica-gradivo-1-pdf>

Maša Sedar je v poletnih mesecih uredila celotno knjižnično gradivo. Dodali smo tri nove vsebinske sklope: Letna poročila in programi, Teklo je leto, Psihologija.

Vsebinski sklopi so označeni s sledečimi oznakami (v oklepaju):

- Raziskovalne naloge (RN): 59 enot;
- Strokovne in predstavitvene publikacije Univerze za tretje življenjsko obdobje (SPU): 97 enot;
- Letna poročila in programi (LPP): 30 enot
- Teklo je leto (TEK): 17 enot
- Izdelki študijskih krožkov (IŠK): 71 enot;
- Študijska praksa študentov (ŠP): 27 enot;
- Članki v Andragoških spoznanjih (ČAS): 39 enot;
- Andragoška spoznanja (AS): 95 enot;
- Kakovostna starost (KS): 70 enot;
- Umetnost (U): 20 enot;
- Umetnostna zgodovina (UZ): 21 enot;
- Psihologija (PSI): 8 enot
- Psihogeriatija (PG): 15 enot;
- Starejši in prostovoljstvo (SiP): 56 enot;
- Gerontologija (G): 110 enot;
- Socialna gerontologija (SG): 121 enot;
- Socialno varstvo (SV): 74 enot;
- Narodopisje (NAR): 104 enot;
- Andragogika in geragogika (ANDR): 424 enot;
- Jezikoslovje (JEZ): 38 enot;
- Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje (SU): 172 enot;

- Drugo knjižno gradivo (DG): 339 enot;
- Avdio-video gradivo (AVG): 193 enot;
- Multimedijsko gradivo (MG): 2 enoti;
- Disleksija (DIS): 55 enot;
- Nasledki evropskih projektov SUTŽO (EP): 36 enot.

Starejše gradivo in malokrat uporabljeno ali iskano gradivo hranimo v arhivu UTŽO na Poljanski cesti 6. To gradivo obsega 514 knjižnih enot in 101 enoto avdio-video gradiva.

Evidenco izposoje sta v letu 2024 vodili Maša Sedar in Alijana Šantelj.

Mentorstvo študentom in podpora raziskovalcem

V letu 2024 smo dvema študentkama andragogike omogočili andragoško študijsko prakso, študentom psihologije smo izvedbo delavnice o socialnih kompetencah, eni študentki izvedbo intervjujev s člani UTŽO, podprli smo več raziskav študentov in raziskovalcev z deljenjem njihovih vprašalnikov med študente UTŽO. Več v nadaljevanju. Mentorstvo na UTŽO Ljubljana koordinira Alijana Šantej.

Maša Sedar, absolventka podiplomskega študija pedagogike in andragogike na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, je januarja v naši organizaciji opravljala 80-urno andragoško študijsko prakso. Vključevala se je v tekoče delo na sedežu Univerze za tretje življenjsko obdobje, sodelovala je pri pripravi letnega poročila organizacije, za katerega je pripravila analizo udeležbe moških v izobraževalnih programih UTŽO. Sodelovala je tudi pri oblikovanju letnega poročila organizacije in oblikovanju publikacije Teklo je leto 2023. Vključila se je v organizacijo priprave in izvedbe delavnice Uporaba pametnih telefonov. Pod mentorstvom predavatelja za računalništvo prevzela vodenje začetne računalniške skupine in na ta način neposredno spoznavala izobraževalno delo s starejšimi udeleženci, vsebino programa in metode dela, motive in potrebe udeležencev izobraževanja. Udeležila se je več izobraževalnih srečanj v študijskih skupinah. Sodelovala je tudi na srečanju z mentorji študijskih skupin na univerzi za tretje življenjsko obdobje, ki jih namenjamo osebnemu stiku z mentorji in utrjevanju njihove vloge v študijskih skupinah starejših. Študentko Mašo Sedar smo sočasno preko Študentskega servisa vključili tudi v redno delo na sedežu UTŽO.

Med študente UTŽO smo januarja delili vabilo raziskovalcev Nevrološke klinike UKC Ljubljana (doc. dr. Dejan Georgiev, dr. Matej Lokar) za sodelovanje v raziskavi o motnjah dihanja.

Študentom psihologije s Filozofske fakultete v Ljubljani smo v okviru njihovega predmeta Psihologija učenja (nosilka prof. dr. Sonja Pečjak) omogočili izvedbo delavnice Razvoj socialnih kompetenc za dobre medosebne odnose, ki so jo za člane UTŽO izvedli 24. aprila. Kratkemu teoretičnemu uvodu o pomenu komunikacije in razvitih socialnih kompetencah za dobre medosebne odnose so sledile praktične vaje iz asertivne komunikacije, empatije, sodelovanja in reševanja konfliktov.

Sara Bradeško, študentka 1. letnika magistrskega študija geografije in zgodovine na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, je v naši organizaciji opravljala andragoško opazovalno prakso v mesecu aprilu. Na uvodnem srečanju sva naredili načrt prakse: katere študijske skupine v naši organizaciji bo obiskala in v katere dogodke se bo vključila. Prejela je tudi predstavitevno gradivo in strokovne publikacije naše organizacije z namenom, da ob prebiranju in

preučevanju pisnega gradiva ter virov na spletni strani www.utzo.si spoznava poslanstvo, cilje in dejavnosti Univerze za tretje življenjsko obdobje (UTŽO). Udeležila se je več izobraževalnih srečanj v študijskih skupinah: *Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas* (mentor dr. Damir Josipovič), *Zgodovina Velike Britanije* (mentor Miloš Klemen Mahorčič), *Regionalna geografija sveta* (mentor dr. Erik Logar). 10. aprila je sodelovala pri organizaciji izvedbe dogodka ob 40. obletnici Slovenske univerze priprave, ki je bil povezan s strokovnim posvetom Mreže SUTŽO. Udeležba na dogodku je študentki omogočila vpogled v 40-letno zgodovino razvoja Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje kot tudi spoznavanje vsebin na strokovnem posvetu mreže (Kako pripovedovanje zgodb osmišlja in podpira učenje, Disleksija – ovira ali izziv za doseganje učnih ciljev).

Članicom mreže SUTŽO smo posredovali vabilo dr. Boruta Mikulca s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani za sodelovanje v mednarodni študiji Vseživljenjsko učenje in medsektorsko sodelovanje (ang. Lifelong learning and cross-sector cooperation). Študija je potekala v okviru platforme Lifelong Learning Platform, v kateri je sodelovalo pet držav, poleg Slovenije še Madžarska, Finska, Poljska in Španija.

Med študente UTŽO Ljubljana smo v mesecu maju delili vprašalnik Univerze v Ljubljani, strokovnih sodelavcev v projektu EUTOPIA HEALTH, za sodelovanje v raziskavi o zaupanju raziskav na področju zdravja, okolja in prehrane.

Stania Rakočević, študentka magistrskega programa anglistike in sociologije kulture na Filozofski fakulteti v Ljubljani, je v novembru 2024 izvedla intervjuje s člani UTŽO o položaju starejših v sodobni družbi. V intervjujih za potrebe raziskave v njeni magistrski nalogi so sodelovali študenti UTŽO Ljubljana: Nadja Agrež, Ivica Žonta, Nada Klučar in Andrej Šolar.

Med člane UTŽO smo decembra 2024 delili anketni vprašalnik študentov magistrskega študija psihologije Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, ki so v okviru predmeta Diferencialna psihologija opravljali raziskavo o vplivu organiziranosti mesta Ljubljane na blagostanje in stres prebivalcev.

Med člane UTŽO smo decembra 2024 delili anketo Teje Dravčbaher, študentke andragogike Filozofske fakultete v Ljubljani, ki je pri predmetu Načrtovanje izobraževalnih programov opravljala raziskavo o interesu oseb, starejših od 60 let, za vključitev v program Naravoslovni navdih v Prirodoslovnem muzeju.

Programi organiziranega prostovoljnega dela v javnih ustanovah

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje ima status prostovoljske organizacije in je vpisana v Vpisnik prostovoljskih organizacij pri AJPES. Je tudi članica Slovenske mreže prostovoljskih organizacij pri Slovenski filantropiji, združenju za promocijo prostovoljstva. Ta nam nudi strokovno oporo, omogoča udeležbo na izobraževanjih o prostovoljstvu in nas seznanja z novostmi na področju prostovoljstva.

Na UTŽO Ljubljana že vrsto let razvijamo modele vzporednega izobraževanja in prostovoljskega dela v javnih kulturnih, izobraževalnih, humanitarnih in sorodnih organizacijah, ki omogočajo prenos znanja, izkušenj in kulture starejših v delo javnih ustanov ter hkrati starejšim pridobivanje novega znanja in spretnosti ter širjenje novih socialnih stikov. Programe prostovoljnega dela študentov UTŽO je v letu 2024 koordinirala Alenka Gabriela Ščuka.

Univerza za tretje življenjsko obdobje uresničuje svoje družbeno poslanstvo tudi tako, da programsko in organizacijsko sodeluje s partnerskimi javnimi ustanovami in nevladnimi organizacijami v lokalnem okolju. V teh okvirih nastajajo skupaj z javnimi ustanovami oblike organiziranega prostovoljnega dela za študente Univerze za tretje življenjsko obdobje. Oblike prostovoljnega dela v javnih ustanovah smo uvedli, ker smo želeli narediti učenje in delovanje starejših vidno in prepoznavno.

V tovrstnem prostovoljnem delu se tesno prepleteta učenje in prostovoljstvo, budijo se nova zanimanja, tkejo se nove vezi. Znanje se namreč najbolj krepi, kadar vemo, kje in kdaj ga bomo uporabili, kadar spoznamo, da naše znanje, izkušnje in spretnosti potrebujejo tudi drugi.

Prostovoljci, študenti UTŽO Ljubljana, so svoje prostovoljno delo v javnih ustanovah predstavili 20. junija v radijski oddaji Storž (Radio Prvi), v kateri so sodelovali Milena Bratun (prostovoljka v UNICEF-ovi skupini Punčka iz cunj) ter Branko Hofman in Alenka Kanič (prostovoljka v Galeriji Društva likovnih umetnikov Ljubljana). Strokovna sodelavka UTŽO, Alenka Gabriela Ščuka, je uvodoma predstavila namen in vrste programov organiziranega prostovoljnega dela, ki jih organizira UTŽO v sodelovanju z javnimi ustanovami v okolju. Prostovoljci so v oddaji poudarili, da jim učenje in prostovoljstvo osmišljata življenje, budita nova zanimanja in željo po odkrivanju novega ter strukturirata življenje.

Povezava na posnetek oddaje: <https://prvi.rtvlo.si/podkast/storz/2125127/175054457>

V sodelovanju s Prirodoslovnim muzejem Slovenije poteka program *prostovoljnih kulturnih mediatorjev*. Študenti UTŽO, prostovoljci v muzeju, se vključujejo v različne dejavnosti muzeja: pomagajo pri vodenju delavnic za otroke, usmerjajo obiskovalce razstav, sodelujejo kot spremljevalci ali vodniki za obiskovalce po razstavi Dotikanje dovoljeno ipd.

Od leta 2011 dalje smo z Botaničnim vrtom Univerze v Ljubljani povezani v partnerskem sodelovanju v programu *Vrtni prostovoljci – kulturni mediatorji v Botaničnem vrtu*. Naši člani in članice se vključujejo v delo pri zunanjih in notranjih vrtnarskih opravilih, vodijo obiskovalce po tropskem rastlinjaku, sodelujejo pri pripravi semen, pomagajo zaposlenim pri različnih delavnicah ali sami vodijo ustvarjalne delavnice, pomagajo pri vodenju in informiranju obiskovalcev. Vrtni prostovoljci, študenti UTŽO Ljubljana, so se tudi v preteklem letu v okviru možnosti vključevali v prostovoljno delo v Botaničnem vrtu Ljubljana.

Člani študijskih skupin UTŽO, predvsem za slikarstvo in umetnostno zgodovino, sodelujejo kot prostovoljci pri postavljanju razstav ter informiranju, usmerjanju in spremljanju obiskovalcev po razstavnih prostorih Galerije Društva likovnih umetnikov Ljubljana (Galerije DLUL).

Z UNICEF-om smo že vse od leta 2003 povezani v humanitarnem projektu *Punčka iz cunj*. Punčka predstavlja otroka iz države v razvoju, ki ga je potrebno cepiti in potrebuje našo pomoč. Ročno izdelano punčko je mogoče posvojiti z donacijo 30 evrov, kolikor stane cepljenje enega otroka proti osmim otroškim nalezljivim boleznim.

V letu 2024 je punčke izdelovalo 11 študentk prostovoljk, članic UTŽO Ljubljana. 9. septembra 2024 je na Brdu pri Kranju potekala prireditev Prostovoljec leta, ki jo je gostila dr. Nataša Pirc Musar, predsednica RS. Na predlog Slovenske fundacije za UNICEF je priznanje za prostovoljsko sodelovanje pri izdelovanju punčk prejela Majda Pirc, dolgoletna članica skupine Punčka iz cunj.

**RAZSTAVA
PUNČK IZ CUNJ**

VABLJENI V
ČETRTEK **21.** NOVEMBRA
2024

UTŽO, POLJANSKA CESTA 6

Punčke bo mogoče tudi posvojiti. Za eno punčko
prispevate donacijo 30,00 €

Punčke ustvarjajo prostovoljke Univerze za tretje
življenjsko obdobje v sodelovanju z UNICEF-om

unicef SLOVENIJA | za vsakega otroka

Razstava punčk na UTŽO Ljubljana, 21. 11. 2024

21. novembra so prostovoljke pripravile na UTŽO Ljubljana tradicionalno razstavo punčk, kot vsako leto v obdobju pred decembrskimi prazniki. Razstava je namenjena predstavitvi dela prostovoljk kot tudi širjenju humanitarnega poslanstva projekta, ki deluje pod sloganom »Posvoji punčko in reši otroka«. Punčke iz cunj so se tudi v letu 2024 predstavile v okviru UNICEF-ove tradicionalne novoletne dobrodelne razstave na Ljubljanskem gradu, ki je potekala v mesecu decembru.

Projekt KORAK – Temeljne kompetence 2023-2029

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je konzorcijska partnerica v projektu KORAK – Temeljne kompetence 2023-2029, ki ga koordinira Javni zavod Cene Štupar. Projekt poteka od 13. 10. 2023 do 30. 6. 2029. Izobraževalne aktivnosti v projektu smo začeli izvajati v letu 2024. Projekt v imenu SUTŽO vodi in koordinira Petra Bališ.

Cilj projekta je povečati vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje ter izboljšati kompetence, ki jih potrebujejo zaradi potreb na trgu dela, večje zaposljivosti in mobilnosti ter osebnega razvoja. Osnovna dejavnost v projektu je izvajanje izobraževalnih programov za pridobitev in izboljšanje temeljnih in poklicnih kompetenc ter splošno izobraženost odraslih.

Ciljna skupina projekta so nižje izobraženi, aktivni, stari 55 let ali več (zaposleni in brezposelni), tujci ter osebe v zavodih za prestajanje kazni.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje kot konzorcijska partnerica izvaja neformalne izobraževalne programe za pridobivanje temeljnih digitalnih kompetenc. V letu 2024 smo izvedli dva izobraževalna programa za razvoj digitalnih spretnosti nižje izobraženih oseb, starejših od 55 let. Prvi program na začetni stopnji smo izvedli od 5. marca do 23. aprila 2024, drugi program na nižji nadaljevalni stopnji od 28. avgusta do 25. septembra 2024.

Posamezni program je obsegal 40 pedagoških ur z naslednjimi vsebinami: Spoznavanje računalnika in njegovega delovanja, Uporaba interneta in e-pošte, Urejanje datotek in map v računalniku, Delo z besedili v programu Word, Digitalna fotografija (obdelovanje in organizacija fotografij), Komunikacija s pomočjo izbrane brezplačne aplikacije, Uporaba družbenega omrežja Facebook.

Izobraževanja je izvajal mentor Miha Nagode. Obeh programov se je skupno udeležilo 24 oseb.

V projektu poleg koordinatorskega (Javni zavod Cene Štupar) sodelujejo še partnerske organizacije: Micro team, družba za računalniški inženiring, d. o. o., Srednja ekonomska šola Ljubljana, Izobraževalni center Geoss, d. o. o in Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje.

Projekt sofinancirata Republika Slovenija, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada plus.

Inštitut za disleksijo

Poslanstvo Inštituta za disleksijo je krepiti pozitivno samopodobo oseb z disleksijo, njihove talente in dosežke ter širiti zavedanje, da disleksija ohranja ustvarjalno mišljenje skozi vse življenje in razvija celosten, kompleksen pogled na svet, kar je lahko velika prednost v sodobni družbi, v kateri je ustvarjalnost ena glavnih človekovih kompetenc.

Strokovni svet Inštituta za disleksijo

Člani Strokovnega sveta Inštituta za disleksijo, ki je bil ustanovljen aprila 2019, so: prof. dr. Ana Krajnc, dr. Vesna Radonjić Miholič, dr. Dušana Findeisen, Petra Bališ, mag. Marija Velikonja, Uroš Ferlin in Gregor Usenik. Vloga Strokovnega sveta je sprejemanje vsebinskih smernic in pomembnejših odločitev za delovanje Inštituta za disleksijo.

Dejavnosti Inštituta za disleksijo

V javnosti je vse več zanimanja za splošne informacije o disleksiji, pa tudi za vse več védenja in spoznanj o disleksiji, s tem pa se povečujejo tudi potrebe za svetovanje in testiranje za disleksijo. Četudi je potreba za testiranje veliko, jih zgolj ena psihologinja, dr. Vesna Radonjić Miholič, ob svoji pogosti odsotnosti in zasedenosti z drugimi obveznostmi, ne uspe pokriti. V letu 2024 je izvedla nekaj svetovanj osebam z disleksijo in pripravila strokovna mnenja. 18. decembra je imela v Knjižnici Ravne na Koroškem predavanje z naslovom *Kaj je disleksija*.

Veliko prizadevanj smo namenili iskanju še ene psihologinje, ki bi se usposobila za testiranje za disleksijo, vendar smo bili doslej pri iskanju neuspešni. Obrnili smo se na različne organizacije in združenja, kot so Oddelek za psihologijo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, Zbornico kliničnih psihologov Slovenije, Društvo psihologov Slovenije, vendar nismo uspeli pridobiti psihologa/psihologinje za testiranja. Tako ostaja to področje delovanja Inštituta za disleksijo nadalje nepokrito.

Inštitut za disleksijo na Facebook strani

Inštitut za disleksijo ima svojo Facebook stran, ki ima 3.800 sledilcev. Stran nudi vpogled v razne oddaje, video prispevke ter članke o disleksiji in skotopičnem sindromu. Naslov FB strani: <https://www.facebook.com/disleksijainstitut/>

Facebook stran Inštituta za disleksijo ureja Petra Bališ. Posamezniki, ki sledijo Facebook strani, so v objave zelo vpleteni, radi jih komentirajo, vsebine priporočajo naprej ali jih delijo.

Spletna stran Inštituta za disleksijo

Leta 2016 je bila postavljena spletna stran Inštituta za disleksijo v okviru domače strani Slovenske UTŽO: <http://www.utzo.si/o-institutu-za-disleksijo/>.

Decembra 2020 je zaživela samostojna spletna stran Inštituta za disleksijo: www.institutzadisleksijo.si. Stran je prilagojena osebam z disleksijo in je ena prvih in redkih tovrstnih spletnih strani. Spletna stran omogoča pogled za osebe z disleksijo in skotopičnim sindromom, kjer je možno izbrati vrsto in velikost pisave, zamenjati barvo ozadja, barvo črk ter prilagajati širino stolpcev z besedili.

Projekt Bodimo trajnostni v svojem ravnanju s tekstilom

Oktober 2024 smo se vključili v projekt *Bodimo trajnostni v svojem ravnanju s tekstilom in ozaveščajmo druge o pomembnosti okoljske odgovornosti*. Cilj projekta je razviti program usposabljanja za trajnostno ravnanje s tekstilom. Na delavnicah v projektu bomo spoznavali vpliv modne industrije na naš planet in pomen trajnostnega ravnanja s tekstilom za zmanjševanje onesnaževanja okolja. Projekt koordinira Studio MF. Poleg koordinatorja Studia MF in SUTŽO sodeluje še partnerska organizacija iz Španije, nevladna organizacija Hola Ghana ONGD iz Santanderja. V imenu SUTŽO sodeluje v projektu Alenka Gabriela Ščuka.

Srečanje partnerjev v Ljubljani, 18. 11. 2024

V oktobru smo vsi trije partnerji izvedli anketo o poznavanju pojma trajnostne rabe in navadah pri nakupovanju tekstila. Anketa je bila namenjena osebam, starim 60 let in več. Prejeli smo 405 izpolnjenih vprašalnikov. Iz odgovorov anketirancev lahko povzamemo, da dobro poznajo pojem trajnostne rabe tekstila. Več kot polovica jih je v zadnjih letih uvedla spremembe pri nakupovanju oblačil. Kupujejo manj oblačil, vendar več pozornosti posvečajo njihovi kakovosti in naravnim materialom. Rabljena oblačila dajejo v popravilo ali predelavo. Mnogi anketiranci poudarjajo, da pogrešajo kakovostne materiale pri oblačilih. Novega znanja si želijo zaradi ohranjanja čistega okolja, zmanjševanja stroškov za nakup oblačil in zmanjševanja količine odpadkov v gospodinjstvu. Kar nekaj anketirancev je navedlo zdravstveni razlog, saj želijo zmanjšati vpliv škodljivih kemikalij, ki jih vsebujejo določena oblačila. Odgovori anketirancev so pokazali, da si v večini želijo novega znanja na področju trajnostnega ravnanja s tekstilom in novih spoznanj za dvig okoljske ozaveščenosti.

Prvo srečanje projektnih partnerjev je bilo 18. in 19. novembra 2024 v Ljubljani, drugo bo 20. in 21. marca 2025 v Santanderju v Španiji.

Projekt bo potekal do 30. novembra 2025. Financira se iz evropskih sredstev, iz programa Erasmus+, Manjša partnerstva na področju splošnega izobraževanja odraslih.

Sodelovanje z drugimi organizacijami

Z namenom uresničevanja svojega poslanstva se Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje povezuje s sorodnimi organizacijami v svojem okolju, kot so: Oddelek za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Andragoški center Slovenije, Andragoško društvo Slovenije, Knjigarna Konzorcij Mladinske knjige, Slovenska kinoteka, Slovensko mladinsko gledališče, Mestni kino Kinodvor, CNVOS, Zveza društev upokojencev Slovenije, Slovenska filantropija, UNICEF, Botanični vrt Univerze v Ljubljani, Prirodoslovni muzej Slovenije, spletni portal MojaLeta, Seniorske novice itd. Z navedenimi in drugimi organizacijami nas povezuje kontinuirano programsko sodelovanje ali sodelovanje v posameznih ter občasnih dogodkih in akcijah.

Z Oddelkom za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani smo povezani od samih začetkov delovanja SUTŽO (od študijskega leta 1984/85), saj je prof. dr. Ana Krajnc, ena od so-ustanoviteljic UTŽO ter predsednica naše organizacije, vodilna andragoginja v slovenskem prostoru in tedanja predavateljica na tem oddelku. Študenti andragogike Filozofske fakultete so od samih začetkov SUTŽO raziskovalno spremljali ter se prostovoljsko vključevali v razvoj izobraževanja starejših in nastanek UTŽO.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je učna baza za študente andragogike. Na andragoško prakso sprejemamo študente andragogike, nudimo jim svetovanje in pomoč pri opravljanju raziskovalnih nalog (seminarskih, diplomskih, magistrskih nalog). Nekateri predavatelji in sodelavci Oddelka za pedagogiko in andragogiko FF so člani Zbora članov združenja SUTŽO (prof. dr. Sonja Kump, prof. dr. Nives Ličen, Tanja Šulak). Strokovnjaki z navedenega oddelka občasno sodelujejo kot predavatelji na strokovnih posvetih in izobraževanjih mreže SUTŽO (prof. dr. Nives Ličen, prof. dr. Marko Radovan in drugi). Z Oddelkom za pedagogiko in andragogiko smo se v zadnjih letih povezovali pri razvoju predmeta *Izobraževanje starejših*. Strokovni sodelavci obeh ustanov (FF in SUTŽO) sodelujejo pri razvoju učnega gradiva za predmet *Izobraževanje starejših*.

V okviru potreb in možnosti se udeležujemo usposabljanj, ki jih za nevladne organizacije izvaja CNVOS. Vsako leto sodelujemo na uličnem *festivalu nevladnih organizacij LUPA*, ki poteka v središču Ljubljane in predstavlja promocijo delovanja NVO in njihov prispevek v javno dobro.

S Slovensko filantropijo se povezujemo na področju *prostovoljstva*, občasno se udeležujemo njihovih izobraževalnih dogodkov.

Z Mladinsko knjigo, knjigarno Konzorcij, smo povezani v programu *Enajsta šola v knjigarni*. Vsak prvi torek v mesecu mentorji Univerze za tretje življenjsko obdobje predstavijo študijska področja in teme, zanimive za študente UTŽO in širšo javnost.

Z Zvezo društev upokojencev Slovenije (ZDUS) se povezujemo na posvetih, v delovnih skupinah, združujejo nas skupna prizadevanja v dobro starejših, kot je, denimo, razvoj digitalnih kompetenc starejših, sodelovanje na Dnevih medgeneracijskega sožitja v organizaciji ZDUS-a ipd. V imenu SUTŽO se je odprtja Dnevo medgeneracijskega sožitja 2024 na Gospodarskem razstavišču Ljubljana udeležila Alijana Šantelj.

Mestna občina Ljubljana, Služba za lokalno samoupravo, nam omogoča uporabo prostorov mestnih četrtnih skupnosti (nekdanjih krajevnih skupnosti) za delovanje študijskih skupin na več lokacijah po mestu: na Štefanovi 11, Rozmanovi 12, Vojkovi 1 in Dunajski 101.

Z Andragoškim centrom Slovenije (ACS) nas povezuje skupno področje našega delovanja: izobraževanje odraslih in vseživljenjsko učenje. Naša prizadevanja se prepletajo v iskanju možnosti za nadaljnji razvoj področja izobraževanja odraslih, v skupni javni kampanji, sodelovanju na posvetih in konferencah ipd. Strokovni sodelavci SUTŽO občasno sodelujemo na posvetih in andragoških kolokvijih v organizaciji ACS. Vsako leto predstavimo izobraževalne programe naše organizacije na spletnem portalu ACS *Kam po znanje*, nacionalnem portalu ponudbe izobraževanja in učenja odraslih. V okviru predstavitvene stojnice ACS na Festivalu za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu smo predstavljali promocijsko gradivo SUTŽO.

Obvestila o naših dogodkih širimo prek Seniorskih novic, spletnega portala Moja.Obcina.si in spletnega portala MojaLeta.si, na katerem objavljamo tudi strokovne prispevke s področja starejših.

Člani študijske skupine Naravno vrtnarjenje (mentorica Barbara Podlogar) spoznavajo naravno vrtnarjenje v praksi na visokih gredah pred Centrom Rog. V uporabi imajo dve visoki gredi, ki jih sami člani skupine zasadijo in oskrbujejo. Za teoretično spoznavanje naravnega vrtnarjenja uporabljajo predavalnice Centra Rog. V Centru Rog poteka tudi študijski program UTŽO Z naravo za zdravje in dobro počutje. S Centrom Rog smo sodelovali tudi v izvedbi Dneva sosedov, ki je potekal 1. junija v Parku izbrisanih pred Centrom Rog in povezal vse lokalne ustanove v skupnem dogajanju in druženju na predstavitvenih stojnicah.

Strokovni sodelavci Krajinskega parka Ljubljansko barje in Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib občasno sodelujejo kot predavatelji v študijskih programih UTŽO.

Z UNICEF-om, Botaničnim vrtom Univerze v Ljubljani, Prirodoslovnim muzejem Slovenije ter Društvom likovnih umetnikov Ljubljana (DLUL) in občasno še z nekaterimi drugimi organizacijami se povezujemo v *programih organiziranega prostovoljnega dela* študentov UTŽO Ljubljana. Model prostovoljstva širimo tudi med članicami mreže SUTŽO po vsej Sloveniji.

Kustosi in drugi strokovnjaki Prirodoslovnega muzeja Slovenije izvajajo za študente UTŽO Ljubljana program *Narava doma in po svetu*, ki ga koordinira in vodi krovna mentorica dr. Staša Tome.

S Slovensko kinoteko nas povezuje partnersko sodelovanje v programu *Po poteh slovenskega filma*, v katerem študenti UTŽO spoznavajo zgodovino in razvoj slovenske filmske umetnosti.

Z Mestnim kinom Kinodvor nas povezuje filmski abonma za poznejša leta *Filmska srečanja ob kavi*. Partnersko sodelovanje nas povezuje tudi s Slovenskim mladinskim gledališčem v abonmaju *Gledališče ob petih*. Vloga UTŽO je promocija abonmajev *Filmska srečanja ob kavi* in *Gledališče ob petih* med študenti UTŽO.

Javna kampanja

Spletne novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje

V letu 2024 smo izdali tri številke *E-novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*. Pripravlja jih dr. Dušana Findeisen, namenjene so informiranju študentov, mentorjev in sodelavcev Slovenske univerze za tretje obdobje, novinarjem, andragogom, socialnim gerontologom, psihologom, geragogom in drugim strokovnjakom s področij, ki se dotikajo starosti, staranja in izobraževanja starejših. V e-novicah odpiramo vprašanja o starejših, starosti in staranju ter izpostavljamo pomembna dogajanja v mreži SUTŽO.

Domača spletna stran, elektronske in pisne okrožnice, oglasna deska

Na domači spletni strani www.utzo.si seznanjamo naše člane in članice, mentorje, univerze za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji in širšo javnost o dogodkih, novostih in aktivnostih v projektih, ki potekajo na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje. S soglasjem naših študentov jih obveščamo tudi z elektronskimi dopisi in okrožnicami. Tiste, ki niso uporabniki elektronske pošte, občasno obveščamo s pisnimi okrožnicami. Obveščanje študentov UTŽO poteka tudi z objavami na oglasnih deskah na Poljanski cesti 6, ki so razporejene tematsko: Obvestila in vabila UTŽO, E-novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, Novice iz partnerskih ustanov in Kulturni dogodki.

Objavljanje v drugih elektronskih medijih

Obvestila o aktualnih dogodkih v okolju in novostih na UTŽO objavljamo tudi na domači Facebook strani (<https://www.facebook.com/univerza3/>), na spletnem portalu *MojaLeta.si*; spletnem portalu *mojaobcina.si/ljubljana*, spletni strani *EPALE*, v *Seniorskih novicah*, občasno v *E-novičkah ACS* in drugih elektronskih medijih. Vsako študijsko leto objavimo izobraževalne programe UTŽO Ljubljana na spletnem portalu Andragoškega centra Slovenije *Kam po znanje* (<https://kampoznanje.si>).

Mentor in znanje

Učna pisma Mentor in znanje so namenjena mentorjem študijskih skupin na univerzah za tretje življenjsko obdobje, pa tudi izobraževalcem starejših v drugih okoljih. Pošiljamo jih vsem članicam mreže SUTŽO, ki jih nato posredujejo mentorjem svoje UTŽO.

V letu 2024 so izšle štiri številke Mentor in znanje:

- Kaj je značilno za uspešno in učinkovito učenje? (januar 2024),
- Uporabnost umetne inteligence v izobraževanju (februar 2024),
- Izzivi izobraževanja odraslih. Poudarki iz razmišljanj Hrvaškega andragoškega društva. (marec 2024),
- Prvo srečanje v izobraževanju starejših. Prvi stik mentorja s člani študijske skupine. Kako prebiti led, čemu dati pozornost? (september 2024).

Učna pisma Mentor in znanje pripravlja dr. Dušana Findeisen. Dostopna so tudi na spletni povezavi: <https://www.utzo.si/knjiznica/publikacije>

Sodelovanje v radijskih in televizijskih oddajah

Radio Štajerski val, oddaja Vpogled, 17. 4. 2024

Tema: *Univerze, ki združujejo študente upokojence*

Sodelovala: Alijana Šantej

Novinarka: Anja Deučman

Povezava: <https://www.stajerskival.si/sl/news/priporocamo/vpogled-utzo.html>

Radio Slovenija 1, oddaja Storž, 18. 4. 2024

Tema: *40 let Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*

Sodelovali: prof. dr. Ana Krajnc in dr. Dušana Findeisen

Novinarka: Lucija Fatur

Povezava: <https://prvi.rtvsl.si/podkast/storz/2125127/175038463>

Radio Slovenija 1, oddaja Intervju, 24. 4. 2024

Tema: *Univerza za tretje življenjsko obdobje je svet v malem*

Sodelovala: Alijana Šantej

Novinarka: Lucija Fatur

Povezava: <https://prvi.rtvsl.si/podkast/intervju-radio/3633109/175039979>

Radio Slovenija 1, VAL 202, oddaja Ne čakaj na januar, 14. 5. 2024

Tema: *Ne čakaj na januar – z redno umovadbo*

Sodelovala: Bojana Glavina, študentka UTŽO Ljubljana

Novinarka: Ajda Kus

Povezava: <https://val202.rtvsl.si/podkast/jutro-202/173251476/175045566>

Radio Slovenija 1, oddaja Storž, 20. 6. 2024

Tema: *Prostovoljstvo študentov UTŽO v javnih ustanovah*

Sodelovali: Alenka Gabriela Ščuka, Milena Bratun, Alenka Kanič in Branko Hafner

Novinarka: Lucija Fatur

Povezava: <https://365.rtvsl.si/podkast/storz/175054457>

TV Planet, oddaja Jutro na Planetu, 17. 9. 2024

Tema: *Izobraževanja na Univerzi za tretje življenjsko obdobje*

Sodelovali: Alenka Gabriela Ščuka, Kaja Rožman, Miha Nagode

Novinarka: Maruša Novosel

Radio Slovenija 1, oddaja Storž, 19. 9. 2024

Tema: *Novo študijsko leto za tretje življenjsko obdobje*

Sodelovali: Alijana Šantej, Maša Sedar, dr. Erik Logar

Novinarka: Lucija Fatur

Povezava: <https://365.rtvsl.si/podkast/storz/175073193>

TV Slovenija 1, oddaja Ah, ta leta, 28. 9. 2024

Tema: *Učenje, povezovanje, delovanje*

Sodelovali: prof. dr. Ana Krajnc, Alijana Šantej, prof. dr. Jurij Kunaver, Janez Platiše, Meta Kutin, Andrej Šolar

Novinarka: Neva Novljan

Povezava: <https://365.rtvsl.si/arhiv/ah-ta-leta/175075239>

Članki in objave v javnih občilih izpod našega peresa

Findeisen, D.: *Bi zaposlili starejšega delavca?* Portal SeniorDela. Dostopno na: <https://seniordela.si/bi-zaposlili-starejsega-delavca/> (12. 1. 2024)

Findeisen, D.: *SEE U ali starejši študenti na SUTŽO digitalno odkrivajo svojo sosesko. Se jim boste pridružili?* Portal MojaLeta.si. Rubrika Aktualno. Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/See-U-ali-starejsi-studenti-na-SUTZO-digitalno-odkrivajo-svojo-sosesko-Se-jim-boste-pridruzili> (25. 11. 2024)

Članki in objave drugih o nas in/ali v sodelovanju z nami

Železnik, N.: *Učenje je kot dihanje.* Revija Jana, št. 15, 9. 4. 2024. Dostopno na: <https://svet24.si/revija/jana/clanek/zgodbe/6614c41a7d5c3/ucenje-je-kot-dihanje> (9. 4. 2024)

STA: *Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje obeležuje 40 let delovanja.* 10. 4. 2024. Dostopno na: <https://sta.si/3288116/slovenska-univerza-za-tretje-zivljenjsko-obdobje-obelevuje-40-let-delovanja?q=40,let,delov> (10. 4. 2024)

Univerza za tretje življenjsko obdobje praznuje izjemnih 40 let. Portal Mojaleta.si. Rubrika Moj čas. Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/Univerza-za-tretje-zivljenjsko-obdobje-praznuje-izjemnih-40-let> (10. 4. 2024)

Platiše, J.: *Praznovali so 40 let Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje.* Seniorske novice. Dostopno na: <https://janezplatisse.blogspot.com/search?q=40+let+delovanja> (10. 4. 2024)

Kozorog Blatnik, T.: *Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje praznuje 40 let delovanja.* MMC RTV SLO, rubrika Slovenija. Dostopno na: <https://www.rtvlo.si/slovenija/slovenska-univerza-za-tretje-zivljenjsko-obdobje-praznuje-40-let-delovanja/704532> (10. 4. 2024)

Platiše, J.: *Praznovali so 40 let Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje.* O-STA. Dostopno na: <https://o-sta.si/35057/praznovali-so-40-let-slovenske-univerze-za-tretje-zivljenjsko-obdobje> (16. 4. 2024)

Fajfar, S.: *Niso le babice in dedki, ampak se tudi izobražujejo. Že 40 let.* DELO, Generacija+, 17. 4. 2024, str. 10.

Umetnostnozgodovinski študijski krožek: Spoznajmo svoje mesto in domovino, plaketa Ljubljane. Ljubljana, glasilo MOL, letnik 29, maj 2024.

Zorko, A.: *Podelili Plečnikove nagrade za leto 2024.* Projekt Mete Kutin: Mesto živi v ljudeh – Ozaveščanje o prostorski kulturi. DELO in DOM, rubrika Arhitektura. Dostopno na: <https://deloindom.delo.si/bivanje/arhitektura/podelili-plecnikove-nagrade-za-leto-2024> (20. 5. 2024)

Bojc, S.: *Plečnikova nagrada nadkritju cerkve v Žički kartuziji*. Projekt Mete Kutin: Mesto živi v ljudeh. DELO, rubrika Zanimivosti. Dostopno na: <https://www.delo.si/magazin/zanimivosti/glavna-nagrada-projektu-nadkritja-cerkve-v-zicki-kartuziji> (21. 5. 2024)

Žibret, A.: *Kaj ponuja poletna univerza za tretje življenjsko obdobje? Odgovarja Alenka Gabriela Ščuka, strokovna sodelavka Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*. DELO, Generacija+. Dostopno na: <https://www.delo.si/magazin/generacija-plus/kaj-ponuja-poletna-univerza-za-tretje-zivljenjsko-obdobje> (17. 7. 2024)

Univerza za tretje življenjsko obdobje odpira vrata novim študentom. Portal MojaLeta.si. Rubrika Aktualno. Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/Univerza-za-tretje-zivljenjsko-obdobje-odpira-vrata-novim-studentom> (20. 9. 2024)

Platiše, J.: *September je pravi čas za vpis na Univerzo za tretje življenjsko obdobje*. PINTEREST. Dostopno na: <https://www.pinterest.com/pin/september-je-pravi-as-za-vpis-na-univerzo-za-tretje-ivljenjsko-obdobje-video-in-2024--422142165093528709/> (23. 9. 2024)

Platiše, J.: *September je pravi čas za vpis na Univerzo za tretje življenjsko obdobje*. Seniorske novice. Dostopno na: <https://janezplatisse.blogspot.com/2024/09/september-je-pravi-cas-za-vpis-na.html> (23. 9. 2024)

Platiše, J.: *September je pravi čas za vpis na Univerzo za tretje življenjsko obdobje*. O-STA. Dostopno na: <https://o-sta.si/35890/september-je-pravi-cas-za-vpis-na-univerzo-za-tretje-zivljenjsko-obdobje> (24. 9. 2024)

Vipotnik, M.: *Z upokojitvijo se življenje ne ustavi*. Ljubljana, glasilo MOL, letnik 29, oktober 2024.

Železnik, N.: *Učenje je lahko tudi radostno*. Intervju z dr. Dušano Findeisen. Revija Vzajemnost, november 2024, str. 16–19.

Objave novinarskega študijskega krožka

Članice in člani novinarskega študijskega krožka pod mentorstvom Neve Železnik objavljajo svoje prispevke v reviji Vzajemnost in drugih časopisih ter revijah (Jana, Dnevnik, Nedeljski ipd.). V reviji Vzajemnost

Zgibanke, plakati in drugo promocijsko gradivo

Šantej, A.: *Njenih 40 let* (zgibanka)

Šantej, A.: *Pridružite se Univerzi za tretje življenjsko obdobje!* (predstavitvena zgibanka 2024).

Šantej, A.. Sedar, M.: *Pridružite se Univerzi za tretje življenjsko obdobje!* (plakat).

Ščuka, A. G.: *Razstava punčk* (plakat).

FINANČNO POROČILO ZA LETO 2024

PRIHODKI	EUR
Članarine	589.380
Dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev	42.975
Dotacije drugih fundacij, skladov in ustanov iz tujine	24.842
Dotacije drugih fundacij, skladov in ustanov iz Slovenije	9.030
Dotacije drugih pravnih in fizičnih oseb	1.986
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	1.930

PRIHODKI SKUPAJ **670.143**

ODHODKI	EUR
Stroški porabljenega materiala	17.591
Stroški storitev	468.961
Stroški dela	156.270
Odpisi vrednosti (amortizacija)	6.604
Drugi poslovni odhodki	760

ODHODKI SKUPAJ **650.186**

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2023 = 2.741 EUR

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2024 = 19.957 EUR

PRILOGE

Priloga 1: Izobraževalni programi, študijske skupine, število in udeležba študentov v študijskih letih 2022/23, 2023/24 in 2024/25

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2022/23	Število študijskih skupin 2023/24	Število študijskih skupin 2024/25
Angleški jezik	34	36	38
Človek in njegove pisave	1	1	1
Človek in okolje	1	1	1
Človek, zdravje, medicina	1	1	1
Čudoviti svet križank in ugank	1	1	1
Francoski jezik	10	11	13
Geografija (Slovenije, Evrope, sveta)	7	6	6
Gozdovi in gobe	1	1	1
Italijanski jezik	21	24	27
Japonska nekoč in danes	/	1	1
Kaj vse živi in raste okoli nas: narava v našem mestu	1	1	/
Keramika	4	4	4
Kitajski jezik	/	1	1
Književnost	1	1	1
Komuniciranje in medsebojni odnosi	1	1	1
Latinski jezik in kultura	1	1	1
Ljubljana in znani Ljubljančani	1	1	1

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2022/2023	Število študijskih skupin 2023/2024	Število študijskih skupin 2024/25
Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas	1	1	1
Medsebojni odnosi in sporazumevanje	2	2	2
Misleče telo – razgibalna vadba	1	3	4
Narava doma in po svetu	1	1	1
Naravno vrtnarjenje	3	4	3
Nemški jezik	9	10	9
Notranja oprema in kultura bivanja	1	2	2
Novinarstvo	1	1	1
Od branja do pisanja	1	1	1
Po poteh slovenskega filma	1	1	1
Računalništvo in nove tehnologije	21	22	23
Rad(-a) imam gledališče	1	1	1
Rastlinstvo Slovenije in Evrope	1	1	1
Razvijamo kognitivne spretnosti	1	1	2
Ruski jezik	3	3	3
Slikarstvo	7	8	9
Slovenska in svetovna stavbna dediščina	1	1	1
Spoznajmo svoje mesto in domovino	1	1	/
Spoznavanje glasbene umetnosti	1	1	1
Svetovne religije in verstva	3	3	3
Španski jezik	11	12	13
Trgi, ulice in stavbe okoli nas	1	1	1
Umetnostna zgodovina	17	16	15
Umetnost in družba	/	1	1

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2022/2023	Število študijskih skupin 2023/2024	Število študijskih skupin 2024/25
Ustvarjalno pisanje	2	2	2
Vpliv klime na zgodovino	1	/	/
Z naravo za zdravje in dobro počutje	/	/	1
Zgodovina (slovenska, evropska, svetovna)	7	8	8
Zgodovinski parki in vrtovi Slovenije	1	1	/
Znamenite zgodovinske osebnosti	1	1	1
Število študijskih skupin	188	202	210
Število študentov	2.108	2.321	2.481
Udeležba študenti (število študijskih mest)	2.938	3.143	3.328

Priloga 2: Mentorji UTŽO Ljubljana v študijskem letu 2024/2025

V študijskem letu 2024/2025 redno sodeluje na UTŽO Ljubljana 78 mentorjev.

Zap. št.	Ime in priimek	Izobraževalni program
1.	Todorče Atanasov	Slikarstvo
2.	Magdalena Ažman Bizovičar	Angleški jezik
3.	Lidija Bavec	Španski jezik
4.	Lidija Bertoncelj	Angleški jezik; Francoski jezik
5.	Veronika Brvar	Spoznavanje glasbene umetnosti
6.	Tamara Budec	Italijanski jezik
7.	Denise Cali	Italijanski jezik
8.	Dr. Rosana Cerkvenc	Izbrane vsebine iz geografije
9.	Marija Cizelj	Francoski jezik; Španski jezik
10.	Manica Danko	Angleški jezik
11.	Vitja Dominkuš Dreu	Po poteh slovenskega filma
12.	Urška Drobnič	Angleški jezik
13.	Neli Filipič	Ustvarjalno pisanje
14.	Doc. dr. Leonora Flis	Književnost
15.	Dr. Dušana Findeisen	Angleški jezik
16.	Špela Fortuna	Narava za zdravje in dobro počutje
17.	Alla Gorše	Ruski jezik
18.	Andrej Hren	Rastlinstvo Evrope
19.	Barbara Hrovatin, dr. med.	Človek, zdravje, medicina
20.	Adica Jamnišek	Geografija
21.	Laura Jamšek	Francoski jezik
22.	Duša Jesih	Slikarstvo

23.	Ana Jevševar	Zgodovina Slovencev v evropski zgodovini
24.	Dr. Damir Josipovič	Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas
25.	Prof. dr. Borut Juvanec	Arhitektura dediščine
26.	Maja Kavčič	Nemški jezik
27.	Nejc Kavka	Izbrane vsebine iz geografije
28.	Mag. Ana Kocjančič	Umetnostna zgodovina
29.	Alenka Kolman Kavčič	Angleški jezik; Francoski jezik
30.	Katarina Koren	Italijanski jezik
31.	Vedrana Kosec	Razvijamo kognitivne spretnosti
32.	Nina Košir	Angleški jezik
33.	Adriana Kozamernik Jukič	Nemški jezik; Kitajski jezik
34.	Prof. dr. Ana Krajnc	Medsebojni odnosi in sporazumevanje
35.	Mag. Dušan Kramberger	Slovenska in svetovna stavbna dediščina
36.	Judita Krivec Dragan	Umetnostna zgodovina
37.	Miha Kržič	Računalniško usposabljanje in spoznavanje novih tehnologij
38.	Robert Kukovec	Angleški jezik
39.	Prof. dr. Jurij Kunaver	Geografija Slovenije in zamejskih pokrajin
40.	Mag. Gašper Kvartič	Latinski jezik in kultura
41.	Dr. Erik Logar	Regionalna geografija sveta
42.	Biserka Luznar Dobernik	Angleški jezik
43.	Miloš Klemen Mahorčič	Svetovna zgodovina; Umetnostna zgodovina
44.	Štefan Markovič	Čudoviti svet križank in ugank
45.	Denija Marmilić Peršič	Italijanski jezik; Španski jezik
46.	Marija Močnik	Človek in njegove pisave (kaligrafija)
47.	Nives Palmić	Slikarstvo
48.	Donovan Pavlinec	Izbrana poglavja iz umetnostne zgodovine
49.	Mag. Miha Pavšek	Izbrane vsebine iz geografije

50.	Tjaša Pavšič Klasinc	Ruski jezik
51.	Dr. Boštjan Plut	Zgodovina slovenskih prostorov; Zgodovina Evrope; Svetovna zgodovina; Svetovne religije in verstva; Ljubljana in znani Ljubljančani; Znamenite zgodovinske osebnosti
52.	Barbara Podlogar	Naravno vrtnarjenje
53.	Sabina Potočki	Misleče telo: gibalno-somatska vadba
54.	Neva Sosič	Kultura obnašanja
55.	Anny Elizabeth Prada Stopar	Španski jezik
56.	Doc. dr. Tadej Praprotnik	Komuniciranje in medsebojni odnosi
57.	Jaka Racman	Umetnostna zgodovina
58.	Martin Razpotnik	Računalniško usposabljanje in spoznavanje novih tehnologij
59.	Dr. Tomaž Rijavec	Človek in okolje
60.	Kaja Rožman	Umetnostna zgodovina
61.	Katarina Saje	Rad(-a) imam gledališče
62.	Marjeta Bibijana Savnik Tuma	Nemški jezik
63.	Dr. Mateja Seliškar Kenda	Od branja do pisanja
64.	Matic Šavli	Umetnostna zgodovina
65.	Lučka Šičarov	Keramika
66.	Henrika Škrlj	Angleški jezik
67.	Luka Šparl	Gozdovi in gobe
68.	Marjeta Tadel Sušnik	Angleški jezik
69.	Nataša Helena Tomac	Francoski jezik; Italijanski jezik
70.	Nataša Tomažević	Angleški jezik
71.	Dr. Staša Tome	Narava doma in po svetu
72.	Kristina Velkaverh	Nemški jezik
73.	Vladimir Vidmar	Umetnostna zgodovina
74.	Janez Zalaznik	Slikarstvo, Umetnostna zgodovina

75.	Miha Zor	Umetnostna zgodovina
76.	Prof. dr. Jernej Zupančič	Izbrane vsebine iz geografije
77.	Barbara Železnik Bizjak	Notranja oprema in kultura bivanja
78.	Nevenka Železnik	Novinarstvo

Priloga 3: Članice mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje v letu 2024

Zap. št.	Kraj	Ime in naslov UTŽO
1.	AJDOVŠČINA	Društvo MOST – Univerza za tretje življenjsko obdobje Ajdoščina Gregorčičeva 21, 5270 Ajdovščina
2.	BISTRICA OB SOTLI	Knjižnica Šmarje pri Jelšah Univerza za tretje življenjsko obdobje Bistrica ob Sotli Bistrica ob Sotli 9, 3256 Bistrica ob Sotli
3.	BRDA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Brda - Unitri Brda Trg 25. maja 2, 5212 Dobrovo
4.	CELJE	Osrednja knjižnica Celje Univerza za tretje življenjsko obdobje Celje Muzejski trg 1a, 3000 Celje
5.	ČRNOMELJ	Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj Univerza za tretje življenjsko obdobje Črnomelj Ul. Otona Župančiča 1, 8340 Črnomelj
6.	DOMŽALE	Društvo Lipa Domžale Univerza za tretje življenjsko obdobje Domžale Ljubljanska cesta 58, 1230 Domžale
7.	GROSUPLJE	Univerza za tretje življenjsko obdobje Grosuplje Adamičeva cesta 16, 1290 Grosuplje
8.	HOČE-SLIVNICA	Univerza za tretje življenjsko obdobje Hoče-Slivnica Rogoška cesta 60, 2204 Rogoza
9.	IDRIJA	Društvo upokojencev Idrija Univerza za tretje življenjsko obdobje Idrija Rožna ulica 2, 5280 Idrija
10.	ILIRSKA BISTRICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica Kidričeva ulica 15, 6250 Ilirska Bistrica
11.	IVANČNA GORICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Ivančna Gorica Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica
12.	IZOLA	Andragoško društvo Morje - Univerza za tretje življenjsko obdobje Izola, Ulica Giordano Bruno 6, 6310 Izola

13.	KOČEVJE	Podjetniški inkubator Kočevje OE Ljudska univerza – Univerza za tretje življenjsko obdobje Kočevje Trg Zbora odposlancev 30, 1330 Kočevje
14.	KOPER	Društvo Pristan Univerza za tretje življenjsko obdobje Koper Ulica pri vodnjaku 2, 6000 Koper
15.	KOZJE	Knjižnica Šmarje pri Jelšah – enota Kozje Univerza za tretje življenjsko obdobje Kozje Kozje 150, 3260 Kozje
16.	KRANJ	Društvo upokojencev Kranj Univerza za tretje življenjsko obdobje Kranj Tomšičeva 4, 4000 Kranj
17.	KRAS	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras Gorjansko 84, 6223 Komen
18.	KRŠKO	Ljudska univerza Krško Univerza za tretje življenjsko obdobje Krško Dalmatinova ulica 6, 8270 Krško
19.	LAŠKO	Univerza za tretje življenjsko obdobje pri Knjižnici Laško Aškerčev trg 4, 3270 Laško
20.	LENART V SLOVENSКИH GORICAH	RASG - Izobraževalni center Slovenske Gorice Univerza za tretje življenjsko obdobje Slovenske Gorice Nikova 9, 2230 Lenart v Slovenskih goricah
21.	LITIJA–ŠMARTNO	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Litija in Šmartno Parmova ulica 9, 1270 Litija
22.	LJUBLJANA	Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, združenje za izobraževanje in družbeno vključenost Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana
23.	LOG – DRAGOMER	Društvo DVIG (Druženje za vzajemno izobraževanje generacij) Univerza za tretje življenjsko obdobje Log - Dragomer Dolina 21, Lukovica pri Brezovici, 1351 Brezovica pri Ljubljani
24.	LOGATEC	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Logatec Notranjska 14, 1370 Logatec
25.	MARIBOR	Mariborska knjižnica Univerza za tretje življenjsko obdobje Maribor Rotovski trg 2, 2000 Maribor
26.	MARIBOR	Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza Maribor Univerza za tretje življenjsko obdobje Maribor Maistrova ulica 5, 2000 Maribor

27.	MARIBOR	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Maribor Prešernova ulica 1, 2000 Maribor
28.	MURSKA SOBOTA	Društvo – Univerza za tretje življenjsko obdobje pri Ljudski univerzi Murska Sobota Slomškova ulica 33, 9000 Murska Sobota
29.	NAZARJE	Center za samostojno učenje Nazarje pri Andragoškem zavodu Ljudska univerza Velenje Univerza za tretje življenjsko obdobje Zgornje Savinjske doline Zadrečka cesta 35, 3331 Nazarje
30.	NOVA GORICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Nova Gorica Erjavčeva ulica 4, 5000 Nova Gorica
31.	NOVO MESTO	Društvo upokojujencev Novo mesto Univerza za tretje življenjsko obdobje Novo mesto Čitalniška ulica 1, 8000 Novo mesto
32.	ORMOŽ	Ljudska univerza Ormož Univerza za tretje življenjsko obdobje Ormož Vrazova ulica 12, 2270 Ormož
33.	PIRAN	Društvo Faros Univerza za tretje življenjsko obdobje Piran Fazanska 1, 6320 Portorož
34.	POSTOJNA	Zavod Znanje Postojna – OE Ljudska univerza Postojna, Univerza za tretje življenjsko obdobje Postojna Ljubljanska cesta 2, 6230 Postojna
35.	PTUJ	Ljudska univerza Ptuj Univerza za tretje življenjsko obdobje Ptuj Mestni trg 2, 2250 Ptuj
36.	RADOVLJICA	Ljudska univerza Radovljica Univerza za tretje življenjsko obdobje Radovljica Kranjska cesta 4, 4240 Radovljica
37.	RAVNE NA KOROŠKEM	Ljudska univerza Ravne na Koroškem Univerza za tretje življenjsko obdobje Ravne na Koroškem Čečovje 12a, 2390 Ravne na Koroškem
38.	RIBNICA	Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje, Univerza za tretje življenjsko obdobje Ribnica, Sodražica, Loški potok Knafljev trg 2, 1310 Ribnica
39.	ROGAŠKA SLATINA	Ljudska univerza Rogaška Slatina Univerza za tretje življenjsko obdobje Rogaška Slatina Celjska cesta 3a, 3250 Rogaška Slatina
40.	SEVNICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Sevnica Savska 2 8290 Sevnica

41.	SLOVENJ GRADEC	MOCIS Center za izobraževanje odraslih Slovenj Gradec U3ŽO – Univerza za tretje življenjsko obdobje Slovenj Gradec Meškova ulica 21, 2380 Slovenj Gradec
42.	SLOVENSKA BISTRICA	Ljudska univerza Slovenska Bistrica Univerza za tretje življenjsko obdobje Slovenska Bistrica Partizanska ulica 22, 2310 Slovenska Bistrica
43.	ŠENTJUR	Razvojna agencija Kozjansko OE Ljudska univerza Šentjur Univerza za tretje življenjsko obdobje Šentjur Mestni trg 5, 3230 Šentjur
44.	ŠKOFJA LOKA	Društvo U3 Škofja Loka Univerza za tretje življenjsko obdobje Škofja Loka Partizanska ulica 1, 4220 Škofja Loka
45.	ŠMARJE PRI JELŠAH	Knjižnica Šmarje pri Jelšah Univerza za tretje življenjsko obdobje Šmarje pri Jelšah Aškerčev trg 20, 3240 Šmarje pri Jelšah
46.	TRBOVLJE	Zasavska ljudska univerza Univerza za tretje življenjsko obdobje Zasavje Trg svobode 11a, 1420 Trbovlje
47.	TREBNJE	Center za izobraževanje in kulturo Trebnje Univerza za tretje življenjsko obdobje Trebnje Kidričeva 2, 8210 Trebnje
48.	TRŽIČ	Ljudska univerza Tržič Univerza za tretje življenjsko obdobje Tržič Trg svobode 18, 4290 Tržič
49.	VELENJE	Andragoško društvo Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje Efenkova cesta 61, 3320 Velenje
50.	VELIKE LAŠČE	KUD Primož Trubar Velike Lašče Univerza za tretje življenjsko obdobje Velike Lašče Stritarjeva cesta 1, 1315 Velike Lašče
51.	VRANSKO	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Vransko Vransko 143a, 3305 Vransko
52.	VRHNIKA	Cankarjeva knjižnica Vrhnika Univerza za tretje življenjsko obdobje Vrhnika Tržaška cesta 32 1360 Vrhnika
53.	ŽALEC	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Žalec Ulica Savinjske čete 4 3310 Žalec

Priloga 4: Organi Združenja SUTŽO

Organi združenja so:

- Zbor članov združenja
- Upravni odbor
- Predsednik/-ca
- Nadzorni odbor

Zbor članov je najvišji organ, ki ga sestavljajo vsi redni člani združenja.

Upravni odbor je izvršilni in najvišji strokovni organ združenja.

Vodi ga **predsednica** prof. dr. Ana Krajnc, ki je hkrati tudi predsednica združenja.

Upravni odbor ima poleg predsednice sedem članov:

dr. Dušana Findeisen, članica

prof. dr. Nives Ličen, članica

Tanja Šulak, članica

Alijana Šantej, članica

Petra Bališ, članica

Nevenka Železnik, članica

Boža Bolčina, članica.

Nadzorni odbor izvaja nadzor nad razpolaganjem s premoženjem združenja ter nad finančnim in materialnim poslovanjem združenja.

Nadzorni odbor ima tri člane:

Marko Živec, predsednik

Majda Ažman Bizovičar, članica

Marija Močnik, članica.

Priloga 5: Zaposleni in zunanji sodelavci v letu 2024

Zaposleni

Dr. Dušana Findeisen

Predstojnica Inštituta za raziskovanje in razvoj izobraževanja

Alijana Šantej, prof. ped.

Predsednica Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, izvršni vodja združenja

Alenka Gabriela Ščuka, univ. dipl. ped. in andr.

Koordinacija jezikovnih izobraževalnih programov

Urša Kramberger, univ. dipl. ped. in andr.

Obračuni in evidence, koordinacija izobraževalnih programov

Maša Sedar, mag. prof. andrag. (od 1. 10. 2024 dalje)

Organizacija izobraževalnih programov

Pogodbeni strokovni sodelavci

Prof. dr. Ana Krajnc

Predsednica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost

Predsednica Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Petra Bališ, univ. dipl. ped. in andr.

Vodja Inštituta za disleksijo, strokovna sodelavka v projektih

Miha Kržič

Vodja programov za računalniško izobraževanje in nove tehnologije

Doc. dr. Petra Javrh

Strokovna sodelavka in podpredsednica Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Neža Repanšek

Strokovna sodelavka v projektih Erasmus+

Maša Sedar, absolventka andr. (do 30. 9. 2024)

Sodelovanje pri organizaciji izobraževalnih programov

Dr. Vesna Radonjić Miholič, univ. dipl. psih.

Strokovna sodelavka Inštituta za disleksijo

Mag. Marija Velikonja

Strokovna sodelavka Inštituta za disleksijo